

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Ekonomická analýza výdajové stránky prvního roku
života dítěte**

Gabriela Hartmannová

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Hartmannová Gabriela

Podnikání a administrativa

Název práce

Ekonomická analýza výdajové stránky prvního roku života dítěte

Anglický název

Economical Analysis of Outlays of the Children`s First Year of Life

Cíle práce

Hlavním cílem je vyčíslit a analyzovat výdaje na první rok života dítěte zkoumané z více hledisek. Dílčími cíli jsou: výpočet příjmů matky pečující o dítě, vývoj dítěte a jeho potřeb a zhodnocení výsledků dotazníkového šetření.

Metodika

- základní statistické metody
- metody tvorby nákladů
- studium dokumentů
- dotazníkové šetření

Harmonogram zpracování

9/2013 literární přehled

12/2014 analýza příjmů a výdajů matky pečující o dítě

3/2014 zhodnocení dotazníkového šetření, dokončení

Rozsah textové části

60 stran

Klíčová slova

rodina, potřeba, novorozenec, příjem, výdaj, spotřeba

Doporučené zdroje informací

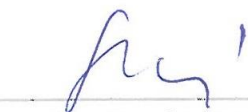
1. ŠRÉDL, Karel. *Ekonomika pro pedagogy: (ekonomika a rodina)*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2001. 217 s. ISBN 80-7290-038-2.
2. BURDOVÁ, Eva, SCHMIED, Zdeněk a ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Těhotenství, mateřská a rodičovská dovolená*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008. 159 s. ISBN 978-80-7357-371-3.
3. NEVORAL, Jiří a PAULOVÁ, Magdalena. *Výživa kojenců*. 2. vyd. Praha: Státní zdravotní ústav, 2007. 28 s. ISBN 978-80-7071-286-3
4. MACKONOCHE, Alison. *První rok vašeho dítěte měsíc po měsíci. České vyd.* 1. Praha: Svojtka a Vašut, 1997. 96 s. ISBN 80-7180-330-8.
5. SMRČKA, Luboš. *Rodinný rozpočet a společnost spotřeby: (staronový pohled na osobní finance a bohatství)*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2008. 313 s. ISBN 978-80-86946-78-8.
6. NOVÁK, Tomáš a Pokorná, Alžběta. *Peníze a manželství*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. 125 s. *Partnerské vztahy*. ISBN 978-80-247-1618-3.
7. SMRČKA, Luboš. *Rodinné finance: ekonomická krize a krach optimismu*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2010. xxii, 538 s. *Beckovy ekonomické učebnice*. ISBN 978-80-7400-199-4
8. BŘESKÁ, Naděžda, ed. et al. *Zákon o státní sociální podpoře a předpisy související*. Vyd. 1. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí v nakl. JAN, 1995. 206 s. ISBN 80-85529-18-1.
9. *Novelizovaný zákoník práce*. 1. vyd. Praha: Práce, 1994. 137 s. *Servis Práce. Paragrafy*. ISBN 80-208-0347-5
10. CHALOUPEK, Vratislav, ed. a ŠVESTKA, Jiří, ed. *Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, a právní předpisy, které se k němu vztahují: úplné znění vyplývající z pozdějších právních předpisů, zejména ze zákona č. 91/1998 Sb., účinného od 1. srpna 1998*. Vyd. 1. Praha: Codex Bohemia, 1998. 224 s. *AZ: aktualizovaná znění právních předpisů publikovaných ve Sbírce zákonů ČR*. ISBN 80-85963-63-9.

Vedoucí práce

Maier Tomáš, Ing., Ph.D.

Termín odevzdání

březen 2014

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr. h. c.

Děkan fakulty

V Praze dne 30.9.2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "**Ekonomická analýza výdajové stránky prvního roku života dítěte**" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 22. 3. 2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu **Ing. Tomášovi Maierovi, Ph.D.** za jeho odbornou a ochotnou pomoc při zpracování této diplomové práce, za připomínky a rady, které mi v průběhu tvorby práce poskytoval.

Ekonomická analýza výdajové stránky prvního roku života dítěte

Economical Analysis of Outlays of the Children's First Year of Life

Souhrn

Diplomová práce zkoumající výdajovou stránku prvního roku života dítěte se zaměřuje na vyčíslení a podrobné analyzování těchto výdajů. Teoretická část práce informuje o rozpočtu domácností, popisuje finanční příjmy rodiny a její výdaje, které jsou úzce spojeny především s fyziologickým vývojem dítěte a jeho potřebami v prvním roce života. První díl praktické části se zabývá určením a výpočtem konkrétních výdajů pro dvě vzorové matky, které mají pro výchovu a péči o dítě diametrálně rozdílné ekonomické podmínky. V této části práce jsou tedy nastíněny sumy finančních prostředků, které je na uspokojení určité potřeby novorozence nutné vydat. Druhý díl praktické části tvoří zhodnocení výsledků dotazníkového šetření, které má dvě části. V první bylo zjištěno, jak si hodlají při péči o dítě počínat jedinci, kteří potomka teprve v budoucnu plánují. Výsledky bezdětných byly následně porovnány s tvrzením současných rodičů, jejichž názory byly získány pomocí druhé části dotazníkového šetření.

Klíčová slova:

Rodina

Matka

Potřeba

Novorozenec

Péče

Příjem

Výdaj

Spotřeba

Summary

The thesis is examining an expense of the first year of childhood with focusing on enumerating and detailed analysis of these expenses. Theoretic part inform about budget of family, describing a financial revenues of family and their expenses closely connected with a physiology developing of child and his or her needs during the first year of life. The first part of practice section works with a definition and calculation exact expenses for two exemplar mothers, having for an education and care about a child diametrically different economic conditions. Outlined sums of financial instrument needs for fulfil needs of newborn. The second part of practice section creates a summary of results of a questionnaire, which have two parts. In the first has been found, how individuals are planning care about offspring in the future. The results of a childless were subsequently compared with a claim of contemporary parents, where their point of view has been obtained in the second part of a questionnaire.

Keywords:

Family

Mother

Need

Newborn

Care

Income

Expenditure

Consumption

Obsah

1.	Úvod.....	11
2.	Cíl práce a metodika	12
2.1.	Cíl práce.....	12
2.2.	Metodika práce	13
3.	Teoretická východiska	14
3.1.	Rodina.....	14
3.1.1.	Úroveň a kvalita života rodiny.....	15
3.1.2.	Potřeby člověka.....	16
3.1.3.	Uspokojování potřeb.....	17
3.2.	Rozpočet domácnosti.....	18
3.2.1.	Finanční příjmy rodiny	18
3.2.1.1.	Dávky státní sociální podpory	18
3.2.2.	Finanční výdaje rodiny	28
3.3.	Vývoj dítěte a jeho potřeb.....	29
3.3.1.	Výživa dítěte	29
3.3.2.	Pleny	34
3.3.3.	Očkování dítěte	38
3.3.4.	System preventivních prohlídek v 1. roce života.....	41
3.3.5.	Narození a první měsíc	42
3.3.6.	Druhý měsíc	51
3.3.7.	Třetí měsíc	52
3.3.8.	Čtvrtý měsíc	53
3.3.9.	Pátý měsíc	54
3.3.10.	Šestý měsíc	55
3.3.11.	Sedmý měsíc	56
3.3.12.	Osmý měsíc.....	57
3.3.13.	Devátý měsíc.....	58
3.3.14.	Desátý měsíc	59
3.3.15.	Jedenáctý měsíc	60
3.3.16.	Dvanáctý měsíc.....	61
3.3.17.	První rok života dítěte - souhrn.....	62
4.	Praktická část	64
4.1.	Porovnání vzorových matek	64
4.1.1.	Matka A	64
4.1.3.	Matka B.....	88
4.1.4.	Porovnání výdajů vzorových matek	115
4.2.	Dotazníkové šetření	118
4.2.1.	Cíle výzkumu	118
4.2.2.	Výběr respondentů a způsob sběru dat	118
4.2.3.	Struktura dotazníku.....	119
4.2.4.	Výsledky dotazníkového šetření	119
4.2.5.	Souhrn výsledků dotazníkového šetření	126
5.	Závěr	128
6.	Seznam použitých zdrojů.....	132
6.1.	Seznam literatury	132
6.2.	Seznam internetových zdrojů.....	132

6.3. Zákony	135
7. Přílohy.....	135

Seznam obrázků

Obrázek 3.1 - Maslowova pyramida potřeb.....	17
Obrázek 7.1 - Zastoupení respondentů dle pohlaví	XI
Obrázek 7.2 - Zastoupení respondentů dle věku.....	XI
Obrázek 7.3 - Zastoupení respondentů dle nejvyššího dosaženého vzdělání	XII
Obrázek 7.4 - Zastoupení respondentů dle současného zaměstnání.....	XII

Seznam tabulek

Tabulka 3.2.1 - Přehled částek pro výpočet životního minima v roce 2014.....	20
Tabulka 3.2.2 - Rozhodný příjem pro nárok na příspěvek na dítě.....	26
Tabulka 3.2.3 – Normativní náklady při bydlení v nájmu (na základě nájemní smlouvy) .	27
Tabulka 3.2.4 – Normativní náklady při bydlení v bytě (domě) v osobním nebo družstevním vlastnictví	27
Tabulka 3.3.1 - Velikostní kategorie jednorázových plen	34
Tabulka 3.3.2 - Očkovací kalendář v ČR platný k 1. 1. 2014.....	39
Tabulka 3.3.3 - Vybavení pro transport novorozence a jeho pohodlí při něm	43
Tabulka 3.3.4 - Vybavení pro spánek novorozence a jeho pohodlí při něm	44
Tabulka 3.3.5 - Vybavení pro snadné a pohodlné krmení novorozence.....	45
Tabulka 3.3.6 - Vybavení na koupání a hygienu novorozence.....	46
Tabulka 3.3.7 - vybavení na přebalování novorozence	47
Tabulka 3.3.8 - Hračky a propíchnutí oušek novorozence	48
Tabulka 3.3.9 - Doporučené množství oděvů pro novorozence	48
Tabulka 3.3.10 - Dětské velikosti	49
Tabulka 3.3.11 - Drogerie a novorozenecká strava	50
Tabulka 3.3.12 - Růst dítěte a vývoj jeho základních potřeb	62
Tabulka 4.1.1 - Vybavení pro transport a spánek – Matka A.....	68
Tabulka 4.1.2 - Vybavení na koupání – Matka A.....	69
Tabulka 4.1.3 - Drogistické zboží 1. Měsíc – Matka A.....	69
Tabulka 4.1.4 – Dětské oblečení ve velikosti 56 – Matka A	70
Tabulka 4.1.5 - Vybavení na přebalování 1. Měsíc – Matka A	70
Tabulka 4.1.6 - Dětské oblečení ve velikosti 62 – Matka B	72
Tabulka 4.1.7 - Vybavení na přebalování 2. měsíc – Matka A	72
Tabulka 4.1.8 - Drogistické zboží 2. měsíc – Matka A	72
Tabulka 4.1.9 - Drogistické zboží 3. měsíc – Matka A	74
Tabulka 4.1.10 - Dětské oblečení ve velikosti 68 – Matka A.....	75
Tabulka 4.1.11 - Cena surovin.....	76
Tabulka 4.1.12 - Přebalování 5. měsíc – Matka A	77
Tabulka 4.1.13 - Dětské oblečení ve velikosti 74 – Matka A.....	79
Tabulka 4.1.14 - Přebalování 9. měsíc – Matka A	81
Tabulka 4.1.15 - Dětské oblečení ve velikosti 80 – Matka A.....	82
Tabulka 4.1.16 - Přebalování 12. měsíc – Matka A	84
Tabulka 4.1.17 - Celkové výdaje na první rok dítěte - Matka A	86

Tabulka 4.1.18 - Vybavení pro transport novorozence - Matka B	91
Tabulka 4.1.19 - Vybavení pro spánek novorozence - Matka B	92
Tabulka 4.1.20 - Vybavení na koupání - Matka B.....	93
Tabulka 4.1.21 - Drogistické zboží - Matka B	93
Tabulka 4.1.22 - Oblečení ve velikosti 56 - Matka B.....	94
Tabulka 4.1.23 - Vybavení na přebalování - Matka B.....	94
Tabulka 4.1.24 - Vybavení pro krmení novorozence - Matka B	95
Tabulka 4.1.25 – Hračky – Matka B.....	95
Tabulka 4.1.26 - Dětské oblečení ve velikosti 62 - Matka B.....	96
Tabulka 4.1.27 - Vybavení na přebalování 2. měsíc - Matka B	96
Tabulka 4.1.28 - Drogistické zboží 2. měsíc - Matka B	97
Tabulka 4.1.29 - Drogistické zboží 3. měsíc - Matka B	98
Tabulka 4.1.30 - Dětské oblečení ve velikosti 68 - Matka B.....	99
Tabulka 4.1.31 - Dětská strava 4. měsíc - Matka B.....	99
Tabulka 4.1.32 - Potřeba na přebalování 4. měsíc - Matka B.....	99
Tabulka 4.1.33 - Drogistické zboží 4. měsíc - Matka B	100
Tabulka 4.1.34 - Ceny příkrmů.....	101
Tabulka 4.1.35 - Strava 5. měsíc - Matka B	101
Tabulka 4.1.36 - Přebalování 5. měsíc - Matka B	102
Tabulka 4.1.37 - Dětské oblečení ve velikosti 74 - 6. Měsíc, Matka B.....	103
Tabulka 4.1.38 - Strava 6. měsíc - Matka B	103
Tabulka 4.1.39 - Dětské oblečení ve velikosti 74 - 7. měsíc, Matka B	104
Tabulka 4.1.40 - Strava 7. měsíc - Matka B	105
Tabulka 4.1.41 - Přebalování 7. měsíc - Matka B	105
Tabulka 4.1.42 - Strava 8. měsíc - Matka B	106
Tabulka 4.1.43 - Strava 9. měsíc - Matka B	107
Tabulka 4.1.44 - Přebalování 9. měsíc - Matka B	107
Tabulka 4.1.45 - Dětské oblečení ve velikosti 80 - Matka B.....	108
Tabulka 4.1.46 - Strava 10. měsíc - Matka B	109
Tabulka 4.1.47 - Strava 11. měsíc - Matka B	110
Tabulka 4.1.48 - Přebalování 11. měsíc - Matka B	110
Tabulka 4.1.49 - Strava 12. měsíc - Matka B	112
Tabulka 4.1.50 - Celkové výdaje na první rok dítěte - Matka B	113
Tabulka 4.1.51 - Celkové výdaje na první rok dítěte - Matka A, Matka B	117
Tabulka 4.2.1 - Plánovaný věk rodiče při narození prvního dítěte.....	120
Tabulka 4.2.2 - Očkování v prvním roce života dítěte	124
Tabulka 4.2.3 - Množství našetřených finančních prostředků na výbavu pro péči o dítě .	126
Tabulka 6.4.1 - Základní novorozenecké vybavení	XIII
Tabulka 6.4.2 - Základní novorozenecké vybavení - Faktor nákupu	XIII
Tabulka 6.4.3 - Speciální novorozenecké vybavení	XIV
Tabulka 6.4.4 - Speciální novorozenecké vybavení - Faktor nákupu.....	XV

1. Úvod

Základní ekonomickou (stavební) jednotkou státu je rodina. V minulosti bylo cílem většiny žen provdat se a přivést na svět potomky, založit vlastní rodinu. S postupem času se však význam rodiny a manželství mění. Dnes se velká část ženské populace stále stará o chod domácnosti, ale kromě toho, jsou ženy ve vztahu rovnocenným partnerem, který touží po kariérním růstu, seberealizaci a finanční samostatnosti. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí na svět přivést potomka, zpravidla ovlivní právě život ženy, je tato skutečnost častěji diskutována a odkládána na později. Jedním z rozhodujících faktorů pro početí dítěte je skutečnost, jak moc žena po dítěti ve srovnání s kariérou touží, ale také fakt, že přivést na svět dítě je především finanční závazek a žena si chce být jista, že je schopna dítěti poskytnout veškerou péči. Jednou z jistot je spolehlivé rodinné zázemí, kterým může být pevný partnerský vztah (manželství) nebo vztah potencionální matky ke svým vlastním sourozencům, rodičům či prarodičům. Další velmi důležitou jistotou je vytvořené kapitálové zázemí a finanční nezávislost.

Péče o dítě vyžaduje určité množství finančních prostředků. S porodem novorozence vznikají rodině zejména jednorázové finanční výdaje a výdaje, které jsou úzce spojeny s potřebami a zdravotním stavem dítěte. Nejvíce finančních prostředků je nutné vydat na vybavení, které je nezbytné pro péči o dítě v prvním měsíci jeho života. Pravidelné výdaje jsou vynaloženy především na stravu dítěte, pleny, oblečení a drogistické zboží. Otázkou však je, jaké výdaje to konkrétně jsou a v jaké přibližné výši se pohybují. Většinu rodin (matek) také zajímá, na jaké příjmy má matka na mateřské a následně rodičovské dovolené nárok, za jakých podmínek se tyto příjmy schvalují, v jaké výši jsou stanoveny, a zda tyto jednorázové a pravidelné příjmy pokrývají výdaje vynaložené na péči o dítě v prvním roce jeho života.

S ekonomickým vývojem státu se taktéž mění i politická situace, která má přímý vliv na výši příjmů matky, náklady na dítě v prvním roce života dítěte se však nemění. Celkové výdaje na péči o dítě v prvním roce jeho života ovlivňuje především jeho fyziologický vývoj a zdravotní stav. Základní potřeby se však po staletí zůstávají stejné.

2. Cíl práce a metodika

Tato kapitola poukazuje na hlavní (dílčí) cíl a metodický postup zpracování diplomové práce s názvem „Ekonomická analýza výdajové stránky prvního roku života dítěte“.

2.1. Cíl práce

Hlavním cílem této diplomové práce je analyzovat a následně vyčíslit výdaje, které jsou nutné pro zdravý vývoj dítěte v prvním roce jeho života. Důležitým faktorem při výpočtu těchto výdajů je výše příjmů matky nebo rodiny, která o dítě pečuje. Většinou platí pravidlo, že čím více je dostupných finančních prostředků v rodinném rozpočtu, tím je pravděpodobnější, že poroste i množství výdajů. Vzhledem k tomu, že v dnešní ekonomice existují značné rozdíly v příjmech domácností, je nutné výdajovou stránku dítěte zkoumat z různých hledisek. Z tohoto důvodu budou zkoumány dvě matky žijící ve stejném městě, ale za výrazně odlišných ekonomických podmínek. Matka A je samoživitelka s poměrně nízkými příjmy, zatímco matka B je finančně velmi dobře zaopatřená a to především díky existenci partnera (manžela), který do rodinného rozpočtu přináší pravidelně každý měsíc svoji mzdu, jejíž výše není narozením dítěte nijak ovlivněna.

Cílem dotazníkového šetření je zjistit, jaký názor má veřejnost na rodičovství a výdaje s ním spojené. Bude vypracován dotazník, dělicí se na dvě větve s velmi podobným až shodným souborem otázek, kdy jedna větev bude předkládána respondentům, kteří zatím potomky nemají a bude zjišťováno, v kolika letech a zda vůbec potomky chtějí a pokud ano, tak jak si hodlají počínat v péči o ně. Důležité budou zejména informace o vybavení, které by chtěli pro své první dítě v prvním roce jeho života pořizovat a zda pro ně bude rozhodujícím faktorem kvalita, cena či kompromis mezi nimi. Druhá část dotazníku bude předkládána respondentům, kteří již potomka mají, a bude zjišťováno, v jakém věku si první dítě pořídili a zda bylo plánované či nikoliv. Výsledkem je zpětné zhodnocení jejich počínání při péči o své první narozené dítě. I tento dotazník bude obsahovat informace o pořízeném vybavení, a zda byla rozhodujícím faktorem pro koupi

kvalita, cena či kompromis mezi nimi. Hlavním cílem dotazníkového šetření bude následné zhodnocení a porovnání názorů bezdětných respondentů s respondenty, kteří již potomky mají.

Porovnáním výdajů dvou vzorových matek vzniknou dvě pomyslné hranice, které stanoví minimální a maximální množství finančních prostředků, které bude nutné vynaložit na péči o první narozené dítě v prvním roce jeho života. Výsledky dotazníkového šetření následně toto určené rozmezí upřesní a přiblíží reálné sumě výdajů.

2.2. Metodika práce

První část této diplomové práce bude věnována vymezením základních pojmů, se kterými života dítěte úzce souvisí, jedná se především o definici rodiny, potřeb člověka a systém uspokojování lidských potřeb. Důležitým oddílem této části práce bude především rozbor rozpočtu domácností, nejvíce pozornosti bude věnováno zejména finančním příjmům matky po porodu jednoho zdravého dítěte, budou podrobně popsány podmínky pro získání nároku dávek státní sociální podpory a stanovena jejich výše. Hlavní metodou k vypracování teoretické části bude použita deskriptivní analýza vybrané problematiky, studium literatury a především aktuálních zákonů ČR, následná kompilace a citace literárních zdrojů.

Skutečnosti zjištěné za pomoci teoretické části budou následně aplikovány do části praktické, a to konkrétně na dvě vzorové matky, které se nacházejí v diametrálně odlišných ekonomických podmínkách. Bude analyzována jejich finanční situace, určeny dávky státní sociální podpory, na které mají matky nárok a následně vypočítána výše celkových příjmů domácnosti v prvním roce života dítěte. Rozdílné ekonomické podmínky matek mají vliv především na orientaci při nákupu vybavy pro novorozence. Při nedostatku finančních prostředků jsou zájmem matky především levnější výrobky, naopak při dostatku zdrojů, bude matka zaměřena na kvalitu zboží. Obdobný vzorec bude aplikován i při tvorbě výdajového schématu obou matek.

Důležitou částí práce je rovněž dotazníkové šetření. Otázky týkající se dané problematiky budou pečlivě zpracovány v požadované formě s žádoucí vypovídací hodnotou. Následně budou výsledky dotazníkového šetření vyhodnoceny a za pomoci výdajového schématu matek a základních statistických metod budou v závěru diplomové práce stanoveny průměrné výdaje na první rok života dítěte.

3. Teoretická východiska

3.1. Rodina

Pojem rodina má v dnešní společnosti různé významy, které se liší dle přístupu, jak na ni pohlídáme. Z ekonomického hlediska je rodina základní ekonomickou jednotkou státu, která vyrábí a spotřebovává statky a tím zabezpečuje individuální a celospolečenské zájmy a potřeby. Dle právního pojetí je rodina základním článkem společnosti a přes to nejsou její členové v právním řádu ČR obecně definováni. Zákon o rodině také žádnou definici rodiny neobsahuje, ale o jejím vzniku se zmiňuje v souvislosti s uzavřením manželství, jehož účelem je právě založení rodiny, z toho tedy vyplývá, že rodinu tvoří rodiče (manželé) a jejich děti. Z pohledu sociologie je rodina sociální institucí nebo malou sociální skupinou.

Jiná definice označuje rodinu jako užší skupinu osob, která je tvořena rodiči a dětmi žijícími pod jednou střechou, kde rodina v tomto případě symbolizuje zároveň bezpečí a jistotu domova. V evropských společnostech již dlouhou dobu existuje typ manželské (malé) neboli nukleární (jaderné) rodiny, což je rodinná jednotka, která je tvořena pouze rodiči a svobodnými dětmi. Tento model převládá od konce středověku. Nukleární rodina je rovněž přítomna v četných mimoevropských tradičních společnostech. S poklesem průměrného počtu dětí se dnes zmenšuje i velikost nukleární rodiny, což je způsobeno do jisté míry i tím, že stoupá procento rozvodovosti a proto vzniká stále více neúplných rodin, kde spolu v jedné domácnosti žije s dětmi jen jeden z rodičů.

Manželství je právní a společenská instituce, která tvoří legislativní základ pro rodiny, dále je to pevný, trvalý a harmonický životní vztah mezi mužem a ženou (v současné době i mezi jedinci stejného pohlaví), jehož cílem je založení nové rodiny, tzn. plození dětí a péče o ně.

Rodina jako základní stavební prvek společenského uspořádání plní několik funkcí, které mohou být v různých společnostech různé s odlišnou intenzitou. Mezi ty nejzákladnější patří funkce biologicko-reprodukční (sexuální), ta zabezpečuje stálé udržení života početím a porozením nového jedince, nejde však jen o to rozšířit lidskou populaci o dalšího potomka, ale dokázat mu zabezpečit všechny důležité podmínky pro existenci, pro jeho růst a další rozvoj. Z této funkce vyplývá další z důležitých úloh rodiny a tou je

funkce ekonomicko-zabezpečovací, jde o hmotné zajištění rodiny a domova jako takového formou stravy, úklidu domácnosti a její celkové vedení a prostřednictvím spravování a převádění dědičného majetku. Důležitá je zároveň funkce socializačně-výchovná, která spočívá v péči o dítě, posláním rodiny je potomka vychovávat, porozumět jeho vývoji a zajistit mu jeho potřeby a rozvoj jeho schopností a dispozic. Soudržnost rodiny je založena na její emocionální funkci a poskytování citového zázemí, jedinec musí mít jistotu a bezpečí domova a cítit ze strany rodiny podporu a jistou pomoc v případě nutnosti.

3.1.1. Úroveň a kvalita života rodiny

Každý člověk se v průběhu svého života snaží dosáhnout určité životní úrovně a žít podle svých představ. Lidé se ale rodí s různými dispozicemi do odlišných společenských prostředí, které jejich vrozené předpoklady formuje a usměrňuje. Ovlivňuje i hierarchické uspořádání hodnot, které lidská společnost považuje za důležité pro dosažení pocitu spokojenosti a štěstí.

„Filozofové všech dob se pokoušeli definovat cíle člověka a pocit štěstí. Většina z nich se shoduje v tom, že cíle jsou pro každého člověka velmi subjektivní a že není v silách společnosti, aby každému člověku zajistila jejich splnění“ (Šrédla, 2001).

Obecným cílem každé společnosti lidí je dosáhnout určité kvality života, která je vyjádřena určitými objektivními podmínkami, které je společnost schopna vytvářet, ty následně člověka formují a umožňují mu v co největší možné míře dosáhnout jeho subjektivních cílů. Kvalita života může být chápána jako získání co největšího množství statků a služeb, které člověk vyžaduje. Požadována je zejména svoboda a možnost volného růstu a nezávislého rozhodování pro každého jedince, nutná je existence spravedlnosti a možnost pokroku a nepřetržitému pohybu vpřed. Demokraticky vedená společnost lidí postupně dosahuje těchto cílů neustálým rozvojem ekonomiky a politiky. Pohyb společnosti směrem vpřed ke zvyšování kvality života zajišťuje střet zájmů politických stran a zájmových skupin. Kvalita života je tak utvářena a ovlivňována zejména ekonomickými cíli, které v dnešní době již neznamenaají pouhé zvyšování objemu výroby, statků a služeb.

Obecně lze konstatovat, že lidé, ať jsou jakkoliv rozdílní, mají velmi podobné smýšlení a snaží se provádět převážně jen takové činnosti, ze kterých získají co největší užitek. Dle výroku Šrédla je jisté, že ve společnosti, která využívá peníze, dává téměř

každý člověk přednost tomu, mít větší množství peněz, protože peníze umožňují ovládnout zdroje, které lze použít k dosažení vlastních cílů, ať jsou jakékoli. Na základě tohoto tvrzení lze tvrdit, že chování lidí ve společnosti je předvídatelné, a proto je tedy pravděpodobné, že je možné ho také různě ovlivňovat.

3.1.2. Potřeby člověka

Život a chování člověka se řídí prostřednictvím dosahování cílů, které vznikají na základě přání, touhy a potřeb. Potřeba vzniká v okamžiku, kdy člověk pocítuje nedostatek určitého statku nebo není uspokojen v určitém směru. Člověk, jako živá bytost má fyziologické potřeby, jejichž ukojení je nezbytné pro jeho přežití, ale zároveň musí uspokojovat i potřeby společenské, které vyplývají z podstaty člověka jako společenského jedince. Úsilí, uspokojit co nejvíce potřeb, je jádrem všech činností, které lze nazvat hospodařením.

Z ekonomického hlediska jsou potřeby základními pohnutkami, které člověka nutí obstarávat statky a služby, a to zejména jejich nákupem či výrobou. Mezi základní potřeby patří takové, bez jejichž uspokojení nelze přežít, jak už je uvedeno výše, jedná se o fyziologické potřeby jako je nutnost jíst, pít a spát, ale do této skupiny patří i potřeby společenské, jako je potřeba vzdělávat se a uspokojení z práce. Potřeby, které lze odložit na později, a nejsou tedy životně důležité, jsou označovány jako potřeby vyšší, jedná se např. o potřebu vlastnit šperky či odcestovat na dovolenou. Nahodilou potřebou lze označit tu, která není pro jedince dlouhodobým přáním, ale vyvolá ji určitý nečekaný impulz, jako např. spatření nějakého zajímavého pro nás zatím neznámého statku třeba ve výloze nebo pocítění vůně čerstvého pečiva, která vzbudí náš zájem a probudí potřebu okamžité koupě až v okamžiku, kdy jej cítíme. Pokud je přáním vlastnit zboží, jehož výběr je silně ovlivněn módou či reklamním sdělením, jedná se o potřeby vyvolané uměle, jde především o různé druhy oblečení, kdy např. teplý, ale méně vzhledný kabát by naši potřebu uspokojil mnohem lépe (Ekonomikon, 2013).

Potřeby lze rozčlenit také z psychologického hlediska, a to dle teorie pyramidy lidských potřeb, kterou definoval v roce 1943 americký psycholog Abraham Harold Maslow. Podle hierarchické Maslowovy pyramidy má člověk pět základních potřeb a ve většině případů v běžném životě platí pravidlo, že aby mohl uspokojit potřeby na vyšším stupni, musí mít nejprve aspoň z části uspokojeny některé z těch na stupních pod nimi.

Obrázek 3.1 - Maslowova pyramida potřeb

zdroj: ROSTECKÝ, Jiří. (převzato z adresy: <http://mladypodnikatel.cz/motivace-aneb-co-nas-nuti-rano-vstat-z-postele-t714>, dne 12. 11. 2013)

S vývojem jedince a nárůstem kvality života se potřeby rozvíjejí ve větším rozsahu na vyšších stupních pyramidy, přes to mnoho lidí nejeví zájem o uspokojování potřeby seberealizace a jsou motivováni pouze potřebami na nižších úrovních.

Potřeby a jejich uspokojování probíhá na dvou úrovních a to na úrovni individuální, kde každý jednotlivec uspokojuje své vlastní potřeby (jíst, spát, vzdělávat se), z nichž nikdo jiný nemá užitek, a s jejich růstem vznikají potřeby na úrovni kolektivní, které je schopná uspokojit výhradně společnost jako celek (veřejná doprava a osvětlení).

3.1.3. Uspokojování potřeb

Pokud vznikne potřeba, je žádoucí ji dříve či později uspokojit a to prostřednictvím určitého předmětu nebo určité činnosti. Předmět, který uspokojuje svými specifickými vlastnostmi určité potřeby, se nazývá statek. Může být součástí přírody a je dostupný zdarma pro všechny, např. vzduch, voda v potoce, oheň apod. nebo má materiální podobu a je vyráběn přímo pro uspokojování potřeb a to především jiných lidí, než jsou sami výrobci. Takové statky, které jsou vyrobeny za účelem prodeje a jsou tedy určeny pro trh, se nazývají zbožím, jedná se např. o potraviny, oděvy, hračky apod. Činnost, která napomáhá uspokojovat lidské potřeby, která je uměle vytvářena dle požadavků člověka podobně jako zboží, je nazývána službou a stejně jako zboží je ve většině případů zpoplatněna.

3.2. Rozpočet domácnosti

Fungující ekonomické subjekty a firmy na trhu jsou nuceni zabývat se plánováním, organizováním, evidencí a kontrolou svých finančních příjmů a výdajů. Podobný, ne tak rozsáhlý přehled o svých financích by měla mít i rodina. V domácnosti je většina příjmů a výdajů pravidelně se opakujících a to ve stále podobné výši, a proto je důležité mít o těchto finančních operacích přehled a do budoucna je plánovat, aby se rodina nedostala do finančních potíží.

Přehled o pohybu finančních prostředků v rodině má úlohu ekonomickou, kdy rodina má přehled o svých financích a tím je zabezpečována její nezbytná stabilita, ale zároveň plní i funkci psychologickou, kdy se vytváří mezi příslušníky rodiny vzájemná důvěra.

3.2.1. Finanční příjmy rodiny

Příjmy rodiny jsou především získané finanční prostředky, kterými může rodina disponovat a prostřednictvím nich uspokojovat své potřeby, touhy a přání. Mezi příjmy domácností nejčastěji patří příjmy ze závislé práce (výplata, mzda), příjmy ze samostatně výdělečné činnosti, výnosy z vkladů, peněžité dávky nemocenského a důchodového pojištění, hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání a různé druhy státní sociální podpory jako je přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, peněžité pomoci v mateřství a rodičovský a zaopatřovací příspěvek. Z velké části jde o příjmy pravidelné či pravidelně se opakující, rodina však může mít i příjmy nepravidelné, jedná se zejména o porodné, pohřebné, dary, získání finančního majetku z dědictví apod.

3.2.1.1. Dávky státní sociální podpory

Cílem státních sociálních dávek je do jisté míry kompenzovat růst životních nákladů. Tyto dávky jsou přiznávány na základě dvou různých hledisek. Jedna skupina sociálních dávek je udělována v závislosti na velikosti příjmu rodiny, jde především o rozhodnutí, zda rodina má nárok na porodné, přídavek na dítě a příspěvek na bydlení a u druhé kategorie je výše příjmu domácnosti nerozhodující, jedná se o ostatní sociální dávky např. o rodičovský příspěvek.

Dávky státní sociální podpory náleží pouze fyzické osobě, pokud osoba a osoby společně s ní posuzované jsou na území České republiky hlášeny k trvalému pobytu.

Pro přiznání dávky, která závisí na výši příjmu rodiny, je nutné vypočítat výši právě toho příjmu, tzv. příjem rozhodný. Rozhodný příjem pro přiznání dávky se stanoví jako měsíční průměr příjmů rodiny připadajících na rozhodné období. Měsíční průměr příjmů rodiny se stanoví jako součet jednotlivých měsíčních průměrů příjmů oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných. Pro přiznání dávek, kde výše příjmu rodiny není podstatná, jsou vymezeny konkrétní podmínky pro každou z nich.

Pro pracující ženy, které zjistí, že jsou těhotné a již dále nemohou vykonávat svou práci ze zdravotních důvodů a jsou tedy přeřazené na práci jinou za nižší mzdu, existuje vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství. Za porození živého dítěte je pro matku, jako finanční pomoc pro pořízení vybavení pro toto dítě určena jednorázová státní dávka, porodné. V bezprostřední blízkosti před porodem a několik týdnů po něm má matka, pokud byla plátcem nemocenského pojištění, nárok na peněžitou pomoc v mateřství a po uplynutí této doby může ona nebo otec dítěte nastoupit na rodičovskou dovolenou a pobírat rodičovský příspěvek.

3.2.1.2. Životní minimum

Životní minimum je státem (zákonem) stanovená hranice, která určuje minimální peněžní příjmy domácnosti, které jsou nutné k zajištění výživy a dalších základních životních potřeb člověka. Životní minimum je upraveno **Zákonem č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu**, které se využívá především v Zákoně č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, při posuzování, zda je rodina (jednotlivec) v hmotné nouzi či nikoliv a dále slouží při rozhodování o nároku na další sociální dávky.

Životní minimum rodiny závisí na tom, kolik má tato rodina členů. Vypočítává se jako součet částek životního minima všech jednotlivých členů, které žijí ve společné domácnosti.

Společně posuzovanými osobami, pro výpočet životního minima rodiny, jsou rodiče, manželé, nezletilé a nezaopatřené děti nebo zletilé děti žijící ve společném bytě, které nejsou posuzovány s jinými osobami nebo jiné osoby, které společně užívají byt, pokud písemně neprohlásí, že spolu nežijí trvale a společně nehradí náklady na své potřeby. Společně posuzovanými osobami jsou i ty osoby, které se dočasně zdržují mimo

byt, a to především z důvodu přípravy na budoucí povolání (dítě studující v internátní škole či vysokou školu, na které mu bylo umožněno přebývat na studentské koleji) a ze zdravotních či pracovních důvodů.

Tabulka 3.2.1 - Přehled částek pro výpočet životního minima v roce 2014

Životní minimum od 1. 1. 20012 (platí i od 1. 1. 2015) v Kč za měsíc	
pro jednotlivce	3 410 Kč
pro první dospělou osobu v domácnosti	3 140 Kč
pro druhou a další dospělou osobu v domácnosti	2 830 Kč
pro nezaopatřené dítě ve věku do 6 let	1 740 Kč
pro nezaopatřené dítě ve věku 6 až 15 let	2 140 Kč
pro nezaopatřené dítě ve věku 15 až 26 let	2 450 Kč

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí. Příjmy a životní úroveň: Životní a existenční minimum (převzato z adresy: <http://www.mpsv.cz/cs/11852> dne 06. 12. 2013)

Pokud v domácnosti žije sama matka s dítětem, které zatím nedosáhlo věku 6 let, pak se pro výpočet životního minima sečte částka pro první dospělou osobu v domácnosti, tzn. **3 140 Kč** a částka pro nezaopatřené dítě ve věku do 6 let, tzn. **1 740 Kč**. Životní minimum pro takovouto domácnost je zákonem stanoveno ve výši **4 880 Kč**.

V případě, že ve společné domácnosti žije jeden manželský pár s dítětem, které je mladší 6 let, pak se výpočet životního minima bude skládat z částky pro první dospělou osobu v domácnosti, tzn. **3 140 Kč**, z částky pro druhou a další dospělou osobu v domácnosti, tzn. **2 830 Kč** a z částky pro nezaopatřené dítě ve věku do 6 let, tzn. z částky ve výši **1 740 Kč**. Konečné životní minimum pro tříčlennou rodinu je **7 710 Kč**.

Jak je již naznačeno výše, částka životního minima se dále používá při rozhodování, zda má rodina nárok na dávky pomoci v hmotné nouzi (příjmy rodiny jsou nižší než životní minimum) a zda má rodina nárok na dávky státní sociální podpory, jedná se zejména o přídavek na dítě a porodné.

3.2.1.3. Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství (VPTM)

„VPTM se poskytuje zaměstnankyni, která byla z důvodu těhotenství a mateřství dočasně převedena na jinou práci a z ní má bez svého zavinění nižší výdělek“ (Česká správa sociálního zabezpečení, 2012). Příčinou pro přeřazení těhotné ženy na jinou práci

je, že nemůže dle lékařského posudku vykonávat práci stávající, protože ohrožuje její těhotenství, mateřství nebo kojení. Vyrovňovací příspěvek se poskytuje za ty kalendářní dny, kdy žena vykonávala jinou práci. Těhotným ženám se VPTM vyplácí maximálně do začátku šestého týdne před termínem porodu, protože pak se předpokládá odchod z práce a přechod na mateřskou dovolenou, pokud se jedná o výplatu dávky z důvodu mateřství, je příspěvek poskytován do konce 9. měsíce od porodu a u žen, které kojí, po dobu kojení.

Výše vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství se vypočítá tak, že se od denního vyměřovacího základu před převedením ženy na jinou práci odečte průměr jejich příjmů, který připadá na jeden kalendářní den, po jejím převedení na práci jinou.

Na vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství nemají ze zákona nárok ty ženy, které jsou u zaměstnavatele zaměstnány na částečný úvazek, tzn. v malém rozsahu, ženy zaměstnané na základně dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce.

3.2.1.4. Porodné

Porodné je jednorázová dávka státní sociální podpory, na kterou vzniká nárok bezprostředně po porodu dítěte a je poskytována s ohledem na výši příjmu rodiny. Porodné náleží ženě, která porodila živé dítě a není podstatné, zda po porodu o dítě pečuje nebo jej ponechala ve zdravotnickém zařízení s tím, že o dítě pečovat nebude či dala souhlas k jeho adopci, i přes to, že posláním této dávky je finančně přispět rodině na nákup potřebného vybavení pro novorozené dítě.

Do roku 2010 měla nárok na porodné každá matka specifikovaná výše, od roku 2011 však došlo ke změně a nárok na porodné je posuzován dle výše příjmu.

Nárok na porodné vzniká dnem porodu dítěte, mohou o něj však žádat jen ty rodiny, kterým se narodilo první dítě, a současně jejich průměrné čisté příjmy za předcházející čtvrtletí nepřesahují **2,4 násobku životního minima** (viz výše). Nárok tedy existuje pouze za předpokladu, že běžná dvoučlenná rodina svými průměrnými čistými příjmy nepřesáhne částku **18 504 Kč** ($7\,710\text{ Kč} \cdot 2,4 = 18\,504\text{ Kč}$). V případě, že se jedná o matku samoživitelku, pak její průměrný čistý příjem nesmí přesáhnout částku **11 712 Kč** ($4\,880\text{ Kč} \cdot 2,4 = 11\,712\text{ Kč}$). Pro výpočet čistého příjmu za předchozí kalendářní čtvrtletí (před narozením dítěte) je nutné k běžnému příjmu ze zaměstnání či z podnikání přičíst i podporu v nezaměstnanosti, různé druhy důchodu a všechny sociální dávky, které rodina

pobírá. Při žádosti o porodné je nutno doložit příjem obou rodičů a žádost musí být podána nejpozději do jednoho roku života dítěte, jinak nárok na porodné definitivně zaniká.

Nárok na porodné může uplatnit i otec dítěte za předpokladu, že žena, která dítě porodila, zemřela a porodné nebylo vyplaceno jí ani jiné osobě. Tento nárok vzniká otci dítěte bez ohledu na to, zda je zákonným manželem zemřelé či nikoliv. Nárok na porodné vzniká i osobám, které převzali dítě do péče výhradně nahrazující péči rodičů, podmínkou je, že dítě nesmí být starší než jeden rok a porodné za něj nesmí být doposud vyplaceno.

Pokud jsou splněny všechny podmínky pro přiznání porodného státem, je porodné jednorázově vyplaceno ve výši **13 000 Kč** na první živě narozené dítě a při narození dvou a více dětí je porodné určeno ve výši **19 500 Kč**.

V roce 2015 je očekávána změna výše koeficientu životního minima. Koeficient bude zvýšen z 2,4 na **2,7**. Díky této změně vzroste hranice pro přiznání nároku na porodné a na tuto dávku dosáhne větší množství rodin. V současné době má nárok na porodné běžná dvoučlenná rodina s průměrnými čistými příjmy ve výši **18 504 Kč**, od 1. 1. 2015 tato hranice vzroste na **20 817 Kč** ($7\,710\text{ Kč} \cdot 2,7 = 20\,817\text{ Kč}$). V případě, že se jedná o matku samoživitelku, její průměrný čistý příjem nyní nesmí přesáhnout částku **11 712 Kč**, od 1. 1. 2015 tato hranice vzroste na **13 176 Kč** ($4\,880\text{ Kč} \cdot 2,7 = 13\,176\text{ Kč}$).

Další změnou v roce 2015 bude nárok na porodné i při **druhém** narozeném živém dítěti. Výše porodného na první dítě se nezmění, pro druhé bude ve výši **10 000 Kč**. Pokud se rodině narodí dvě a více potomků, porodné bude zvýšeno ze současné částky 19 500 Kč na **23 000 Kč**. Důvodem zvýšení porodného pro dvojčata bude zavedení dávky i na druhé narozené dítě, výše porodného se rovná součtu dávky na první (13 000 Kč) a na druhé (10 000 Kč) narozené dítě (Porodné, 2013).

3.2.1.5. Peněžítá pomoc v mateřství (mateřská)

Přesný termín odchodu ze zaměstnání na mateřskou dovolenou si žena určuje sama, nejdříve dle zákona může odejít počátkem osmého týdne před očekávaným dnem porodu, který je stanoven lékařem. Tento termín má povinnost oznámit zaměstnavateli předem, jakou formou není v zákoně stanoveno.

„Po dobu mateřské dovolené nepřísluší zaměstnankyni náhrada mzdy nebo platu od zaměstnavatele a její hmotné zabezpečení se v této době řídí předpisy o nemocenském

pojištění a na rozdíl od rodičovské dovolené, která může příslušet i zaměstnanci (muži), přísluší pouze ženě“ (Burdová, 2008).

Aby těhotná žena mohla uplatnit svůj nárok na peněžitou pomoc v mateřství (PPM), musí prostřednictvím svého zaměstnavatele podat o tuto dávku nemocenského pojištění žádost. Podle zákoníku práce je mateřská dovolená důležitou překážkou v práci, a proto je zaměstnavatel povinen nepřítomnost zaměstnankyně po dobu jejího trvání (28/37 týdnů) omluvit. Na mateřskou dovolenou nemají nárok nezaměstnané těhotné ženy, protože se na ně zákoník práce nevztahuje.

Peněžitou pomoc v mateřství lze čerpat od prvního dne nástupu na mateřskou dovolenou, tzn. maximálně osm týdnů před termínem porodu, a to po dobu trvání mateřské dovolené, tzn. 28 týdnů při narození jednoho dítěte, pokud žena porodí více dětí současně, doba trvání mateřské dovolené se prodlužuje na 37 týdnů.

Podmínkou nároku na PPM dávku je účast pojištěnce na nemocenském pojištění v době nástupu na mateřskou dovolenou a účast na tomto pojištění minimálně 270 kalendářních dní v posledních dvou letech před nástupem na mateřskou dovolenou.

Peněžitá pomoc v mateřství je 70% z redukováného denního vyměřovacího základu za kalendářní den. Redukovaný denní vyměřovací základ se vypočítá tak, že se nejdříve určí průměrný denní příjem žadatele o PPM (hrubý příjem zpravidla za předcházejících 12 měsíců se vydělí počtem kalendářních dní v tomto období), který se dle jeho výše dále redukuje přes **tři redukční hranice**:

- částka do 863 Kč se neredukuje, pro výpočet je použito 100%
- část sumy nad 863 do 1 295 Kč se zredukuje na 60%
- část sumy nad 1 295 do 2 589 Kč se zredukuje na 30%
- část sumy nad 2 589 Kč se již nezapočítává

V praxi to znamená, že pokud průměrný denní příjem nepřevyšuje částku 863 Kč, je PPM (70%) vypočítávána z této sumy, pokud je průměrný denní příjem vyšší, dochází k jeho redukcí pomocí redukčních hranic (ČSSZ, Peněžitá pomoc v mateřství, 2013).

Extrémním **příkladem** je situace, kdy denní vyměřovací základ před redukcí je vyšší než poslední hranice, tzn. vyšší než částka 2 589 Kč. Konkrétně tedy zvolíme **průměrný hrubý měsíční příjem** za předcházejících 12 měsíců ve výši **80 000 Kč**

měsíčně, tzn. 960 tis. Kč ročně, denní vyměřovací základ před redukcí je **2 630,14 Kč** a je nutné ho zredukovat:

- částka **863 Kč** se nezredukuje
- část sumy 432 Kč v daném intervalu se zredukuje na 60%, tzn. **259,20 Kč**
- část sumy 1 294 Kč v 2. intervalu se zredukuje na 30%, tzn. **388,20 Kč**
- část sumy 41,14 se již nezapočítává

Konečným **součtem všech zredukovanych částek** je maximální **redukovany denní vyměřovací základ 1 511 Kč**, ze kterého lze vypočítat nejvyšší dosažitelnou peněžitou pomoc v mateřství pro Českou republiku. Z redukovaneho denního vyměřovacího základu se vypočítá 70% a vynásobí počtem dnů v měsíci, **horní hranice PPM pro ČR** je tedy **31 731 Kč**.

V roce 2015 je očekávána změna redukčních hranic, první redukční hranice vzroste z 863 Kč na **888 Kč**, druhá redukční hranice vzroste z 1 295 Kč na **1 331 Kč**, třetí redukční hranice vzroste z 2 589 Kč na **2 662 Kč**. Díky těmto změnám se zvýší maximální redukovany denní vyměřovací základ z 1 511 Kč na **1 554 Kč**, a tudíž se zvýší i horní hranice PPM pro ČR. V roce 2015 bude maximální výše PPM **32 640 Kč**.

3.2.1.6. Rodičovský příspěvek

Na rodičovský příspěvek má nárok jeden z rodičů (matka či otec), který po celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně pečuje o nejmladší dítě v rodině. Žadatel musí mít trvalé bydliště na území České republiky, a pokud jsou dítěti méně než 2 roky, nesmí jeho doba strávená ve škole přesáhnout dobu delší než 46 hodin měsíčně.

Na jedno dítě se vyplácí maximálně celková částka **220 000 Kč** a rodič, který tento příspěvek pobírá, si sám volí, po jak dlouhou dobu bude příspěvek dostávat. Může se rozhodnout pro rychlejší nebo pomalejší variantu čerpání této dávky (2, 3 nebo 4 roky), délku je možné měnit i v průběhu rodičovské dovolené, nejdéle však do 4 let věku dítěte, o které pečuje.

Výše rodičovské příspěvku je regulována, jeho maximální výše se stanovuje z denního vyměřovacího základu stejně jako peněžita pomoc v mateřství, ale v tomto případě se nemusí nutně jednat o příjem matky dítěte, v potaz se bere i výše příjmu otce a výpočet se provádí z větší hodnoty. Denní vyměřovací základ se vynásobí třiceti (získáme vyměřovací základ za měsíc) a následně se poníží na 70%. Pokud vyjde hodnota menší

nebo rovna částce 7 600 Kč, může maximální měsíční rodičovský příspěvek činit nejvýše právě **7 600 Kč**. Pokud vyjde hodnota vyšší než 7 600 Kč, je výše rodičovského příspěvku omezena právě touto hodnotou. Maximální měsíční rodičovský příspěvek je uznáván do výše **11 500 Kč** (Ministerstvo práce a sociálních věcí, Rodičovský příspěvek, 2013).

Pokud si domácnost, u které může rodičovský příspěvek činit maximálně částku **7 600 Kč** měsíčně, zvolí příliš krátké období pro jeho vyplacení (např. 2 roky), jeho plnou výši v podobě 220 000 Kč nestihne vyčerpat ($7\,600\text{ Kč} \times 24\text{ měsíců} = \mathbf{182\,400\text{ Kč}}$).

Výjimku tvoří rodiny, kde si ani jeden z rodičů dítěte neplatil nemocenské pojištění (OSVČ, nezaměstnaní), nemají nárok na **peněžitou pomoc v mateřství**, která je matce poskytována v době mateřské dovolené (28/37 týdnů) a nelze jim stanovit uvedený vyměřovací základ. Tyto rodiny **nemají** možnost volby, po jak dlouhou dobu budou **rodičovský příspěvek** čerpat, automaticky jim vzniká nárok jen na **čtyřletou variantu** rodičovské dovolené a rychlejší čerpání dávek pro ně není možné. Rodičovský příspěvek jim náleží v pevných měsíčních částkách ve výši 7 600 Kč do konce devátého měsíce věku dítěte a následně jen ve výši 3 800 Kč do 4 let věku dítěte.

Nárok na rodičovský příspěvek zaniká posledním dnem kalendářního měsíce předcházejícího kalendářnímu měsíci, kdy dítě nejmladší dítě v rodině dospěje do věku 4 let nebo se nejmladším dítětem v rodině stane jiné, nově narozené dítě a to bez ohledu na to, zda byl rodičovský příspěvek vyplacen v plné výši 220 000 Kč.

3.2.1.7. Přídavek na dítě

Přidavky na děti jsou základními, dlouhodobými dávkami, které jsou poskytovány rodinám s dětmi, aby jim pomáhaly pokrývat náklady spojené s výživou a výchovou nezaopatřených dětí. Nárok na tento přídavek má nezaopatřené dítě, které je součástí rodiny, jejíž rozhodný příjem je nižší než **2,4 násobek částky životního minima rodiny**. Za rozhodný příjem se v tomto případě považuje veškerý finanční příjem rodiny za přechodí kalendářní rok, jehož součástí je rodičovský příspěvek a jiné sociální dávky, které rodina pobírá.

Tabulka 3.2.2 - Rozhodný příjem pro nárok na příspěvek na dítě

Úplná rodina (oba rodiče) s počtem nezaopatřených dětí	Životní minimum	Rozhodný příjem v Kč měsíčně pro nárok na příspěvek na dítě
jedno do 6 let	7 710	18 504
dvě 5, 8 let	9 850	23 640
tři 5, 8, 12 let	11 990	28 776
čtyři 5, 8, 12, 16 let	14 440	34 656

zdroj: MPSV odbor 23 (převzato z adresy:

http://portal.mpsv.cz/soc/ssp/obcane/prid_na_dite, dne 12. 12. 2013)

Výše přídatku na dítě je rozdělena dle věku nezaopatřeného dítěte do 3 kategorií:

- Do 6 let věku – **500 Kč** měsíčně
- Od 6 do 15 let – **610 Kč** měsíčně
- Od 15 do 26 let – **700 Kč** měsíčně

Rozdělení do těchto kategorií je opodstatněno vývojem dítěte a změnou jeho potřeb. Do 6 let věku je dítě převážně doma či ve školce, jeho potřeby se ale změny v den nástupu do základní školy, kde rostou náklady rodiny zejména kvůli školním pomůckám. K dalším změnám dojde po ukončení povinné školní docházky s přestupem na střední, vyšší odbornou a vysokou školu.

O příspěvek na dítě se žádá 1x ročně a je vždy nutné prokázat, že na něj má nezaopatřené dítě stále nárok, tzn., dokládají se příjmy za předcházející období, které musí splňovat podmínky uvedené výše a potvrzení o denním (prezenčním) studiu či jiné důvody, proč je dítě nezaopatřené (MPSV, Příspěvek na dítě, 2013).

3.2.1.8. Příspěvek na bydlení

Cílem příspěvku na bydlení je pomoci pokrýt náklady na bydlení jednotlivcům či rodinám s nízkými příjmy. Je to dávka státní sociální podpory, která je závislá na výši příjmu rodiny, a proto se vypočítává celkový příjem rodiny a všech společně posuzovaných osob za předchozí kalendářní čtvrtletí, přičemž za příjem je považován i příspěvek na dítě či rodičovský příspěvek. Dále se vypočítávají celkové náklady na bydlení včetně poplatků za využívané služby a spotřebované energie. Aby měl žadatel nárok na příspěvek na bydlení, musí být vlastníkem nebo nájemcem bytu a být v něm **přihlášen k trvalému pobytu** a na úhradu bydlení musí připadat **minimálně 30% jeho příjmů** (v Praze 35%), zároveň však těchto 30% (v Praze 35%) **nesmí být vyšších**, než jsou zákonem

stanovené normativní náklady na bydlení, které jsou rozčleněny do 5 kategorií podle počtu obyvatel v daném městě a dle počtu osob, které byt či dům obývají.

Tabulka 3.2.3 – Normativní náklady při bydlení v nájmu (na základě nájemní smlouvy)

Počet osob	Praha	nad 100 tis.	50.000 – 99.999	10.000 – 49.999	do 9.999
1	7 489	5 964	5 687	4 858	4 665
2	10 750	8 663	8 284	7 150	6 886
3	14 637	11 908	11 412	9 929	9 584
4 a více	18 307	15 017	14 419	12 631	12 214

Zdroj: Sociální dávky (převzato z adresy: <http://socialni-davky-2013.eu/kalkulacka-pridavek-na-bydleni-2013/>, dne: 17. 12. 2013)

Tabulka 3.2.4 – Normativní náklady při bydlení v bytě (domě) v osobním nebo družstevním vlastnictví

Počet osob	Praha	nad 100 tis.	50.000 – 99.999	10.000 – 49.999	do 9.999
1	4 396	4 396	4 396	4 396	4 396
2	6 557	6 557	6 557	6 557	6 557
3	9 131	9 131	9 131	9 131	9 131
4 a více	11 615	11 615	11 615	11 615	11 615

Zdroj: Sociální dávky (převzato z adresy: <http://socialni-davky-2013.eu/kalkulacka-pridavek-na-bydleni-2013/>, dne: 17. 12. 2013)

Výše příspěvku na bydlení je pak stanovena rozdílem mezi celkovými náklady na bydlení (nájemné, služby, energie) a částkou 30% (v Praze 35%) z rozhodného příjmu žadatele (MPSV, Příspěvek na bydlení, 2013).

V praxi to znamená, že matka samoživitelka (s jedním dítětem), která bydlí v **Praze** v **nájemním** bytě s **náklady na bydlení 10 000 Kč** měsíčně s celkovým čistým měsíčním příjmem **15 000 Kč** má koeficient pro Prahu **35%** z rozhodného příjmu ve výši **5 250 Kč**, v bytě bydlí **2** osoby, proto jsou normativní náklady do výše **10 750 Kč**. Velikost příspěvku na bydlení se vypočítá jako rozdíl celkových reálných nákladů na bydlení a vypočítané hodnoty prostřednictvím koeficientu ($10\ 000 - 5\ 250 = 4\ 750$ Kč). Tato matka dostane příspěvek na bydlení ve výši **4 750 Kč**.

Pokud se jedná o domácnost, ve které žije manželský pár s jedním potomkem, bydlící v Praze v nájemním bytě s celkovými měsíčními náklady **10 000 Kč** a s celkovým čistým měsíčním příjmem **30 000 Kč**, výpočet bude obdobný. Aplikováním koeficientu pro Hlavní město Praha (35 %) na celkový čistý měsíční příjem získáme částku **10 500 Kč**

a proto, že nájemné netvoří více než 35% celkových čistých měsíčních příjmů rodiny (10 000 < 10 500), tato domácnost na příspěvek na bydlení od státu **nárok nemá**.

Výše normativních nákladů a tedy i výše příspěvku na bydlení je aktualizována zpravidla každoročně, a to dle ekonomické situace v ČR, proto i v roce 2015 lze očekávat jejich obměnu.

3.2.2. Finanční výdaje rodiny

Finanční výdaje domácností můžeme rozdělit do dvou skupin. První skupinou jsou stále pravidelně se opakující výdaje každý měsíc ve stejné nebo velmi podobné výši, jedná se např. o výdaje za nájemné, za pravidelně využívané služby (telefonní a televizní služby, internetové připojení), splátky úvěru (obchodní, hypoteční), pojistné (zdravotní a životní pojištění a penzijní připojištění) apod. Do druhé skupiny výdajů patří ty, které se velmi často mění a to především v závislosti na lidských potřebách a pro existenci rodiny jsou většinou méně důležité, vyjma výdajů za potraviny.

Je zřejmé, že některé výdaje jsou pro domácnost a existenci rodiny důležitější než jiné. Proto je nutné, aby rodina se svými příjmy hospodařila tak, aby nedocházelo k neuspokojení významných potřeb. *„Základem racionálního hospodaření domácnosti je tedy správně sestavený rozpočet. Z tohoto důvodu je nutné výdaje domácnosti předvídat a do budoucnosti plánovat“* (Šrédl, 2001). Snahou domácnosti by mělo být hospodařit s přebytkovým či vyrovnaným rozpočtem, tzn. hospodařit tak, aby výdaje nepřevyšovaly množství příjmů domácnosti. Zároveň však hospodařit tak, aby rodina byla schopná dostát svým finančním závazkům vůči dodavatelům (poskytovatelům služeb) a věřitelům.

Velkým zásahem do rodinného rozpočtu je bezpochyby situace, kdy se velikost rodiny mění. V okamžiku, kdy se manželé (partneři) rozhodnou na svět přivést potomka, musí vše pečlivě zvážit a naplánovat. Jedná se především o skutečnost, že jeden z páru se o toto dítě musí postarat a tím se příjmy rodiny zpravidla sníží. V případě, kdy se jedná o matku samoživitelku, dochází ke kompletní změně původu příjmů, a to především proto, že žena ve většině případů již nenavštěvuje své dosavadní zaměstnání, ale spoléhá se na příjmy z jiných zdrojů, obzvláště na dávky státní sociální podpory (*viz. kapitola 3.2.1.1.*).

S porodem novorozence vznikají rodině zejména jednorázové finanční výdaje a výdaje, které jsou úzce spojené s potřebami a zdravotním stavem dítěte. Potřeby dítěte od

narození až do jednoho roku jeho života a množství výdajů, které jsou nezbytné na jejich uspokojování, jsou podrobně popsány níže.

3.3. Vývoj dítěte a jeho potřeb

Každé dítě na svět přichází vybaveno jinou genetickou výbavou a různými dispozicemi, a proto prochází trochu odlišným vývojem než děti jiné. Některé má zuby dříve, jiné později, stejně tak to je i s dovednostmi a řečí. Přes to vývoj v raném věku lze rozčlenit na čtyři období:

Holokinetické období trvá do dvou měsíců věku novorozence, toto období lze nazvat jako období fyziologické hypertonie. Vyznačuje se nekoordinovanými a nemotornými pohyby končetin, je přítomen hledací, sací a úchopný reflex, aby bylo dítě schopno se nakrmit.

Monokinetické období trvá od druhého do pátého měsíce života dítěte, začíná mizet fyziologická hypertonie a tonus je postupně spíše snížen. Dítě již pohybuje jednotlivými končetinami izolovaně, ale pohyby jsou stále necílené a pořád působí nemotorně.

Dromokinetické období je znatelné u dětí mezi pátým až dvanáctým měsícem života. Pohyby dítěte mají jasný směr, ale stále chybí koordinace. Fyziologická hypotonie odeznívá a dítě začíná v devátém měsíci lézt. Po úplném odeznění fyziologické hypotonie, ke kterému dochází až ke konci tohoto období, se dítě staví a začíná pomalu chodit.

Kratikinetické období trvá od jednoho roku života dítěte dále, jeho pohyby jsou již dobře koordinované a dítě samostatně chodí a začíná běhat (Mackonochie, 1997).

3.3.1. Výživa dítěte

V prvním roce života dítěte se v jeho těle děje a mění mnoho skutečností. Jednou z nich je vývoj trávicího ústrojí, a proto je nutné přizpůsobovat výživu dítěte jeho věku. Nejprve je dětské tělo schopno trávit a vstřebávat jen určité živiny, jsou to především ty, které jsou obsaženy v mateřském mléce. Postupem času je schopnost vstřebat některé z těchto nevratně ztracena.

„V kojeneckém období stoupá např. potřeba energie více než dvakrát, zatímco v dalších letech se zvyšuje jen asi o 10% za rok. Potřeba energie na kg tělesné hmotnosti je

proto v prvním roce života nejvyšší a odpovídá především růstovým požadavkům. Podobně jako spotřeba energie je zvýšena i spotřeba živin. Výživa kojence má také dlouhodobý vliv na látkovou přeměnu a některé funkce organismu“ (Nevoral, 2007).

V prvním roce života lze výživu dítěte rozčlenit na tři období, každé z nich trvá přibližně 4-6 měsíců a postupně se prolínají, dle vývoje dítěte a jeho funkčních schopností trávicího ústrojí. Ideální je výživa mateřským mlékem, pokud však dítě nemůže být kojeno, vhodnou variantou je umělá výživa.

První období trvá do 4. měsíce života novorozence, který má být krmen výhradně mléčnou stravou. Nejlepší formou stravy je mateřské mléko (kojenecká mléčná výživa), množství mléka pro zdravého kojence odpovídá přibližně 1/6 jeho hmotnosti, tj. 150-180 ml/den, maximálně však 1 litr denně. Mléko je zároveň jediným zdrojem tekutin.

První příkrmy začne dítě dostávat ve **druhém období**, a to ve formě nemléčných kaší, které musí být upravené pro tento věk dítěte. Hlavním zdrojem výživy je stále mateřské mléko či kojenecká mléčná výživa, příkrmy plní spíše sytící funkci.

Strava dospělých upravená tak, aby byla vhodná pro dítě, je zařazována do jejich jídelníčku v průběhu **třetího období**. Dítě stále dostává mateřské mléko nebo mléčnou výživu, ale již v menším množství, hlavním zdrojem výživy je nyní již smíšená strava a tekutiny přijímá ve formě vody, čajů či různých nápojů a ovocných šťáv.

3.3.1.1. Kojení

Mateřské mléko je nenahraditelnou přirozenou výživou dítěte a tím tedy i nejvhodnější volbou jeho výživy minimálně do konce 6. měsíce jeho života a platí pravidlo, že čím déle, tím lépe, tzn., že matka může dítě kojit do věku 2 let, ale i déle. Mateřské mléko umožňuje lepší vstřebávání výživných látek, jako jsou cukry, proteiny a železo, vytváří dítěti imunitu a chrání obsahem obranných látek dítě před většinou infekcí, zejména proti žaludečním a střevním, dále snižuje výskyt alergií a svým stále se měnícím složením se přizpůsobuje potřebám rostoucího dítěte. Chrání dítě před průjmami, u kojených dětí je nižší procento výskytu zánětů dýchacích cest, je prokázáno nižší riziko výskytu zhoubných nemocí krevetvorby, leukémie, anémie a obou typů cukrovky. Kojené děti mají méně často nadváhu, obezitu či zvýšené množství cholesterolu v těle. Lépe se vyvíjí i jejich duševní schopnosti a mají silnější kosti v dospělosti i ve stáří. Mateřské mléko je

tedy nejlépe a nejrychleji pro dítě stravitelná potrava, která je vždy dostupná a v požadované teplotě, ale zároveň i lékem.

Kojení přináší určité výhody i matkám. Napomáhá k rychlejšímu zavinití dělohy, a proto dochází k menším ztrátám krve a snadnějšímu zotavení po porodu, má antikoncepční účinky, snižuje riziko onemocnění matky anémií a rakovinou prsu a vaječníků, podílí se na rychlejším zeštíhlení postavy kojící matky a k návratu k původní hmotnosti před začátkem těhotenství. Výhodou je samozřejmě i to, že je vždy po ruce a připraveno k okamžitému krmení dítěte a to zcela zdarma.

3.3.1.2. Umělá výživa novorozeňat

Pokud dítě nemůže být kojeno, je vhodnou náhražkou mléčná umělá výživa, která je dle věku novorozence rozdělena na počáteční mléka, která se dítěti dávají převážně v prvním výživovém období a na pokračovací mléka, která se liší svým složením a kojenci se dávají až v dalších výživových fázích, kdy dítě dostává i nemléčné příkrmy.

Počáteční mléka se snaží svým složením co nejvíce přiblížit mléku mateřskému. Oproti kravskému mléku obsahují snížené množství bílkovin a převážně se používá adaptovaná bílkovina, která má změněný poměr bílkovin syrovátky a kaseinu (v kravském mléce je poměr bílkovin syrovátky ke kaseinu 20:80, aby se umělá výživa podobala mateřskému mléku, musí být tento poměr vyšší nebo roven 1), takto upravená bílkovina je pro novorozence stravitelnější, a proto vhodnější zejména pro nedonošené děti. Naopak mléka s neadaptovanou bílkovinou mají větší sytívatost a jsou vhodnější variantou u hladových dětí. Počáteční mléka obsahují mléčný cukr, stejně jako mateřské mléko a musí obsahovat určené množství kyseliny linolové a α -linolenové, které jsou pro lidský organismus nepostradatelné. *„Všechny výrobky kojenecké výživy mají také upravené množství minerálů, které odpovídá jejich množství v mateřském mléku. Všechna mléka jsou obohacena o vitaminy a stopové prvky jako např. jód. Na našem trhu jsou k dostání mléčné přípravky počáteční výživy od různých výrobců a všechny odpovídají současným náročným evropským požadavkům“ (Nevoral, 2007).*

Pokračovací mléka jsou vhodná pro kojence od ukončeného 4. měsíce jejich života a dostávat je mohou až do 3 let. Tato mléka jsou určena pro děti, která nejsou živena výlučně mléčnou stravou, ale podávají se jako součást smíšené stravy, to znamená, že dítě

již dostává nemléčné příkrmy. V současné době se na trhu vyskytují i mléka pro starší kojence a batolata, která jsou vhodná pro miminko až na konci jeho prvního roku života.

Trh s umělou výživou je poměrně rozmanitý a lze zde najít výživu ze sóje, která je vhodná pro děti s určitým typem alergie např. na bílkovinu kravského mléka nebo při alergii na laktózu. Na trhu jsou k dostání i mléka pro nedonošené děti a děti s nízkou porodní hmotností, antirefluxová mléka, která jsou méně tekutá a proto vhodná pro výrazně ublinkávající kojence nebo mléka se sníženým obsahem mléčného cukru.

V prvním roce života dítěte není vhodné k výživě používat neupravené kravské mléko, má příliš vysoký obsah bílkovin a minerálních látek, které zatěžují ledviny kojence a naopak není obohaceno o vitaminy, jód, zinek a železo, což může vést k chudokrevnosti. Vhodné není ani kozí mléko pro jeho vysoký obsah bílkovin, minerálů a tuků, stejně tak jako mléko ovčí. Všechna tato mléka mohou vyvolat alergickou reakci.

3.3.1.3. Příkrmy ve výživě dítěte do 1 roku

Jak už je uvedeno výše, první nemléčné příkrmy se začínají kojenci podávat na konci 4. či na začátku 5. měsíce jeho věku. Dřívější krmení příkrmy dítěti nepřináší žádné výhody, ale naopak je zátěží pro jeho ledviny a dítě je náchylnější ke vzniku potravinových alergií. Potravinové příkrmy se dítěti začínají dávat z důvodu, že mléko či umělá mléčná výživa již nedokáže pokrýt jeho energetickou potřebu.

Mezi první příkrmy jsou nejvhodnější jednosložková zeleninová či ovocná pyré, která by neměla být solena, kořeněna nebo slazena. Postupně, s pokračujícím vývojem dítěte, lze přidávat rýži, maso, těstoviny, různé obilné kaše apod.

3.3.1.4. Smíšená strava

Ostatní pokrmy konzumované i dospělými jedinci v rodině jsou dítěti podávány v upravené formě (bez soli) a do jídelníčku zařazovány postupně až ke konci jeho prvního roku života. Jejich zavádění musí být velmi opatrné, strava nesmí obsahovat žádné malé pevné kousky, u kterých hrozí, že by je dítě mohlo vdechnout, např. ořechy, kousky syrové mrkve, bobule apod. Tělo dítěte si musí pomalu zvykat na jiný druh stravy, běžná jídla jsou pro něj v tuto chvíli těžko stravitelná a to i přes to, že by se nemělo jednat o pokrmy

s velkým obsahem tuku, špatně stravitelné jsou např. luštěniny. Velmi důležité je, aby smíšená strava byla optimálně vyvážená a dítě z ní získalo všechny potřebné živiny.

Na trhu najdeme široké množství speciálních potravin, které jsou určeny dětem do 3 let jejich věku, jako jsou různá mléka, nápoje a sušenky. Takové produkty dítěti rozhodně neškodí, ale z výživově fyziologického hlediska nejsou pro jeho vývoj nezbytné. Výrobky vyrobené pro malé děti do 3 let věku jsou jedny z nejsledovanějších potravinářských výrobků vůbec. Hlídá se jejich složení, které musí odpovídat současným požadavkům a přísným hygienickým normám.

3.3.1.5. Nápoje ve výživě kojence

V prvním výživovém období, kdy je novorozenec plně kojen mateřským mlékem nebo krmen počátečními mléky, není potřeba zdravému dítěti nijak tekutiny doplňovat. Výjimkou může být situace, kdy má kojeneček zvýšenou teplotu či nechut' k jídlu atd. Obsah vody v jídlu se snižuje až se zavedením hutnějších jídel, jako jsou příkrmy. Pro kojence je nejlepším zdrojem tekutin převařená pitná voda a vypít by jí měl cca 200 ml denně. Přírodní ovocné šťávy jsou vhodné až po omezení kojení. Naopak zelený či černý čaj je pro kojence naprosto nevhodný, protože obsahuje tanin, který na sebe váže železo a další minerály, které by novorozenci v těle chyběly.

3.3.1.6. Vitaminy a minerální látky

Vitamin D je v organismu nezbytný pro zpracování a vstřebávání vápníku, napomáhá tak správné stavbě a růstu kostí novorozence. Jeho nedostatek může naopak způsobit křivici, což je nemoc kostí, které jsou křehké a snadno se lámou. Tělo si dokáže vitamin D vyrobit samo, pokud je vystaveno slunečnímu záření, kojenečskou pokožku však není doporučováno příliš vystavovat slunečnímu záření, a proto je nutné novorozenci vitamin D denně od 2. týdne až do 12. měsíce života podávat a to bez ohledu na to, zda je dítě kojeno mateřským mlékem či umělou mléčnou výživou.

Vitamin K se podílí na tvorbě krevních destiček a ovlivňuje srážlivost krve, jeho nedostatek způsobuje krvácivost, je doporučeno ho podávat jako prevenci.

3.3.2. Pleny

Dítě se od porodu vyvíjí a učí se správným návykům, nejprve se učí jíst, pak chodit a následně pochopit, k jakému účelu slouží toaleta, to ovšem až v pokročilejším věku. Dítě se na nočník (záchod) učí chodit nejdříve kolem jednoho roku jeho života, do té doby mu pro tuto fyziologickou potřebu slouží pleny, pokud rodiče neaplikují bezplenkovou metodu. Věk dítěte, kdy již pleny nejsou potřeba, je rozdílný, na dítě působí mnoho faktorů, které toto mohou ovlivnit, v průměru jsou používány po dobu dvou let. Plena se mění dle potřeby, většinou 7 – 10x denně, měsíčně je jich potřeba tedy mezi 210 až 300 kusy. Otázkou však je, jaká plena je pro zdraví dětské pokožky a pohyb dítěte tou nejvhodnější. Názory rodičů se samozřejmě liší, někteří prosazují pleny jednorázové, jiní jsou zastánci plen látkových.

3.3.2.1. Jednorázové pleny

Papírové jednorázové pleny jsou vytvořeny zejména z papíru a z neobnovitelných zdrojů přírody (ropa). Jsou konstruovány tak, aby dětská pokožka byla v suchu a zároveň nebyl omezen jakýkoliv pohyb dítěte. S růstem dítěte se mění i velikost plenky. Rozhodujícím faktorem pro výběr správné velikosti plen je hmotnost potomka, ne jeho věk. Pleny jsou rozřazeny do níže uvedených velikostních kategorií.

Tabulka 3.3.1 - Velikostní kategorie jednorázových plen

Velikost plen:	Hmotnost od:	Hmotnost do:
0	-	2,5 kg
1	2,5 kg	5 kg
2	3 kg	6 kg
3	4 kg	9 kg
4	7 kg	14 kg
4+	9 kg	16 kg
5	9 kg	25 kg
6	15 kg	-

Zdroj: Moje rodina a já, 6 kroků a 3 zlatá pravidla při výběru správné velikosti plenek (převzato z adresy:

http://www.rodinaaja.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=2895:6-krok-a-3-zlata-pravidla-pi-vybru-spravne-velikosti-plenek&catid=119:svt-nejmenich&Itemid=538, dne: 17. 12. 2014)

Zvolení správné velikosti pleny je velmi důležité, aby mohly být splněny všechny předpoklady, proč byla vyvinuta. Pokud je plena příliš malá dítě má omezenou hybnost a otlačeniny, plena jej škrtí. Pokud je naopak příliš velká, nesedí tak jak by měla a hrozí, že se částečně svlékne a obsah pleny vyteče.

Mezi výhody jednorázových plen určitě patří jejich snadné a rychlé použití, výhodou je rovněž poměrně malá velikost a nízká váha, což ocení především rodiče, a to doma i na cestách. Další výhodou je určitě funkčnost plenky, která je navržena tak, aby její mokré části přišly do kontaktu s dětskou pokožkou, co nejméně. Důsledkem toho by se novorozenec měl cítit stále spokojeně, nic ho nestudí, ale právě kvůli tomu nemusí mít dojem, že by bylo dobré se na pleny odnaučit a hrozí, že je bude potřebovat do vyššího věku, ale to samozřejmě není pravidlem. Díky suché pokožce má většina dětí méně podrážděnou pokožku a tím je předcházeno bakteriálním onemocněním, kterým se daří v teplém a vlhkém prostředí. Absorpční jádro, které dnes již většina jednorázových plen obsahuje, má vysokou savost a tím chrání oblečení i ložní prádlo novorozence, pravděpodobnost protečení plenky je (při správné velikosti) minimalizována. Plena je po použití vhozena mezi odpadky a nahradí ji čistá, tento způsob péče o dětskou pokožku je velmi rychlý, snadný a hygienický.

Jako největší nevýhodu jednorázových plen mnozí spatřují jejich neekologickou výrobu a likvidaci. Jsou tvořeny z velké části materiály, které obsahují plasty, k jejíž výrobě se používá ropa, což je neobnovitelný zdroj přírody, jak je již zmíněno výše, a je spotřebováváno velké množství energie a chemických látek, jako je např. chlór na jejich bělení. Zároveň je nutné uvést skutečnost, že jednorázové pleny patří mezi nerecyklovatelný odpad a tím zatěžují životní prostředí opět. Jak je již nastíněno, pleny tvoří nedílnou součást péče o dítě do cca dvou let jeho věku. Při spotřebě 7 až 10 ks plen denně, je celková hmotnost vyprodukovaného komunálního odpadu kolem jedné tuny na dítě. Umělé materiály nejsou příliš prodyšné, a proto často vznikají opruzeniny a alergie na parfémovaný či jinak upravený povrch.

Na trhu je v současné době velké množství výrobců jednorázových plen a poptávka po nich neklesá. Cena je ovlivněna kvalitou výrobku a jeho značkou. Cena za kus se pohybuje od 2,60 Kč (Tesco Value) až do 6,80 Kč (Pampers Total Care), měsíční výdaje se tedy mohou pohybovat v rozmezí od **546 Kč** (210 ks * 2,60 Kč) do **2 040 Kč** (300 ks * 6,80 Kč).

3.3.2.2. Látkové pleny

V posledních několik letech se trh s látkovými plenami začíná znovu obnovovat a vzniká mnoho zajímavých novinek. Klasické čtvercové bavlněné pleny znají asi všichni, nyní se používají i jiné materiály než jen bavlna, a to především z důvodu, aby se zlepšila savost a schnoucí vlastnost plen. Látkové pleny se dnes vyrábějí z bambusu, který velmi dobře saje, ale nejdéle schne, z konopí a funkčních materiálů, jako je polyester. Ten velmi rychle schne, ale savost již není nejlepší. Pro usnadnění a urychlení přebalování novorozenců se vyrábějí různé typy a tvary látkových plen. Základními typy jsou klasické čtvercové, pak kalhotkové, zavazovací, kapsové a takzvané „All in one“ (AIO) pleny.

Klasické čtvercové (obdélníkové) pleny jsou náročné na skládání do svrchních kalhotek a mají omezenou savost, proto je nutné častější přebalování. Výhodou je, že velmi rychle schnou, jsou levné, prodávají se jen v univerzální velikosti a jejich využití je všestranné (nejen k přebalování). Jejich nevýhodou je, že je nutné, je do 3. měsíce věku dítěte žehlit a že kvůli svému velkému objemu mohou omezovat pohyb dítěte.

Kalhotkové pleny jsou vysoce savé, vyráběny především z bambusu a konopí, dále je lze najít ve variantě froté či bioflanel. Vzhledově jsou velmi podobné plenám jednorázovým a manipulace s nimi je jednodušší, než jak je tomu u plen čtvercových. Pro použití je nutné aplikovat svrchní kalhotky a jsou prodávány také jen v univerzální velikosti. Bohužel platí pravidlo, že čím vyšší absorpční vlastnost pleny mají, tím se prodlužuje doba jejich schnutí, proto je důležité je mít nakoupeny v dostatečném množství, aby se překlenul interval mezi dobou použití, praní a usychání.

Zavazovací pleny jsou jednou ze starších variant látkových plen. Jejich výhodou je stejně jako u plen čtvercových jejich nižší cena a krátká doba schnutí. Mezi nevýhody patří jejich nepraktický a náročný způsob zavazování a nízká savost. Pro použití jsou taktéž nutné svrchní kalhotky.

Kapsové pleny se také podobají plenám jednorázovým, nejsou tak objemné jako typy uvedené výše. Jsou kompromisem mezi kalhotkovými plenami a plenami AIO. Jejich savost je dána vkládací plenou, která se dává do kapsy mezi vrchní a vnitřní vrstvou. Vkládací plena musí být dobře umístěna, aby neprotekla. Výhodou je rychlé schnutí a snadná manipulace. Nevýhodou je jejich vyšší cena.

Pleny „All in one“ (AIO) se podobají jednorázovým plenám nejvíce. Manipulace s nimi je velmi jednoduchá a rychlá, jsou určeny k přímému použití bez nutnosti dalších

komponent. Vyrábějí se v mnoha různých provedeních, které se liší designem a savostí. Jejich nevýhodou je stejně jako u plen kapsových vysoká cena.

Nevýhodou látkových plen je, že prvotní investice není v zanedbatelné výši. Proto je nutné promyslet jaký typ pleny zvolit a v jakém množství, tzn., jak často se budou látkové pleny prát a kolik času je potřeba na jejich uschnutí. Prodávají se sady obsahující univerzální velikost, ale také sady vícevelikostních plen, které jsou odstupňovány do tří kategorií od narození až do dvou let věku dítěte, obdobně jako je tomu u plen jednorázových. Cena nové základní sady, která obsahuje kompletně vše nezbytné v potřebném množství, se pohybuje cca od **6 000 Kč**. V současné době se však běžně látkové pleny dají koupit již použité za příjemnější nižší cenu nebo naopak lze použité pleny následně prodat a tak část pořizovacích nákladů získat zpět. K ceně plen je nutné připočítat taktéž dětský prací prášek, elektřinu a vodu spotřebovanou na praní a žehlení. Dle výzkumů vyplývá, že plenky jsou ve většině případů prány 3x do týdne, za měsíc tedy maximálně **13x**. Spotřeba elektřiny na jedno praní na 60 °C je cca 1,3 kWh v ceně 3,40 Kč za 1 kWh. Za měsíc je spotřebováno 16,9 kWh, náklady na energii na praní jsou celkem **57,46 Kč**. Průměrná pračka spotřebuje na jedno praní 50 l studené vody, za měsíc se spotřebuje 0,65 m³ při průměrné ceně v ČR cca 40 Kč/m³, celkové náklady za vodu na praní jsou **26 Kč** měsíčně. Nejvyšším nákladem je bezpochyby prací prášek, na jednu várku praní ho je potřeba cca 150 g v ceně od 7,40 Kč do 14,30 Kč, měsíční náklady na prací prášek se pohybují v rozmezí od **96,20 Kč** do **185,90 Kč**. Celkové náklady na praní látkových plen činí **179,66 Kč** až **269,36 Kč** měsíčně. Pokud budou pleny využívány po dobu 24 měsíců, jejich pořizovací hodnota se mezi ně rozloží, měsíční náklad na pořízení plen pak bude pouhých **250 Kč** (při ceně 6 000 Kč). Průměrné celkové měsíční náklady na látkové pleny se tedy pohybují kolem **500 Kč**.

Díky možnosti zvolit si prací prášek, který vyhovuje pokožce dítěte, jsou látkové pleny šetrnější a riziko alergické reakce na plenu je minimalizováno. Pleny jsou prodyšnější, a proto nedochází k častému vzniku opruzenin, jako je tomu u plen na jedno použití. Látkové pleny jsou ideální především pro správný růst kyčlí. Ale hlavním důvodem, proč se trend používání látkových plen vrací je, že jsou mnohem šetrnější k životnímu prostředí, dají se recyklovat a nevytváří tuhý odpad.

Pleny na jedno použití mají své výhody i nevýhody, stejně jako pleny látkové. V souhrnu lze konstatovat, že jednorázové pleny mají velmi dobrou savost a manipulace s nimi je rychlá, snadná a jednoduchá, ale jsou drahé a ničí životní prostředí. Pleny látkové jsou naopak cenově výhodné a k životnímu prostředí šetrné, ale mají omezenou savost a manipulace s nimi je náročnější. Ideálním řešením je tedy kombinace obou variant. Pleny látkové se pak používají především v domácím prostředí, kde lze snadno uhlídat, zda plena neprosakuje a je zde čas a prostor ji v klidu vyměnit. Pleny jednorázové jsou výhodou na cestách, nákupu a na dovolené, kde není možnost praní prádla pomocí pračky. Pro minimalizaci rizika protečení je vhodné dávat jednorázové pleny také na noc.

3.3.3. Očkování dítěte

V minulých dobách lidstvo trpělo poměrně velkým množstvím nemocí, některé z nich bylo snadné vyléčit, jiné složitěji a mnohé z nich byly smrtelné. V důsledku nakažení se morem umíral nespočet lidí, a to v jakémkoliv věku. V současné době existuje lék na většinu chorob, vyskytují se však stále ty, které léčit nelze. Jedním z nejvýznamnějších objevů medicíny jsou očkování, která představují nejúčinnější prevenci proti nemocím jednotlivce a zároveň slouží jako ochrana veřejného zdraví.

„Po zavedení očkování došlo k poklesu výskytu nemocí a díky imunizačním programům je nyní mnoho infekčních onemocnění eliminováno v takové míře, že jejich výskyt je na úrovni historického minima (tetanus, poliomyelitis, záškrť, spalničky)“ (Mudr. Bělorová, 23. 10. 2014).

V zájmu společnosti vznikl Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, který mimo jiné upravuje otázku nutnosti očkování. Aby bylo zabráněno vzniku epidemií, jsou některá očkování ze zákona povinná, jedná se především o tuberkulózu, záškrť, tetanus, černý kašel, dětskou obrnu, spalničky, zarděnky a příušnice. Dále se na trhu vyskytují i očkování, která ze zákona povinná nejsou a rozhodnutí, zda dítě bude očkováno či nikoliv, je výhradně na rodičích. Aby očkovací látka byla účinná, je nutné ji do těla vpravit v předem stanovených dávkách po určitých intervalech. Převážná většina povinných i nepovinných očkování se podává již od narození, níže je uvedeno očkovací schéma, ze kterého je přehledně vidět, kdy se jaká vakcína musí novorozenci podat.

Tabulka 3.3.2 - Očkovací kalendář v ČR platný k 1. 1. 2014

Věk dítěte	Povinné očkování		Nepovinné očkování	
	Nemoc	Očkovací látka	Nemoc	Očkovací látka
do 6. týdne	Tuberkulóza (TBC)	BCG vaccine SSI		
od 6. týdne			Rotavirové nákazy	Rotarix, Rotateq (1. dávka)
od 9. týdne (2. měsíc)	Záškrt, tetanus, černý kašel, dětská obrna, žloutenka typu B, onemocnění vyvolaná Haemophilus influenzae typu B	Infanrix hexa	Pneumokoková onemocnění	Synflorix, Prevenar 13 (1. dávka)
		Hexacima (1. dávka)		
			Rotavirové nákazy	Rotarix, Rotateq (2. dávka)
3. měsíc	Záškrt, tetanus, černý kašel, dětská obrna, žloutenka typu B, onemocnění vyvolaná Haemophilus influenzae typu B	Infanrix hexa	Pneumokoková onemocnění	Synflorix, Prevenar 13 (2. dávka)
		Hexacima (2. dávka)		
			Rotavirové nákazy	Rotateq (3. dávka)
4. měsíc	Záškrt, tetanus, černý kašel, dětská obrna, žloutenka typu B, onemocnění vyvolaná Haemophilus influenzae typu B	Infanrix hexa	Pneumokoková onemocnění	Synflorix, Prevenar 13 (3. dávka)
		Hexacima (3. dávka)		
11. měsíc			Pneumokoková onemocnění	Synflorix, Prevenar 13 (přeočkování)
			Meningokok B	BEXSERO (1. dávka)
15. měsíc	Spalničky, zarděnky, příušnice	Priorix (1. dávka)	Plané neštovice, spalničky zarděnky, příušnice	Priorix – Tetra (1. dávka)
do 18. měsíce	Záškrt, tetanus, černý kašel, dětská obrna, žloutenka typu B, onemocnění vyvolaná Haemophilus influenzae typu B	Infanrix hexa	Meningokok B	BEXSERO (2. dávka)
		Hexacima (4. Dávka)		

do 25. měsíce	Spalničky, zarděnky, příušnice	Priorix (2. dávka)	Plané neštovice, spalničky zarděnky, příušnice Meningokok B	Priorix – Tetra (2. dávka) BEXSERO (3. dávka)

Zdroj: Česká vakcinologická společnost ČLS JEP. Očkování v ČR (převzato z adresy: <http://www.vakcinace.eu/ockovani-v-cr>, dne: 23. 10. 2014)

Aby naočkování povinných očkování nebylo ovlivněno finanční situací obyvatel ČR a mohly si ho tak dovolit i sociálně slabší rodiny, je plně hrazeno státem. Některá nepovinná očkování jsou hrazena (částečně hrazena) ze zdravotního pojištění, jako je tomu za určitých podmínek u vakcíny Synflorix a Prevenar 13, ale většinu z nich si musí očkovaný (rodič očkovaného) uhradit z vlastních finančních zdrojů. Při rozhodování, zda očkovat tedy není nejdůležitějším faktorem vždy druh nemoci, ale také to, kolik je za konkrétní očkování nutné u lékaře či v lékárně zaplatit.

Pneumokoky jsou bakterie, které způsobují těžké zápal plic, záněty mozkových blan, sepsi (otrava krve) a záněty středních uší. Očkování je hrazeno ze zdravotního pojištění všem kojencům a dětem, které trpí záněty středních uší častěji než 4x ročně, dětem s chronickým plicním onemocněním, s kochleárními implantáty, se závažnou poruchou imunity, dětem po transplantaci orgánů, před nebo po onkologické terapii a dětem u kterých se nevyvinula slezina. Očkují se 4 dávky vakcíny Prevenar 13 (13ti valentní), kde doplatek na 1. dávku činí cca **480 Kč**, nebo vakcíny Synflorix (10ti valentní), která je hrazena ze zdravotního pojištění plně.

Rotaviry způsobují průjemové onemocnění, které často končí dehydratací organismu a je nutné pacienta hospitalizovat. Vakcína se očkuje 2 - 3 dávkami, cena jedné dávky se pohybuje kolem **1 500 Kč**.

Meningokoková onemocnění ohrožují zejména kojence, malé děti a adolescenty. Jedná se o závažnou bakteriální infekci, která se nejčastěji vyskytuje ve formě zánětu mozkových blan (meningitida) nebo otravy krve (sepsy). „*Meningokoková onemocnění mají zpočátku neurčité příznaky jako jsou horečka, bolesti hlavy, celková nevolnost – tedy stejné příznaky jako jakékoliv jiné onemocnění. Příznaky se často podobají v časném stádiu chřipce. Proto bývají meningokoková onemocnění často rozpoznána až v pokročilém stádiu a mohou vést i přes maximální lékařskou péči během 24 hodin k úmrtí*“

(Mudr. Vondráková, 24. 10. 2014). Úroveň dnešního lékařství je na vysokém stupni, přesto na toto onemocnění umírá každý desátý pacient a z těch, kteří přežijí, jsou až dva z deseti postiženy trvalými následky, jako je například postižení mozku a ztráta končetin či sluchu. Meningokoky existují v séroskupinách A, B, C, W135 a Y. V České republice je nerozšířenější meningokok B, proti kterému se očkuje vakcína BEXSERO, jsou zapotřebí 2 dávky, cena každé z nich se pohybuje kolem **2 800 Kč**, v současné době zdravotní pojišťovny na tuto vakcínu přispívají částkou až 2 000 Kč.

3.3.4. Systém preventivních prohlídek v 1. roce života

Pediatra je nutné si pro dítě zvolit ještě před porodem. Prevence je velmi důležitá, od narození do jednoho roku života dítěte je nutné u pediatra absolvovat 9 preventivních prohlídek. Na každé prohlídce je novorozenec kompletně vyšetřen. Je uděláno vyšetření zraku, dutiny ústní, je poslechnuto srdce a pulsy na tepnách v tříselech, dále lékař prohmatává dutinu břišní, provádí ortopedické vyšetření a sleduje riziko vzniku křivice. Na každé návštěvě se též provádí vážení novorozence, měření jeho délky a objemu hlavičky. Dalším cílem preventivních prohlídek je především očkovat novorozence povinnými vakcínami, jako je např. vakcína proti záškrtu, tetanu, černému kašli, dětské obrně, žloutence typu B a proti onemocnění vyvolaným *Haemophilus influenzae B*. Pokud se rodič rozhodne pro některé z nepovinných očkování, např. proti rotavirovým nákazám, pneumokokovým onemocněním či Meningokoku B, jsou tyto návštěvy lékaře vhodné pro vakcinaci očkovací látky. Novorozenec získá očkovací průkaz, který slouží pro kompletní evidenci vakcín, které byly dítěti naočkovány včetně data vakcinace.

První návštěva lékaře je nutná při převzetí potomka do péče, čím dříve ji po propuštění z porodnice absolvuje, tím lépe. Při této návštěvě je založena zdravotní karta, do které je nutné doplnit důležité informace o zdravotním stavu rodiny, průběhu těhotenství, porodu a poporodním období. **Druhá** z nich by měla proběhnout asi ve druhém týdnu od porodu dítěte. Lékař mimo běžné prohlídky vyšetří novorozenecké reflexy. Do 6. týdne věku dítěte musí být provedeno povinné očkování proti tuberkulóze (TBC), je udělán test protilátek v těle dítěte, následně je o nutnosti očkování lékařem rozhodnuto. **Třetí** prohlídku je nutné provést asi v šestém týdnu života dítěte. Zjišťuje se, zda už dítě začíná držet hlavičku a pohledem fixuje tvář nebo hračku. **Čtvrtá** návštěva

pediatra je požadována ve 3 měsících věku dítěte. Její náplní je běžné vyšetření, které je popsáno výše. **Pátá** preventivní prohlídka je stanovena na 4. měsíc věku dítěte. Provádí se standardní prohlídka dítěte, jako je již popsáno výše. Dítě se znovu měří a váží. Kontroluje se motorický vývoj dítěte, a zda dítě reaguje na zvuk. **Šestá** preventivní prohlídka je v půl roce života dítěte. Lékař při ní kontroluje, zda se novorozenec dokáže přetočit z břicha na záda, jak reaguje na okolí a zda se již nohama opírá o podložku. **Sedmá** preventivní návštěva lékaře je nutná v 8 měsících věku dítěte. Kromě běžné prohlídky se počítá množství zubů v dutině ústní. Dále lékař posuzuje jeho psychomotorický vývoj. Sleduje, zda si dítě začíná samo sedat, lézt, žvatlat a jakým způsobem reaguje na zvuky. **Osmá** preventivní prohlídka je v 10 měsících věku dítěte, posuzují se změny ve vývoji oproti minulé návštěvě. A poslední **devátá** preventivní prohlídka je v 1. roce života dítěte. Následuje prohlídka v roce a půl a pak až ve 3 letech, od té doby jsou preventivní prohlídky jen jednou za 2 roky.

3.3.5. Narození a první měsíc

Porodů přirozenou cestou ubývá. Stále větší procento matek rodí ze subjektivních příčin císařským řezem. Nutnost použít císařský řez pro některé dítě znamená, že matčino tělo nebylo dostatečně na porod připraveno, a proto je pravděpodobné, že nebude připraveno ani na kojení. V mnoha případech však kojení zdravotní stav matky umožňuje a novorozenec se k prsu přikládá co nejdříve. Spolu se správnou technikou kojení je to jeden ze základních předpokladů úspěšné výživy nejpřirozenější cestou. Pro rozvoj trávicího systému, stěvních sliznic a jejich funkcí je kojení mateřským mlékem mimořádně důležité.

Vývoj dítěte, jeho pohybových dovedností a rozumových schopností prochází po narození určitými zlomovými okamžiky. Prvním takovým zlomovým okamžikem je porod. Organismus zralého donošeného dítěte je na porod připravený a adaptace na nové prostředí proběhne relativně rychle a většinou bez potíží.

Novorozeně potřebuje především pravidelné **krmení, koupání, přebalování a chování** (doteky matky). Prostřednictvím těchto úkonů matka zprostředkovává dítěti kontakt s okolním světem a poskytuje mu zrakové, sluchové, hmatové a emocionální podněty, které rozvíjejí jeho smysly. Mimo základních potřeb dítěte, které jsou uvedené výše, je nutné miminku stříhat nehty, česat vlásky a dodávat potřebné vitamíny.

Novorozenec je vcelku nenáročný, ke spokojenosti mu stačí pouze uspokojování základních fyziologických potřeb. V období poblíž doby, kdy má dítě přijít na svět, je však jedno z nejnákladnějších v jeho prvním roce vůbec. Je totiž nutné, dítěti pořídit veškeré vybavení, které je pro jeho zdravý růst a vývoj potřebné. V současné chvíli je na trhu k dispozici velké množství produktů, které může rodič pro své dítě zakoupit. Některé předměty jsou pro péči o novorozence nezbytné, jiné jsou dle názoru matek postradatelné a lze se tedy buď bez nich obejít či se dají nahradit levnější a dostupnější variantou. Je jen na rodiči, kolik finančních prostředků je do výbavy dítěte ochoten investovat. Níže je připojen seznam produktů, které lze pro dítě zakoupit (pořídit), součástí je i výčet orientačních cen, za které jsou produkty na trhu ČR dostupné, a to včetně informace, zda se jedná o nutné vybavení či nikoliv. Vybavení je rozděleno do několika kategorií (tabulek) a to podle toho, s jakou konkrétní potřebou dítěte je spojeno.

Tabulka 3.3.3 - Vybavení pro transport novorozence a jeho pohodlí při něm

vybavení	od	do	nutností
kočárek	3 299,00 Kč	39 000,00 Kč	ANO
podložka do kočárku/ autosedačky	219,00 Kč	3 500,00 Kč	NE
pláštěnka na kočárek	61,00 Kč	1 000,00 Kč	ANO
síťka proti hmyzu na kočárek/ autosedačku	69,00 Kč	529,00 Kč	NE
clona na kočárek/ autosedačku	0,00 Kč	520,00 Kč	NE
rukávnik na kočárek	130,00 Kč	1 400,00 Kč	NE
spací vaky 2 x	440,00 Kč	3 000,00 Kč	ANO
zimní vak	1 190,00 Kč	4 000,00 Kč	ANO
slabá deka do kočárku 2x	98,00 Kč	720,00 Kč	ANO
hračky na kočárek	61,00 Kč	519,00 Kč	ANO
autosedačka	699,00 Kč	součástí kočárku	ANO
zavinovačka/ fusak do autosedačky	210,00 Kč	600,00 Kč	NE
pláštěnka na autosedačku	69,00 Kč	299,00 Kč	NE
podhlavníček	195,00 Kč	480,00 Kč	NE
ochrana na bezpečnostní pásy	140,00 Kč	400,00 Kč	NE
nosítko - klokanka	449,00 Kč	3 500,00 Kč	NE
šátek na nošení miminka	640,00 Kč	3 100,00 Kč	NE

Zdroj: vlastní zpracování, dne 27. 10. 2014

Náklady na vybavení se pohybují od **5 848 Kč** do **62 567 Kč**. Složení vybavení, které je pro transport novorozence nutné, je ovlivněno zejména roční dobou, v jaké dítě přišlo na svět. Základem výbavy je kočárek, variabilní složkou pak jeho příslušenství.

O ceně kočárku rozhoduje především jeho funkčnost (variabilita) a moderní vzhled. Nejlevnějším je hluboký kočár bez dalšího využití, mezi nejdražší naopak patří ten, který lze využít mnoha způsoby, díky tomu se používá mnohem častěji, než by tomu bylo u běžného kočáru (jako autosedačka) a zároveň se prodlužuje doba jeho používání, protože ho lze využít nejen jako hluboký kočár, ale také v pozdějším věku dítěte jako kočár sportovní. Je známo, že ženy kočár vnímají mimo jiné jako módní doplněk, stejně jako třeba kabelku či slušivé boty, a proto je pro ně důležitý i jeho vzhled, kvalita použitých materiálů a barevná kombinace, některé ženy mají z tohoto důvodu kočárků více.

Tabulka 3.3.4 - Vybavení pro spánek novorozence a jeho pohodlí při něm

vybavení	od	do	nutností
postýlka dřevěná	760,00 Kč	15 000,00 Kč	ANO
cestovní postýlka	263,00 Kč	4 500,00 Kč	NE
matrace do postýlky	500,00 Kč	2 500,00 Kč	ANO
nepropouštěcí podložka	130,00 Kč	1 200,00 Kč	NE
polohovací klín do postýlky	150,00 Kč	1 000,00 Kč	NE
peřinky	179,00 Kč	400,00 Kč	ANO
povlečení 2x	280,00 Kč	1 400,00 Kč	ANO
prostěradlo 2x	200,00 Kč	1 000,00 Kč	ANO
mantinely do postýlky	250,00 Kč	2 300,00 Kč	NE
kolotoč nad postýlku	149,00 Kč	2 000,00 Kč	NE
houpací síť do postýlky	499,00 Kč	550,00 Kč	NE
síťka proti hmyzu na postýlku	99,00 Kč	269,00 Kč	NE
chůvička	490,00 Kč	7 000,00 Kč	NE
monitor pohybu	2 190,00 Kč	součástí chůvičky	NE
monitor dechu	1 200,00 Kč	součástí chůvičky	NE
podložka k monitoru dechu	599,00 Kč	2 500,00 Kč	NE

Zdroj: vlastní zpracování, dne 27. 10. 2014

V dětské postýlce tráví novorozenec v prvních měsících svého života nejvíce času, a proto je její výběr velmi důležitý. Cena postýlky (kolébky) je utvářena především cenou, kvalitou a množstvím použitého materiálu (dřeva), jejím praktickým využitím a vzhledem. Nejlevnější postýlka je vyrobena z borovicového dřeva a nemá žádné speciální vlastnosti. U nejdražších postýlek je použitým stavebním materiálem bukové dřevo. Postýlka je bezpečná a praktická. I když je postýlka využívána jen několik měsíců (rok dítěte), pro mnohé je součástí vybavení bytu (nábytek), a proto musí ladit s ostatním zařízením a

doplňky v bytě. Úložné prostory zabudované do postýlky, jsou také velmi vyhledávanou kladnou vlastností.

Aby měl novorozenec pohodlí i na cestách, jsou na trhu cestovní postýlky, které jsou snadno a rychle rozložitelné a na cestu se dají složit do relativně malých rozměrů, a proto při cestování nezaberou příliš místa. Ale proto, že postýlka není příliš stabilní, není vhodné, aby v ní novorozenec spával pravidelně i doma.

Některé matky mají pocit, že své děťátko musí hlídat dnem i nocí. Po té, co ho uloží k spánku, chtějí mít stále kontrolu nad tím, zda nepláče, zda stále spinká a chtějí si být víc než jisté, že neustále dýchá. Aby u něj nemuseli bdít 24 hodin denně, jejich kontrolní práci zastane chůvička, ta přenáší zvuk z jedné vysílačky, která je umístěna v blízkosti novorozence, do druhé, kterou má rodič u sebe. Postupem času se chůvičky vyvíjejí a v dnešní podobě některé typy dovedou přenášet kromě zvuku i obraz pomocí kamery a kontrolují pohyb a pravidelný dech miminka.

Celkové náklady na pořízení výše popsaného vybavení se pohybují od minimální částky **1 919 Kč** až do výše **41 619 Kč**.

Tabulka 3.3.5 - Vybavení pro snadné a pohodlné krmení novorozence

vybavení	od	do	nutností
dudlík	27,00 Kč	215,00 Kč	NE
dudlík na lahvičku 3x	30,00 Kč	1 140,00 Kč	ANO
láhev na mléko 3x	99,00 Kč	500,00 Kč	ANO
ohřívač lahví	519,00 Kč	1 800,00 Kč	NE
sterilizátor parní	899,00 Kč	1 930,00 Kč	NE
sterilizátor do mikrovlnné trouby	251,00 Kč	1 500,00 Kč	NE
odsávačka mléka	89,00 Kč	4 800,00 Kč	NE
kloboučky na kojení	85,00 Kč	300,00 Kč	NE
kojící polštář	321,00 Kč	2 600,00 Kč	NE
kojící podprsenka 2x	410,00 Kč	4 000,00 Kč	NE
vložky do podprsenky 30x	139,00 Kč	274,00 Kč	ANO
noční košile pro kojící ženy	244,00 Kč	750,00 Kč	NE

Zdroj: vlastní zpracování, dne 27. 10. 2014

Nejlepší výživou novorozence je mateřské mléko. Ve většině případů ho dítě pije rovnou od matky z prsu, mléko má tak ideální tělesnou teplotu. Pro usnadnění kojení slouží matce kojící kloboučky, kojící polštář, vpředu rozepínatelná kojící podprsenka a noční košile pro kojící ženy. V době kojení mohou nastat situace, kdy má matka v prsu moc

mateřského mléka, a aby neměla zdravotní potíže, musí si nějaké odsát, k tomu je vhodné použít odsávačku mléka. Je skvělým pomocníkem i v případech, kdy se matka od svého novorozence na pár hodin vzdálí a stravu bude dítě dostávat prostřednictvím kojenecké láhve s dudlíkem. Láhev musí být naprosto sterilní a mléko podáváno v požadované tělesné teplotě, které se snadno dosáhne pomocí ohřívače lahví.

V případě, že má kojící matka nedostatek mateřského mléka, je dítě dokrmováno pomocí umělé stravy, která je taktéž dítěti podávána v kojeneckých lahvích s dudlíkem. Je nutné zohlednit, jak hustou stravu dítě dostává a přizpůsobit tomu velikost a množství děr v dudlíku. Pokud budou díry příliš velké, hrozí, že dítě nebude stíhat polykat a může mléko vdechnout. Pokud budou díry příliš malé, stejně tak jako jejich průtok, může být pro dítě krmení mléčnou umělou stravou velmi obtížné až nemožné.

Minimální náklady na nepostradatelné vybavení jsou **268 Kč**, maximální náklady na veškeré vybavení vhodné ke krmení kojence jsou v celkové výši **19 809 Kč**.

Tabulka 3.3.6 - Vybavení na koupání a hygienu novorozence

vybavení	od	do	nutností
vanička	180,00 Kč	1 900,00 Kč	ANO
cestovní skládací vanička	145,00 Kč	800,00 Kč	NE
lehátko do vaničky	125,00 Kč	1 400,00 Kč	NE
sprchovací síťka do vaničky	225,00 Kč	540,00 Kč	NE
teploměr do vaničky	39,00 Kč	650,00 Kč	NE
teploměr digitální	119,00 Kč	2 260,00 Kč	ANO
teploměr dudlíkový	129,00 Kč	240,00 Kč	NE
žínka 2x	36,00 Kč	210,00 Kč	ANO
osuška 2x	156,00 Kč	2 000,00 Kč	ANO
manikúra pro miminko	76,00 Kč	300,00 Kč	ANO
hřeben a kartáč na miminko	74,00 Kč	500,00 Kč	ANO
kartáček na 1. zoubky	90,00 Kč	228,00 Kč	ANO
odsávačka hlenů	60,00 Kč	1 160,00 Kč	ANO
odsávačka hlenů na vysavač	196,00 Kč	400,00 Kč	NE
kartáček na čištění odsávačky hlenů	40,00 Kč	40,00 Kč	NE

Zdroj: vlastní zpracování, dne 27. 10. 2014

Hygiena novorozence je velmi důležitá. Každodenní koupání je zároveň pro dítě rituálem (signálem) před uložením k spánku. Pro minimalizace rizika utopení dítěte je používáno lehátko do vaničky, které zajistí, že hlavička dítěte bude za všech okolností nad vodní hladinou. Důležitá je především teplota vody, ve které je novorozenec koupán. Musí

mít tělesnou teplotu, aby dítě neprochladlo, ale zároveň nebyla jeho citlivá pokožka podrážděna či popálena. Pro zjištění ideální teploty se používá teploměr do vaničky, který je voděodolný. Pro změření teploty novorozence slouží digitální či dudlíkový teploměr.

Dále je novorozenci nutné pravidelně česat vlásky, čistit ouška, stříhat nehty, a pokud již má zuby, tak čistit i je. Malé děti neumějí smrkat, proto je nutné při onemocnění rýmou používat odsávačku hlenů.

Náklady na pořízení základního nezbytného vybavení se pohybují kolem částky **791 Kč**, pro koupi veškerého vybavení za maximální ceny je potřeba finanční obnos ve výši **12 628 Kč**.

Tabulka 3.3.7 - vybavení na přebalování novorozence

vybavení	od	do	nutností
zavinovačka 2x	540,00 Kč	3 200,00 Kč	ANO
přebalovací podložka	125,00 Kč	2 700,00 Kč	NE
přebalovací podložky v balení 10ks 3 x	177,00 Kč	390,00 Kč	ANO
přebalovací pult	820,00 Kč	7 000,00 Kč	NE
stojan na přebalovací pult/ vaničku	1 000,00 Kč	2 000,00 Kč	NE
pleny látkové 6x	185,00 Kč	400,00 Kč	ANO
koš na jednorázové pleny	479,00 Kč	700,00 Kč	NE
náhradní kazeta do koše na pleny	100,00 Kč	220,00 Kč	NE

Zdroj: vlastní zpracování, dne 27. 10. 2014

Přebalování dítěte je nedílnou součástí péče o něj zpravidla do dvou let jeho věku. V prvních měsících života je však četnost výměny pleny vyšší (až 10 plen denně). Pro pohodlné přebalování je vhodný přebalovací pult, na který lze novorozence položit. Je minimalizováno riziko pádu dítěte, a aby nebylo potřeba se při přebalování dítěte příliš ohýbat, je výhodné mít pult umístěn na stojanu, který lze následně využít i jako stojan na dětskou vaničku na koupání. Již použité jednorázové pleny je vhodnější vyhazovat do speciálně pro ně vyvinutého koše, který je zkonstruován tak, aby se zamezilo šíření zápachu v domácnosti. Díky náplni v koši je každá plena zvlášť zabalena do sáčku, který nežádoucí vůni zadrží. Kazetu v koši je nutné doplňovat.

Potřebné vybavení lze zakoupit v minimální hodnotě **902 Kč**, při zakoupení veškerého vybavení za nejvyšší ceny, budou výdaje **16 610 Kč**.

Tabulka 3.3.8 - Hračky a propíchnutí oušek novorozence

vybavení	od	do	nutností
hrací deka	299,00 Kč	2 550,00 Kč	NE
chrastítko 2x	78,00 Kč	1 580,00 Kč	NE
kousátko 2x	40,00 Kč	700,00 Kč	ANO
propíchnutí oušek	100,00 Kč	300,00 Kč	NE
náušnice	200,00 Kč	3 000,00 Kč	NE

Zdroj: vlastní zpracování, dne 27. 10. 2014

Již od porodu vnímá novorozenec mnoho různých podnětů kolem sebe a tím se jeho schopnosti a dovednosti začínají vyvíjet. Pro podporu vývoje hrubé motoriky, zraku, sluchových vjemů a uchopovacího reflexu slouží hračky. V prvním měsíci života dítěte by hračky měly být lehké, malé a výrazných barev. Ideální je také deka s velkými barevnými motivy, na které může novorozenec ležet, a pokud dítěti již rostou zoubky, je nezbytné pořídit kousátko. Většinu hraček kojeneček začíná vnímat až ve vyšším věku, proto nejsou pro první měsíc života nutností.

Pokud je novorozencem holčička a rodiče jí chtějí nechat propíchnout ouška, je vhodné to udělat, co nejdříve, aby si dítě bolest příliš nepamatovalo a zároveň nemělo nutkání si na uši sahat. V prvním měsíci života jsou zoubky u novorozenců spíše nezvyklostí, pokud je však má, budou minimální náklady na jedno kousátko **20 Kč**, celkové náklady za veškeré vybavení v maximálních cenách budou **8 130 Kč**.

Tabulka 3.3.9 - Doporučené množství oděvů pro novorozence

oblečení	od	do	nutností
kojenecké body 10x	450,00 Kč	8 000,00 Kč	ANO
bavlněné dupačky 5x	400,00 Kč	2 000,00 Kč	ANO
overaly 4x	600,00 Kč	2 000,00 Kč	ANO
kabátky/ mikiny /svetříky 3x	420,00 Kč	1 200,00 Kč	ANO
čepičky 2x	66,00 Kč	500,00 Kč	ANO
ponožky 4x	168,00 Kč	400,00 Kč	ANO
zimní kombinéza	520,00 Kč	2 500,00 Kč	ANO
bundička 2x	370,00 Kč	2 800,00 Kč	ANO
teplá čepička	100,00 Kč	500,00 Kč	ANO
rukavičky	30,00 Kč	500,00 Kč	ANO

Zdroj: vlastní zpracování, dne 27. 10. 2014

Výše uvedený seznam je spíše orientační a náklady se pohybují od částky **3 124 Kč** do **20 400 Kč**. Obecně platí pravidlo, že čím více oblečení, tím lépe, protože u dětí je velmi náročné předvídat, jak, čím a kdy se zašpiní. Zároveň je nutné předpokládat, že čím méně oblečení novorozenec má, tím častěji je nutné prát a tím roste spotřeba vody, energie, pracího prášku a aviváže.

Nejpodstatnějším rozhodujícím faktorem při nákupu oblečení pro miminko je vždy jeho velikost. Velká většina výrobců udává velikost v cm, která odpovídá výšce novorozence, jiní znázorňují i přibližné stáří dítěte (v měsících). Obecně však platí tabulka dětských velikostí uvedená níže.

Tabulka 3.3.10 - Dětské velikosti

Velikost	Věk	Výška (cm)
50	0-1 měsíc	do 50
56	1-2 měsíce	51 - 56
62	2-3 měsíce	57 - 62
68	4-6 měsíců	63 - 68
74	6-9 měsíců	69 - 74
80	9-12 měsíců	75 - 80

Zdroj: Dětská tabulka velikostí. (Převzato z adresy: <http://www.tabulkavelikosti.cz/deti>, dne 27. 10. 2014)

V prvních několika měsících života je růst dítěte velmi rychlý, proto je nutné si uvědomit, že oblečení bude novorozenec mít na sobě skutečně jen pár týdnů, než z něj vyrostete. Porodní velikost a růst se na jednotlivce liší, a proto je doporučováno nekupovat oblečení příliš dopředu. Novorozenecká sestava oblečení je také ovlivněna především ročním obdobím, ve kterém se dítě narodilo. V zimě je nepostradatelnou součástí výbavy zimní kombinéza, teplá čepička a teplé rukavice. V letních měsících postačí jen kojenecké body, dupačky a nějaký ten kabátek.

Funkcí oblečení je především ochránit novorozence proti chladu. Používají se různé materiály, stejně jako u oblečení pro dospělé. Dětská pokožka je citlivá, a proto je nutné vybírat spíše přírodní a savé materiály, kde je minimalizováno riziko podráždění. Dětské oblečení je zároveň ovlivněno módním trendem, který mimo jiné působí především na jeho cenu.

Tabulka 3.3.11 - Drogerie a novorozenecká strava

vybavení	od	do	nutností
sunar 600g	149,00 Kč	329,00 Kč	NE
jednorázové pleny na 3-6 kg (68 ks)	177,00 Kč	463,00 Kč	ANO
vlhčené ubrousky (60 ks)	27,00 Kč	216,00 Kč	ANO
Bepanthen na opruzeniny 100g	219,00 Kč	296,00 Kč	ANO
aviváž pro miminka 1l	50,00 Kč	110,00 Kč	NE
prací prášek 2,4 Kg	119,00 Kč	229,00 Kč	ANO
koupel pro miminko	39,00 Kč	550,00 Kč	ANO
tělové mléko pro miminko	89,00 Kč	164,00 Kč	ANO
olejíček pro miminko	79,00 Kč	299,00 Kč	ANO
vatové tyčinky	19,00 Kč	39,00 Kč	ANO
vigantol (vitamin D)	80,00 Kč	80,00 Kč	ANO
láh na pupík	55,00 Kč	55,00 Kč	ANO

Zdroj: vlastní zpracování, dne 27. 10. 2014

Na výše uvedený seznam výrobků vznikají náklady pravidelně, a to vždy po jejich spotřebování. Některé z nich (prací prášek, vatové tyčinky) mohou vydržet i několik měsíců, jiné je zapotřebí kupovat i několikrát měsíčně (sunar, jednorázové pleny). V průběhu růstu dítěte se jejich interval nákupu může zkracovat (sunar) či prodlužovat (jednorázové pleny).

V případě, kdy matka nemůže kojit nebo jejího mateřského mléka není uspokojivé množství či není dostatečně syté, je dítě krmeno umělou stravou (sunarem). Spotřeba umělého mléka se může lišit. Pokud je dítě plně krmeno umělou výživou, balení sunaru (600 g) vydrží v průměru na 6 dní. Měsíčně je tedy potřeba pořídit cca 5 balení sunaru, měsíční náklady se tedy pohybují od **745 Kč** do cca **1 645 Kč**. S přibývajícím věkem dítěte spotřeba sunaru roste, zlomovým okamžikem je období, kdy dítě mimo sunaru začíná dostávat příkrmy. V případě, kdy je novorozenec plně kojen a sunar dostává jen na noc či výjimečně, jsou náklady minimální a jedno balení vydrží i celý týden.

Novorozenec v prvním měsíci života váží v rozmezí od 2,5 kg do 4,2 kg. Ideální variantou jsou tedy pleny na 3 – 6 kg. Pokud je porodní váha dítěte nižší, zvolíme menší velikostní variantu (2,5 – 5 kg). Měsíčně dítě spotřebuje cca 210 – 300 jednorázových plen (9 – 10 ks/denně). Měsíční náklady na jednorázové pleny tedy činí cca **546 Kč** až cca **2 040 Kč** (viz. kapitola 3.3.2. Pleny).

Pokožka novorozence je velmi citlivá, proto je žádoucí o ni pravidelně pečovat. Po každé výměně pleny se zadeček miminka musí očistit vlhčenými ubrousky a namazat mastí

proti opruzeninám. Při každodenním koupání se doporučuje používat přípravky určené pro dětskou pleť, aby ji nevysušovaly či nevyvolaly alergickou reakci. Po koupeli je zapotřebí novorozenci vyčistit ouška a vydezinfikovat pupík.

Aby bylo minimalizováno riziko vzniku alergické reakce, je vhodné používat na praní oblečení (látkových plen) novorozence prací prášek a aviváž, která je určena pro dětskou pokožku. Měsíční spotřeba pracího prášku a aviváže závisí na četnosti praní. Na jedno praní se spotřebuje cca 150 g pracího prášku (7,40 Kč – 14,30 Kč) a cca 50 ml aviváže (2,50 Kč – 5,50 Kč), náklady na prací prostředky na jedno praní se tedy pohybují od **7,90 Kč** do **19,80 Kč**.

Seznam vybavení je samozřejmě spíše orientační, rozdíly v minimálních a maximálních cenách vybavení jsou u některých výrobků znatelné, difference najdeme především ve kvalitě výrobků a použitých materiálech. Rozhodujícím faktorem při tvorbě ceny je samozřejmě výrobce, pokud jde o světově známou společnost (značku), je cena výrobku rozhodně vyšší. Nejmenší cenové rozdíly se vyskytují u drogerie a hygienických pomůcek miminka. Naopak největší rozpětí cenového intervalu se objevuje u kočárku, dřevěné postýlky a oblečení miminka.

Součtem všech minimálních hodnot, za které lze výše uvedené vybavení nakoupit, získáme sumu **29.079 Kč**, součtem maximálních cen produktů vznikne suma **184.593 Kč**. Obě hodnoty jsou relativně vysoké, je to způsobeno tím, že seznamy obsahují i vybavení, které není pro péči o novorozence bezpodmínečně nutné. Po vyloučení postradatelných produktů se minimální částka sníží na **13.795 Kč** a suma maximálních cen poklesne na částku **106.492 Kč**, minimální hodnota postradatelného (nahraditelného) vybavení je tedy 15.284 Kč a suma maximálních cen tohoto vybavení je 78.101 Kč. Výsledné sumy jsou pouze orientační, není v nich zohledněn objem spotřeby jednorázových plen (látkových plen), sunaru a dalšího drogistického zboží.

3.3.6. Druhý měsíc

Novorozenec ve druhém měsíci svého života již dokáže zaostřit předměty a sledovat je na krátkou vzdálenost. Do jisté míry už kontroluje pohyby rukou a snaží se uchopit, co vidí, avšak ve většině případů neúspěšně, prozatím neodhaduje vzdálenosti a malý předmět udrží jen na krátkou dobu.

Dítěti se celkově zvyšuje zájem o okolí, lákají ho především pestré a lesklé předměty. Začíná rozeznávat zvuky a spojovat si je s tím, co vidí. Je tedy schopno rozeznat matku vizuálně, ale i po hlase. Již v tomto věku je důležité umět dítě zabavit, proto by se mělo mít vždy na co dívat. Pro rozvíjení dovedností dítěte jsou vhodné závěsné hračky na kočárek (cena **62 Kč – 586 Kč**) či hrazdička, na kterou lze zavěsit různou kombinaci hraček (cena **327 Kč – 1 999 Kč**). Pro začátek stačí jen několik pestrobarevných malých, pokud při dotyku dítěte vydají zvuk či světelný efekt, bude hra pro dítě lákavější. Pozoruhodné jsou pro jednoměsíční dítě i jakékoliv malé lehké předměty z domácnosti, které bude moci uchopit (papír, brčko, apod.).

Se zvyšováním věku dítěte se zároveň zvyšuje potřeba jíst a snižuje množství hodin, které dítě prospí. Během dne tedy zůstává vzhůru mnohem déle, ale v noci se četnost buzení začíná pomalu snižovat. Pokud je dítě plně krmeno umělou stravou zvyšuje se její spotřeba, nyní nemluvně měsíčně spořádá cca 8 balení, cena za jedno balení je v rozmezí od 149 Kč do 329 Kč, měsíční náklady na sunar tedy činí **1 192 – 2 632 Kč**.

Novorozenec v současné době váží cca 3,7 kg a měří cca 58 cm. Dítě spotřebuje cca 10 jednorázových plen denně a úměrně tomu roste spotřeba vlhčených ubrousků. Náklady na pleny se pohybují v rozmezí od **780 Kč** do **2 040 Kč**, dle používané značky plen. Změnila se však i výška kojence a je nutné zakoupit nové oblečení, nyní je vhodné nakoupit velikost číslo 62, která by měla dítěti vydržet až do 3. měsíce jeho věku. Nejtěsnější jsou dítěti kojenecké body (cena za 1 ks od **45 Kč** do **800 Kč**) a bavlněné dupačky (cena za 1 ks od **80 Kč** do **400 Kč**).

Pro podporu vstřebávání vápníku a fosforu v těle novorozence je doporučeno dítěti podávat vitamín D, nejlépe v kapkách (cena cca **80 Kč**). Výsledkem je zkvalitnění vývoje a růstu kostí.

3.3.7. Třetí měsíc

Ve třetím měsíci života již dítě oběma očima dlouhodobě fixuje předměty, a to i rychle se pohybující. Pohyby končetin jsou nyní plynulejší, cílenější a záměrnější. Dítě si ruce uvědomuje a výsledkem toho může být jejich cucání. Novorozenec v této chvíli dokáže uchopit hračku a pevně ji držet po relativně dlouhou dobu. Ve třetím měsíci života má dítě vyvinutější krční svalstvo a ovládá hlavičku. Při poloze na břicho hlavičku zvedá a

opírá se o ruce. Ideální hračkou v tomto časovém období je hrací deka či podložka s výraznými motivy (cena **299 Kč – 2 550 Kč**).

Novorozenec nyní váží cca 4,4 kg a měří cca 62 cm. Pokud je dítě kojeno umělou stravou, ve třetím měsíci života vypije skoro dvojnásobné množství než těsně po narození (cca 10 balení sunaru). Výdaje na potravu dítěte, pokud není plně kojeno mateřským mlékem, se nyní pohybují v rozmezí od **1 490 Kč** do **3 290 Kč**. Spotřeba jednorázových plen ve velikosti 3 – 6 kg je stále cca 10 ks/denně, výdaje se tedy oproti minulému měsíci nemění (od **780 Kč** do **2 040 Kč**).

Stále se snižuje i potřeba spánku, aby dítě rozvíjelo své dovednosti, je vhodné trávit poměrně velké množství času procházkami nebo zařadit novou aktivitu. Je doporučováno vyzkoušet kurz plavání kojenců. Již od narození mají miminka v prvních týdnech života pozitivní vztah k vodě, ten vznikl vlivem prostředí, ve kterém se v těle matky vyvíjela. *„Pokud se dostatečně nerozvíjí, postupně zaniká a okolo šestého až osmého měsíce věku mizí úplně“* (Plavání miminek, 2014). Plavání podporuje psychomotorický vývoj, koordinaci a hrubou motoriku dítěte, prohlubuje spánek a posiluje chuť k jídlu. Kurz plavání kojenců obsahuje soubor několika lekcí, které trvají cca 30 minut, cena za jednu lekci se pohybuje od **290 Kč** do **550 Kč**. Na plavání je nutné zakoupit speciální jednorázové plavací plenky, které zadrží dětskou stolicí a tím zabrání znečištění vody v bazénu. Některé plavací plenky zadrží i moč novorozence, např. Huggies Little Swimmers 2 XS jsou určeny pro děti o hmotnosti 3 – 6 kg, v balení je 13 ks a cena balení se pohybuje kolem **180 Kč**.

3.3.8. Čtvrtý měsíc

Dítě nyní velmi dobře ovládá pohyby hlavy, otáčí ji ze strany na stranu podle potřeby a bez větších obtíží zvládá záklon. V pozici na břicho zvedá horní polovinu těla a opírá se jen o jednu ruku, tou druhou se snaží nahmatat různé předměty, které jsou v dosahu. Novorozenec se začíná otáčet ze zad na bok a postupem času až na břicho. Také velice zdárně manipuluje s předměty, které vidí a mává s nimi. Zajímavé jsou především hračky, které vydávají zvuky. Zároveň rozpoznává tváře lidí kolem něj. Rozezná známé a neznámé osoby a výrazy v jejich obličejích.

Dítě v současné době váží cca 5 kg a měří cca 64 cm. Aby kojeneček vydržel spát celou noc a nebudil se hladem, lze zkusit večerní kojení zaměnit za příkrm

novorozeneckou kaší. Ta dítě více zasytí a oddálí pocity hladu. Cena za balení 250 g kaše se pohybuje kolem **40 Kč**. Díky kaším začíná klesat spotřeba sunaru (cca o jedno balení v hodnotě 149 – 329 Kč) a zároveň i spotřeba jednorázových plen. Pokud kojeneček prospí celou noc bez jediného probuzení, novou jednorázovou (látkovou) plenu dostane až ráno po procitnutí. Spotřeba jednorázových plen klesá na cca 8 – 9 ks/denně, měsíční výdaje na pleny se tedy pohybují v rozmezí od **624 Kč** do **1 836 Kč**. Kojeneček však vyrostl a je nutné zakoupit další oblečení ve vhodné velikosti, nyní to bude až do 6. měsíce jeho věku, velikost číslo 68. Nejtěsnější jsou dítěti opět kojenecké body (cena za 1 ks od **45 Kč** do **800 Kč**) a bavlněné dupačky (cena za 1 ks od **80 Kč** do **400 Kč**), zvětšil se mu i objem hlavičky a je potřeba zakoupit novou čepičku (cena za 1 ks od **33 Kč** do **250 Kč**). Dítě stále užívá vitamín D (cena cca **80 Kč**).

Vhodnou hračkou v tomto časovém období je plastové leporelo s jednoduchými pestrobarevnými motivy (cena od **39 Kč** do **329 Kč**), omyvatelné hračky do vany (cena od **29 Kč** do **549 Kč**) a jakékoliv hračky vhodné pro děti do 3 let věku se zvukovými či světelnými signály (cena od **25 Kč** do **1 199 Kč**). Ideální a zábavné jsou taktéž barevné dřevěné kostky (cena od **95 Kč** do **689 Kč**) a vkládačky, což jsou různé velké nádoby odlišných tvarů a barev, které do sebe zapadají (cena od **89 Kč** do **899 Kč**).

3.3.9. Pátý měsíc

V pátém měsíci života má kojeneček silné svaly zad a šije tak, že v poloze vleže na břiše dokáže sahat pro hračku oběma rukama najednou a následně si s ní hrát a při tom mít stále zdviženou hlavu a hrudník. Díky těmto svalům se zároveň dokáže přetočit ze zad na břicho a naopak, a to na obě strany. Kromě otáčení se kolem své osy, také kojeneček objevil svoje nožičky, pravidelně se za ně chytá a ve většině případů si je strká i do pusy.

Kojeneček nyní váží cca 5,6 kg a měří 66 cm. Aby nebylo dítě omezováno v pohybu, je v hodné změnit velikost jednorázových plen, a to na velikost 4 – 9 kg, které bude pravděpodobně využívat až do 8. měsíce jeho věku. Spotřeba jednorázových plen se oproti minulému měsíci příliš nemění, měsíční výdaje na pleny se tedy pohybují v rozmezí od **624 Kč** do **1 836 Kč**, při spotřebě 8 – 9 ks/ denně.

V pátém měsíci života dítěte je lékaři doporučováno do jeho jídelníčku zařadit první zeleninové a ovocné příkrmy. Jedná se zpravidla o rozvařenou bramboru, mrkev či jablko, a proto jsou náklady minimální. První příkrmy se však dají i koupit, cena jedné

skleničky, která zatím vydrží i na několik dávek, se pohybuje od **15,90 Kč** do **39,90 Kč**. Čím více nemléčných příkrmů bude dítě dostávat, o to více se sníží spotřeba umělé kojenecké výživy. V průměru se spotřeba sunaru sníží o jedno balení, v tomto období tedy nemluvně vypije až 8 balení umělého mléka, měsíční výdaje se pohybují od **1 192 Kč** do **2 632 Kč**. Pro krmení příkrmem je vhodné používat speciální dětskou jídelní sadu, která obsahuje minimálně speciální dětskou lžičku a misku (cena od **175 Kč** do **1 200 Kč**) a jako ochranu proti zašpinění oděvu dítěte bryndák (cena od **23 Kč** do **259 Kč**).

3.3.10. Šestý měsíc

Šestý měsíc života dítěte je zlomový, dochází k výrazným změnám, a to jak motorickým, tak i emočním. Někteří jedinci se v tomto období naučí pomocí rukou plazit, nohy ještě příliš nevyužívají, ale k předmětu, který je láká, se již při troše snahy dostanou. Hračky si nyní předává z jedné ruky do druhé a podrobně si prohlíží, jak se při převrácení a otáčení různě mění. Dítě je v tomto období silně fixováno na příslušníky rodiny a odloučení od nich je pro něj nepříjemné, protože ztrácí pocit jistoty. Rozeznává cizí osoby a případný strach z nich projevuje pláčem.

Kojenec nyní váží cca 6,2 kg a jeho výška je 68 cm. Jednorázových plen nyní dítě potřebuje cca 8 ks na den, měsíční výdaje se pohybují v rozmezí od **624 Kč** do **1 632 Kč**, spotřeba plen a tedy i náklady na ně oproti minulému měsíci klesají.

Dítěti jsou do jídelníčku pravidelně každý den zařazovány ovocné či zeleninové příkrmy. Pokud příkrm nahradí jednu dávku sunaru denně, klesne spotřeba umělé kojenecké stravy na cca 6 balení za měsíc. Pokud bude dítě dostávat především kupované příkrmy, budou se celkové měsíční výdaje na stravu dítěte v tomto časovém období pohybovat v rozmezí od **1 374 Kč** do **2 814 Kč**.

V půl roce života mají děti zpravidla v dutině ústní již malé množství prvních mléčných zubů. Vzhledem k tomu, že dítě je krmeno kromě kojeneckého mléka i pevnou stravou, je vhodné, dítěti zakoupit speciální zubní kartáček na první zoubky. Cena dětského zubního kartáčku se pohybuje od **90 Kč** do **228 Kč** za kus. Doporučeno je nepoužívat klasickou dětskou zubní pastu (až ve vyšším věku), ale zubní gel, který oproti zubní pastě nepění a zklidňuje dásně při růstu dalších zoubků. Zubní gel lze zakoupit v cenovém rozpětí od **105 Kč** do **199 Kč** za 100 ml.

Vhodnými hračkami v tomto časovém období jsou obecně všechny předměty v domácnosti, které může dítě uchopit, předávat si je z ruky do ruky a může s nimi bouchat (např. vařečka, lžice, plastová miska apod.). Ideální variantou jsou také hračky z měkkých gumových materiálů nebo molitanu určené pro děti do 3 let věku, které mění tvar po zmáčknutí či vydávají pískací zvuk (cena od **68 Kč** do **299 Kč**). Pro podporu růstu zubů a pro zklidnění podrážděných a bolavých dásní je vhodné dítěti dávat vychlazená kousátka, jejich cena se pohybuje v rozmezí od **20 Kč** do **350 Kč** za kus.

3.3.11. Sedmý měsíc

Doposud kojeneček zkoumal jednotlivé části svého těla, zatím ho příliš nevnímal jako fungující celek, to se právě v sedmém měsíci jeho života mění. Dítě začíná lézt a uvědomovat si spojitost mezi rukama i nohama. Nejprve se učí, jak končetiny synchronizovat, aby dosáhlo stability, pohyb vpřed je prozatím velmi nejistý. Opětovaně se zvedá na všechny čtyři, kýve se a často padá zpět na břicho. I přes nejistotu a nerovnováhu v pohybu se stává dítě samostatnějším, protože nemusí čekat, až rodič přijde k němu, díky nově naučenému pohybu se k němu zvládne dostat samo. Lezení je pohyb, který kojenci do budoucna napomáhá ke správnému držení těla. Správný a pevný úchop hračky je v tomto období už samozřejmostí, nyní se dítě učí jak hračku vědomě pustit nebo naopak neupustit, pokud si bere další hračku do druhé ruky.

Batole nyní váží cca 6,7 kg a měří cca 70 cm. Do jeho jídelníčku je zařazováno stále více příkrmů, nyní lze nově zkusit zeleninové příkrmy s obsahem masa. Množství nemléčné stravy, kterou dítě dostává, se pomalu zvyšuje. Hlavním zdrojem živin je však pořád umělé mléko, spotřeba mírně klesá, přes to dítě stále vypije cca 6 balení sunaru měsíčně, náklady se tedy oproti minulému měsíci v podstatě nemění. Změnila se však velikost dítěte a je opět nezbytné dokoupit potřebné oblečení ve větší velikosti. Tentokrát je vhodná velikost číslo 74, která by mu měla vydržet po dobu tří měsíců. Znovu je nutné přikoupit několik dětských body (cena za 1 ks od **45 Kč** do **800 Kč**), dupáček (cena za 1 ks od **80 Kč** do **400 Kč**) a tentokrát i overalů (cena za 1 ks od **150 Kč** do **500 Kč**), kabátků a mikin (cena za 1 ks od **140 Kč** do **400 Kč**).

Díky příkrmům, které mají hustější konzistenci, než mělo umělé kojenečké mléko, se snižuje četnost vyprazdňování batolete. Spotřeba jednorázových plen klesá na cca 7 ks/denně. Celkové měsíční výdaje na pleny se pohybují v rozmezí od **546 Kč** do **1 428 Kč**.

3.3.12. Osmý měsíc

Schopnost lézt se oproti minulému měsíci výrazně zdokonalila. Nyní má batole pohyb plně pod kontrolou a problém mu nedělá ani podlézání či přelézání překážek, na které může v domácnosti narazit. Dokonce je schopné vylézt na menší schůdek a opět z něj slézt. Díky častému a pro dítě poměrně náročnému pohybu, jako je právě vylézání a slézání z překážek, má nyní batole trénované a posílené svaly zad a kolem páteře a je konečně schopno si samo sednout do vzpřímeného sedu bez opírání či držení se. Někteří jedinci se začínají v tomto období také stavět, a to především v postýlce, kde se pevně drží dřevěné konstrukce. Postoj je značně nejistý a batole zatím nemá dostatečnou rovnováhu, aby se odhodlalo pohnout či přenést váhu z jedné nohy na druhou.

Dítě v osmi měsících svého života již plně vnímá svět kolem sebe a poznává různé předměty. K nejzajímavějším předmětům pak patří ty, které mu slouží k uspokojování potřeb. Samo pozná svoji láhev na pití, je schopno ji uchopit a pokouší se samo napít. Stejně tak je tomu se lžičkou, kterou je dítě pravidelně krmeno. Pokud ji dítě dostane do ruky, samo si ji začne dávat do úst.

Nyní batole váží cca 7,2 kg a měří cca 72 cm. Je krmeno smíšenou stravou, stále pije mateřské či adaptované mléko, ale v menším množství než v předešlém měsíci. Spotřeba sunaru tedy klesá, nyní je na měsíc potřeba cca 5 balení, výdaje na umělou mléčnou stravu činí **745 – 1 645 Kč** měsíčně. Kromě mléčné stravy je do jídelníčku již pravidelně zařazován masozeleninový a ovocný příkrm a na noc se dítěti podává nemléčná či mléčná kaše. Nyní je vhodné období pro zkoušení bílého neslazeného jogurtu. Měsíčně je stále použito cca 210 plen ve velikosti pro děti vážící 4 – 9 kg, výdaje se pohybují od **546 Kč do 1 428 Kč**.

Batole se již pohybuje obezřetně a poměrně rychle, proto je vhodnou hračkou pro toto časové období měkký míč (cena od **30 Kč** do **509 Kč**), který ho více motivuje k pohybu, pokud se odkutálí. Vhodné jsou také veškeré hračky pro děti do 3 let na kolečkách (cena od **99 Kč** do **299 Kč**) a různorodé krabičky, košíčky, zvonečky, obrázky a obrázkové knížky (cena od **39 Kč** do **329 Kč**). Velkou radost bude mít patrně i z bubínku s paličkami (cena od **70 Kč** do **859 Kč**).

3.3.13. Devátý měsíc

V devátém měsíci života je dítě velmi hbité a rychle se pohybuje, pokud je v poloze na všech čtyřech končetinách. Sed je stabilní a bez problémů se v něm dítě předklání, naklání a otáčí, aniž by upadlo. Stále častěji si stoupá, musí se však neustále přidržovat rukama nábytku či ohrádky. Úchyt už však není tak křečovitý a na okamžik se dokonce jednou rukou dokáže pustit, to většinou z důvodu, aby si podalo či ze země sebralo hračku. Batole pomalu získává potřebnou rovnováhu a zkouší přenášet váhu z jedné nohy na druhou, dělá drobné úkroky stranou a tím se přibližuje k předmětu jeho zájmu (k hračce). Chvilí dokáže stát na jedné noze.

Pohyby rukou jsou již několik měsíců přesné a cílené, nyní si dítě osvojuje nesouměrné pohyby. Nesouměrným pohybem je například situace, kdy každá ruka dělá něco jiného. Jedna předmět drží a druhá do něj bouchá. Zároveň je schopné úmyslně pokládat věci na sebe (láhev na stůl) a vkládat předměty do sebe (hračky do krabice). Rozumově je již tak vyvinuté, že problémy řeší jako rébus. Pokud bude hračka, po které touží, za ohrádkou, bude se nejprve snažit na ní dosáhnout skrz mříž, později bude zkoušet ohrádku přelézt.

V devátém měsíci života dítě váží cca 7,7 kg a měří cca 74 cm. Aby dítě nebylo omezováno v jakémkoliv pohybu, je doporučováno přejít na větší variantu jednorázových plen, a to na velikost pro děti vážící 7 – 14 kg. Cena za jedno balení těchto větších plen je v podstatě shodná s menšími velikostmi. Co se ale liší, je množství plen, které dítě v tomto měsíci spotřebuje. V průměru je potřeba 6 plen na jeden den. Měsíční výdaje na pleny se tedy v devátém měsíci života dítěte pohybují v rozmezí od **468 Kč** do **1 224 Kč**.

Velká většina dětí v tomto věku měří do 74 cm, jak je již uvedeno výše, a proto by dostačující velikostí mělo být stále číslo 74. Tím, že je ale dítě stále v pohybu a příliš těsné oblečení by ho mohlo značně omezovat, je doporučováno přikoupit některé druhy oblečení již nyní ve větší velikosti číslo 80. Ty druhy oblečení, které nebudou pořízeny tento měsíc, bude nezbytné dokoupit v měsíci příštím, kdy dítě opět povyroste. Ve větší velikosti je vhodné zakoupit především dětské body (cena za 1 ks od **45 Kč** do **800 Kč**), bavlněné dupačky (cena za 1 ks od **80 Kč** do **400 Kč**) a čepičku (cena za 1 ks od **33 Kč** do **250 Kč**).

Jídelníček a spotřeba sunaru se oproti předcházejícímu měsíci nemění. Dítě je krmeno smíšenou stravou a umělého mléka vypije asi 5 balení. Měsíční náklady na sunar

tedy činí **745 – 1 645 Kč**. Stále se nedoporučuje dítěti dávat kravské mléko, tvaroh a tropické ovoce. Jedinou výjimku tvoří banán.

3.3.14. Desátý měsíc

V desátém měsíci života dítě začíná pomalu objevovat chůzi. Zatím dělá spíše úkroky stranou a při tom se neustále přidržuje rukama nábytku. V okamžiku, kdy ztratí pocit jistoty a rovnováhu, zvolí raději známou a oblíbenou pozici na všech čtyřech končetinách. Batolení se je pro něj stále nejbezpečnějším a nejrychlejším pohybem po místnostech domácnosti. Již celý měsíc pilně cvičí vylézání a slézání z nižších překážek, nyní dokáže vylézt na postel či pohovku. Rizikem se pro dítě stávají ostré hrany stolu a ostatního nábytku, hrozí nebezpečí poranění hlavy či obličeje. Pro minimalizaci rizika úrazu batolete je vhodné, všechny ostré rohy nábytku v domácnosti zajistit speciálními gumovými samolepicími ochrannými nástavci. Cena za balení 4 ks chráničů rohů nábytku se pohybuje v rozmezí od **40 Kč** do **179 Kč**. Dítě si v tomto období tedy často stoupá a velmi často sedá. Většinou však na zem, pohovku či postel. Na židličku, stoličku či schůdek, který je přímo za ním a ono ho nevidí, se zatím samo neposadí.

Jemná motorika dítěte je již velmi vyvinutá. Předměty uchopuje zpravidla jen dvěma prsty, a to prsteníkem a palcem. Bez problémů tak zvedne jemné a malé objekty, jako je například kousek bavlněného vlákna, malé zrnko či drobná hračka. V tomto životním stádiu však nezkoumá věci jen hmatem nebo zrakem, ale také má touhu vše ochutnat, proto hrozí vysoké riziko spolknutí či vdechnutí nevelkého předmětu a je nutností mít dítě neustále pod dozorem.

Batole nyní váží cca 8,2 kg a je vysoké cca 75 cm. Za měsíc je v celkovém součtu potřeba cca 180 jednorázových plen. Měsíční výdaje na pleny se tedy pohybují v rozmezí od **468 Kč** do **1 224 Kč**. Dítě však vyrostlo a původní velikost 74 mu již ve většině případů nestačí. Je nutné pořídit nezbytné oblečení ve větší velikosti. Oděvy a jejich množství, které je potřeba dokoupit, určuje především roční období. Faktem ale je, že dítě od svého narození vyrostlo cca o 20 cm, a proto je v podstatě nemožné, aby obléklo jakýkoliv kus oděvu z původně kupované výbavičky, která je podrobně popsána v kapitole zabývající se narozením a prvním měsícem života dítěte (*Tabulka 3.3.9 – Doporučené množství oděvů pro novorozence*). Nyní dítě dorostlo do velikosti číslo 80, která by mu měla vydržet až do prvního roku jeho života. Pokud se v jeho šatníku vyskytují oděvy o poznání menší, je

v tomto měsíci vhodný okamžik pro jejich inovaci. Cenu oblečení jeho velikost v podstatě neovlivňuje, výčet cen zmíněných ve výše uvedené kapitole, je tedy aktuální.

Se zvyšujícím se množstvím pohybu dítěte roste i jeho energetický výdej, doba spánku se ale neustále zkracuje. Aby jeho tělo mělo dostatek sil a živin, dostává stále větší množství masozeleninových a ovocných příkrmů. Spotřeba kojeneckého mléka naopak ubývá. V desátém měsíci života dítě vypije cca 4 balení sunaru, a to především k snídani a uprostřed noci, kdy se vzbudí žízni. Měsíční výdaje na umělé kojenecké mléko se tedy pohybují v rozmezí od **596 Kč** do **1 316 Kč**.

Vhodnou hračkou pro posílení svalstva nohou a podporu správné chůze dítěte je chodítka (cena od **599 Kč** do **3 295 Kč**) a skákadlo (cena od **299 Kč** do **1 999 Kč**).

3.3.15. Jedenáctý měsíc

V jedenáctém měsíci života je pohyb dítěte situován především u nábytku, kolem kterého chodí celkem zdatně. Pohyby nohou jsou cílenější a chůze je stabilnější, v blízkosti nábytku se dítě pohybuje jistě a přidrží se méně, o to více může ručičkami pátrat po policích a sundávat předměty, které na nich leží. I přes to, že dítě na nohou tráví poměrně hodně času, není doporučováno zatím kupovat obuv. Noha by měla být prozatím neobutá, aby se dítě naučilo správně našlapovat a došlapovat na paty.

S přibývajícím věkem roste i zvědavost. Zajímají ho veškeré předměty v okolí a dokáže po nábytku vyšplhat do poměrně závratných výšek, proto je velmi důležité, odstranit všechny předměty z dosahu dítěte, které by pro něj mohly být jedovatými, nebezpečnými nebo jsou příliš vzácné a byla by škoda, kdyby se rozbily. Dítě samozřejmě zjistilo a pochopilo, jak fungují zasouvací šuplíky a není pro něj příliš složité je otevřít. Rádo prozkoumává věci uvnitř a zpravidla je vyhazuje ven. Vhodným pomocníkem proti nežádoucímu vniknutí do některých šuplíků či skříněk, jsou dětské pojistky (zámky), které jsou pro dítě prozatím složité a dvířka či šuplík se mu díky nim otevřít nepodaří. Cena dětských pojistek se pohybuje v rozmezí od **19 Kč** do **99 Kč** za kus. Velmi zajímavé jsou pro zvědavé děti také elektrické zásuvky. Ideální ochranou proti vsunutí jakéhokoliv předmětu do zásuvky jsou bezpečnostní záslepky, jejich cena činí **4 – 22 Kč** za 1 kus.

Dítě nyní váží cca 8,6 kg a měří asi 76 cm. Složení jídelníčku se oproti předešlému měsíci nemění, spotřeba sunaru se stále pohybuje kolem 4 balení na měsíc. Nezměnila se ani vhodná velikost oblečení a jednorázových plen. Důsledkem dlouhodobého přijímání

smíšené stravy, může dojít ke snížení počtu plen, které dítě za den spotřebuje. V jedenáctém měsíci života dítě potřebuje cca 5 plen na den, měsíční výdaje na jednorázové pleny se tedy pohybují v rozmezí od **390 Kč** do **1 020 Kč**.

Mezi vhodnou hračkou pro toto časové období patří například dětské odrážedlo (cena od **249 Kč** do **4 690 Kč**), hudební natahovací hračky (cena od **135 Kč** do **499 Kč**), dětský telefon se světelnými a zvukovými signály (cena od **99 Kč** do **489 Kč**), stavebnice (cena od **139 Kč** do **1 880 Kč**) a papír s pastelkami.

3.3.16. Dvanáctý měsíc

Od narození do dvanáctého měsíce života prošlo dítě významnými změnami, které jsou vidět na první pohled. „*Dítko by mělo být koncem prvního roku života značně samostatné. Některé už chodí, dokáže zručně a účelně zacházet s různými předměty, rozumí větám týkajícím se každodenního života, začíná samo mluvit a dává rodičům důkazy o tom, že přemýšlí a hlavně vymýšlí*“ (12. Měsíc života dítěte, 2014). Oproti předešlému měsíci, kdy batole chodilo výlučně kolem nábytku, kterého se přidržovalo, nyní začíná věřit svým nohám. Dítě se rukama nábytku pouští a lze pozorovat první krůčky bez opory a pomoci. Nejprve je to jen několik málo kroků, později přejde po místnosti i několik metrů.

Postupem času dítě prostřednictvím pozorování a her získalo mnoho zkušeností. V současné době ho zajímají především činnosti rodičů a snaží se je napodobit. Simuluje telefonní hovor, míchá vařečkou v hrnci nebo utírá prach v domácnosti. Jemná motorika dítěte je již vyvinuta natolik, že se trefí klíčem do zámku či mincí do pokladničky.

Batole nyní váží přibližně trojnásobek porodní váhy, tzn. cca 9 kg a měří asi 77 cm. V prvním roce života je doporučeno začít podávat plně smíšenou stravu. Do jídelníčku jsou tedy zařazena jídla pro dospělé. Zpočátku méně slané polévky, pak i běžný nesmažený druhý chod, např. maso s bramborovou kaší či rýží. Ve všech pokrmech je hlídáno množství soli a zakázáno je používat ostré koření a přípravky. V prvním roce života dítěte je poprvé povoleno požívat kravské mléko. Pitný režim nyní tvoří jen kojenecké mléko, ale i voda, čaje a ovocná šťáva. Dítě se poprvé učí pít z dětského hrnku (cena od **39 Kč** do **550 Kč**). Spotřeba sunaru stále klesá, dítě mléko pije zpravidla jen v noci a v brzkých ranních hodinách. Potřeba jsou cca 3 balení umělé mléčné stravy na měsíc a výdaje se pohybují v rozmezí od **447 Kč** do **987 Kč**. V posledním měsíci prvního roku života dítěte se končí s pravidelným podáváním vitamínu D (cena cca **80 Kč** měsíčně).

Spotřeba plen se ustálila na počtu 5 ks na den, jejich velikost a výdaje na ně vynaložené se oproti předešlému měsíci nemění (od **390 Kč** do **1 020 Kč**), stejně jako velikost dětského oblečení. V prvním roce života dítěte je možné ho poprvé posadit na nočník (cena od **45 Kč** do **2 099 Kč**) a pomalu ho učit k jakému účelu slouží.

3.3.17. První rok života dítěte - souhrn

Ačkoliv se mění váha, výška, motorické schopnosti a vyvíjí se osobnost dítěte, základní potřeby se nemění. Nejvýraznější výdaje jsou vynaloženy v prvním měsíci, kdy je nutné zakoupit potřebné vybavení, pokud již vybavení není v pozdějším věku dítěte potřeba, lze ho s určitou finanční ztrátou prodat. Po zbytek prvního roku života dítěte jsou finanční prostředky pravidelně vydávány především za stravu (umělé kojenecké mléko, kaše, příkrmy), jednorázové pleny, potřebnou drogerii, hračky a oblečení. Každý jedinec se vyvíjí odlišně a je velmi obtížné s přesností určit, kolik bude v konkrétním věku dítěte vážit a měřit či jak velkou spotřebu sunaru a plen bude mít. Orientační průměrné údaje o váze, výšce a spotřebě mléka a jednorázových plen, jsou uvedeny v tabulce níže.

Tabulka 3.3.12 - Růst dítěte a vývoj jeho základních potřeb

věk dítěte	váha (kg)	výška (cm)	spotřeba sunaru (balení)	spotřeba plen (ks)	velikost plen	velikost oblečení
1 měsíc	3	54	5	300	3 - 6 kg	56
2 měsíce	3,7	58	8			62
3 měsíce	4,4	62	10			68
4 měsíce	5	64	9	270	4 - 9 kg	74
5 měsíců	5,6	66	8	240		
6 měsíců	6,2	68	6	210	7 - 14 kg	80
7 měsíců	6,7	70		180		
8 měsíců	7,2	72	5	150		
9 měsíců	7,7	74				
10 měsíců	8,2	75	4			
11 měsíců	8,6	76				
12 měsíců	9	77	3			

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 21. 11. 2014

Z tabulky růstu dítěte a vývoje jeho základních potřeb vyplývá, že dítě v prvním roce života ztrojnásobí svou porodní váhu a od narození vyroste až o 23 cm. Vypije

přibližně 73 balení umělého kojeneckého mléka (600 g), výdaje se pohybují v rozmezí od **10 877 Kč** (149 Kč/ balení) do **24 017 Kč** (329 Kč/ balení). Dále je použito cca 2 220 kusů jednorázových plen v několika odlišných velikostech. Celkové roční výdaje činí minimálně **5 772 Kč** (2,60 Kč/ ks) a maximálně vystoupají až do výše **15 096 Kč** (6,80 Kč/ ks).

Dítě za svůj první rok života vyzkouší hned 5 velikostních variant oblečení. Pokud při narození měří do 50 cm, oblékne dokonce velikost číslo 50, která v tabulce není uvedena. Jestliže je dítě narozeno v zimním měsíci je za oblečení nutno vydat finanční obnos ve výši od 3 124 Kč do 20 400 Kč. S růstem dítěte se postupně vybava obnovuje ve větších velikostech. Celkové roční výdaje na oblečení dítěte budou nejméně **10 082Kč**, maximálně **75 400 Kč**, a to včetně oděvů pořizovaných již v prvním měsíci života dítěte.

Každý měsíc se dokupovaly hygienické pomůcky, drogistické zboží (Bepantehn na opruzeniny; koupel, tělové mléko a olejíček pro miminko) a vitamin D. Celkové náklady za drogerii měsíčně činí 641 – 2 469 Kč (ceny produktů viz. *Tabulka 3.3.11 – Drogerie a novorozenecká strava*). Dětský prací prášek v balení o hmotnosti 2,4 kg lze využít na 16 dávek (150 g) prádla, pokud bude kojenecké oblečení práno 2x týdně, prací prášek vydrží po dobu dvou měsíců. Za první rok života dítěte, bude nutné koupit prací prášek celkem 6x (cena od 119 Kč do 229 Kč za balení). Roční celkové výdaje na drogistické zboží se pohybují v rozmezí od **8 406 Kč** do **31 002 Kč**.

Součtem sumy minimálních cen veškerého potřebného vybavení (9 768 Kč), sumy výdajů na jednorázové dětské pleny (5 772 Kč), sumy výdajů na spotřebovanou umělou mléčnou výživu (10 877 Kč), sumy cen oblečení ve všech velikostech (10 082 Kč) a sumy cen drogistického zboží (8 406 Kč), vznikne výsledná suma, která vyjadřuje teoretické minimální výdaje na první rok života dítěte. V konečné sumě **44 905 Kč** nejsou zohledněny náklady na smíšenou stravu a nápoje dítěte, většinu hraček a vybavení, které není pro výchovu a péči o dítě v prvním roce života nezbytné.

Součtem sumy maximálních cen vybavení (161 363 Kč), sumy maximálních výdajů na jednorázové pleny (15 096 Kč), sumy maximálních výdajů na umělé kojenecké mléko (24 017 Kč), sumy maximálních cen oblečení (75 400 Kč) a maximálních cen drogistického zboží (31 002 Kč), vznikne výsledná suma, která vyjadřuje teoretické maximální výdaje na první rok života dítěte. V konečné sumě ve výši **306 878 Kč** nejsou promítnuty výdaje na smíšenou stravu, nápoje dítěte a většinu hraček.

4. Praktická část

4.1. Porovnání vzorových matek

Důležitým faktorem při výpočtu výdajů v prvním roce života dítěte je výše příjmů matky nebo rodiny, která o dítě pečuje. Většinou platí pravidlo, že čím více je dostupných finančních prostředků v rodinném rozpočtu, tím je pravděpodobnější, že poroste i množství výdajů. Vzhledem k tomu, že v dnešní ekonomice existují značné rozdíly v příjmech domácností, je nutné výdajovou stránku dítěte zkoumat z různých hledisek. Z tohoto důvodu jsou zkoumány dvě matky žijící ve stejném městě, ale za výrazně odlišných ekonomických podmínek. Matka A je samoživitelka s poměrně nízkými příjmy, zatímco matka B je finančně velmi dobře zaopatřená a to především díky existenci partnera (manžela), který do rodinného rozpočtu přináší pravidelně každý měsíc svoji mzdu (plat), jejíž výše není narozením dítěte nijak ovlivněna.

4.1.1. Matka A

První zkoumaná matka je samoživitelka a před nástupem na mateřskou dovolenou pobírala průměrnou hrubou mzdu ve výši **10 000 Kč**, její čistá průměrná měsíční mzda činí **8 900 Kč**. Byla řádně zaměstnána 2 roky a je účastníkem na nemocenském pojištění. Kvůli těhotenství byla ze zdravotních důvodů (na základě lékařského posudku) přeřazena na jinou práci za minimální mzdu, a to za **8 500 Kč** na poslední **3 měsíce** před odchodem na mateřskou dovolenou. Porodila jedno živé zdravé dítě a její tělo je schopno dítě plnohodnotně krmit mateřským mlékem. Početí dítěte nebylo plánované, a proto matka nemá žádné speciálně našetřené finanční prostředky na vybavení pro novorozené dítě. Celkově tedy musí s penězi hospodařit velmi opatrně a dostatečně úsporně, aby její příjmy pokryly potřebné výdaje. V současné době tato matka s novorozencem bydlí v družstevním bytě v Praze a měsíční nájem činí **6 000 Kč**.

4.1.2. Příjmy

Před nástupem na mateřskou dovolenou pobírala matka vyrovnávací příspěvek v těhotenství jako kompenzaci ve výši **1 500 Kč** měsíčně v době, kdy byla matka kvůli těhotenství a na základě zprávy od lékaře, přeřazena na jinou práci za nižší mzdu.

Po porodu dítěte a nástupu na mateřskou dovolenou si matka požádala o **porodné** a o peněžní pomoc v mateřství (PPM). Matka porodila jedno živé dítě a její průměrná čistá měsíční mzda nepřesáhla 2,4 násobek životního minima, což je v tomto případě částka **11 712 Kč > 8 900 Kč**. Matka tedy splnila podmínky pro získání porodného, které v současné době činí částku ve výši **13 000 Kč**

Peněžní příspěvek v mateřství byl matce vypočítáván z průměrné hrubé měsíční mzdy (10 000 Kč) a byl určen ve výši **6 930 Kč**. PPM bude matka pobírat po dobu 28 týdnů, celková suma, kterou může vyčerpat je stanovena ve výši **45 276 Kč**.

Výpočet:	$10\,000 * (12 / 365) = 329 \text{ Kč}$	...denní vyměřovací základ (DVZ)
	$329 * 0,7 = 231 \text{ Kč}$	...denní PPM (70% z DVZ)
	$231 * 30 = 6\,930 \text{ Kč}$	...měsíční PPM
	$231 * (28 * 7) = 45\,276 \text{ Kč}$	...PPM na 28 týdnů

Vzhledem k tomu, že denní vyměřovací základ nepřesahuje částku 863 Kč (první redukční hranici), není potřeba částku redukovat a denní peněžní příspěvek v mateřství je vypočítáván přímo z této neredukované částky.

V současné době je tedy matčin měsíční příjem pouze 6 930 Kč, a proto si zažádala o **přídavek na dítě**, který jí byl přiznán, protože splnila podmínku, která zní, že čistý průměrný měsíční příjem domácnosti (rozhodný příjem) nesmí přesáhnout 2,4 násobek životního minima, tzn. **11 712 Kč > 6 930 Kč** a její dítě je nezaopatřené. Vzhledem k tomu, že je dítě novorozenec, spadá do kategorie do 6 let, proto matka bude každý měsíc pobírat přídavek na toto dítě ve výši **500 Kč**. Celkové měsíční čisté příjmy matky jsou nyní ve výši **7 430 Kč**.

Vzhledem k tomu, že nájemné v bytě, kde zkoumaná matka s novorozencem bydlí, je stanoveno na částku **6 000 Kč** měsíčně včetně poplatků a spotřeby energií, má matka možnost zažádat si o **příspěvek na bydlení**. Nárok na příspěvek na bydlení a jeho výše se vypočítává pomocí čistého měsíčního příjmu matky (rozhodný příjem), roli také hraje, v jak velkém městě žadatelka bydlí a zda bydlí ve vlastním (družstevním) či pronajatém bytě. Matka bydlí v Praze, a proto musí ze svého rozhodného příjmu uhradit minimálně 35% z celkových nákladů na bydlení, tato částka však nesmí přesáhnout normativní

náklady určené státem. Příspěvek na bydlení se potom rovná rozdílu mezi celkovými náklady na bydlení a úhradou na bydlení z rozhodného příjmu.

Výpočet:	Normativní náklady	6 557 Kč	
	Celkové náklady	6 000 Kč	6 000 Kč < 6 557 Kč
	Rozhodný příjem	7 430 Kč	
	Úhrada bydlení (35%)	2 600 Kč	
	Celkové náklady	6 000 Kč	
	<u>Úhrada bydlení</u>	<u>-2 600 Kč</u>	
	Příspěvek na bydlení	3 400 Kč	

Normativní náklady stanovené státem jsou vyšší než celkové náklady na bydlení, a proto nárok na příspěvek na bydlení vzniká. Matka bude platit jen 35% celkových nákladů a zbytek je pokryt právě příspěvkem na bydlení. V tomto případě je tedy příspěvek na bydlení stanoven ve výši **3 400 Kč**.

Po součtu všech výše vypočítaných proměnných dostáváme celkové příjmy matky, které bude pobírat v době mateřské dovolené, ta trvá 28 týdnů (cca 7 měsíců). Jedná se tedy o peněžní příspěvek v mateřství ve výši **6 930 Kč**, přídavek na dítě ve výši **500 Kč** a příspěvek na bydlení ve výši **3 400 Kč**. Celkové konečné pravidelné příjmy matky pro toto časové období tedy činí **10 830 Kč** měsíčně. Po porodu dítěte obdrží jednorázovou sumu ve výši **13 000 Kč** porodného.

Po skončení mateřské dovolené, která trvala 28 týdnů, následuje rodičovská dovolená. Zkoumaná matka se nyní rozhoduje, jak dlouho bude chtít rodičovský příspěvek čerpat. Vzhledem k tomu, že nemá nikoho, kdo by jí dítě hlídal, zvolila variantu na 36 měsíců, aby dítě po ukončení rodičovské dovolené mohlo okamžitě nastoupit do mateřské školy. Výše rodičovského příspěvku při zvolené délce čerpání je **6 111 Kč**.

Z důvodu, že čistý měsíční příjem matky stále nepřesahuje 2,4 násobek životního minima (11 712 Kč > 6 111 Kč), má pořád nárok na přídavek na dítě ve výši 500 Kč. Nyní je pravidelný měsíční příjem matky **6 611 Kč**. Kvůli změně velikosti příjmů, je nutné, aby

matka tuto informaci ve vlastním zájmu co nejdříve podala na ČSSZ a nechala si přepočítat výši příspěvku na bydlení.

Výpočet:	Rozhodný příjem	6 611 Kč
	Úhrada bydlení (35%)	2 314 Kč
	Celkové náklady	6 000 Kč
	<u>Úhrada bydlení</u>	<u>-2 314 Kč</u>
	Příspěvek na bydlení	3 686 Kč

Matka bude platit stále jen 35% celkových nákladů na nájemné a zbytek je pokryt právě příspěvkem na bydlení. V tomto případě je tedy příspěvek na bydlení stanoven ve výši **3 686 Kč**.

Po součtu všech výše vypočítaných proměnných dostáváme celkové příjmy matky, které bude pobírat v době rodičovské dovolené ve variantě na 36 měsíců. Jedná se tedy o rodičovský příspěvek ve výši **6 111 Kč**, přídavek na dítě stále ve výši **500 Kč** a příspěvek na bydlení ve výši **3 686 Kč**. Celkové konečné pravidelné příjmy matky pro toto časové období tedy činí částku **10 297 Kč** měsíčně.

Bezprostředně po porodu dítěte matka získá jednorázové porodné ve výši **13 000 Kč**. V dalších 28 týdnech bude matka měsíčně pobírat částku ve výši **10 830 Kč** a zbylých 5 měsíců v prvním roce života dítěte bude částka snížena na **10 297 Kč**. Celkem tedy od státu získá za první rok života dítěte finanční obnos ve výši **140 295 Kč**.

4.1.2.1. Výdaje

Pravidelným měsíčním výdajem matky je bezpodmínečně nájemné, které je určeno ve výši 6 000 Kč. Za první rok života dítěte za nájemné zaplatí celkovou částku 72 000 Kč. Zbývající příjmy ve výši **68 295 Kč** musí matka s rozmyslem rozdělit na nepostradatelné vybavení pro dítě a jeho i své potřeby. Při nákupu vybavení je limitována maximální hranicí příjmu. V prvním měsíci to je částka 17 830 Kč, kterou z velké části tvoří porodné (13 000 Kč) a dále PPM, přídavek na dítě a příspěvek na bydlení. V dalších měsících bude tato limitní hranice o poznání nižší.

V prvním roce života dítěte vznikají jednorázové výdaje za nutné vybavení pro péči dítě a výdaje, které se stále opakují. Každý měsíc je nutné dítěti zajistit především vhodnou stravu, čisté pleny, hygienické pomůcky a vhodnou velikost oblečení.

První měsíc života dítěte

Před porodem a v prvním měsíci života dítěte je nejvíce finančních prostředků vynakládáno na vybavení pro péči o dítě. Vzorová matka nemá nadbytek finančních zdrojů, a proto kupuje zpravidla nejlevnější produkty na trhu bez ohledu na jejich kvalitu. Zároveň nekupuje žádné vybavení, které není pro dítě nezbytně nutné. Pokud lze, dětskou potřebu uspokojit prostřednictvím vybavení, které již vlastní, nenakupuje speciálně pro novorozence nové (osuška). Není majitelkou automobilu a příliš necestuje, proto autosedačku a věci potřebné na cestách (např. cestovní postýlka) zatím pořizovat nebude. Vybavení, které je bezpodmínečně nutné a musí být tedy zakoupeno, je pro lepší orientaci rozděleno do několika kategorií, dle potřeby dítěte, kterou dané vybavení převážně uspokojuje.

Pro přepravu dítěte je nejdůležitější kočárek s nepromokavou pláštěnkou a dostatečným množstvím teplých dek, aby dítě neprochladlo. Kočárek není jen dopravním prostředkem, ale pro dítě také vhodným místem pro spánek na procházkách. Pomocí něj se také dítě seznamuje s přírodou a světem mimo domov. Pro kvalitní a dlouhodobý spánek novorozence, je vhodnější postýlka včetně doporučené matrace, deky a ložního prádla.

Tabulka 4.1.1 - Vybavení pro transport a spánek – Matka A

vybavení	cena
kočárek	3 299,00 Kč
pláštěnka na kočárek	61,00 Kč
slabá deka do kočárku 2x	98,00 Kč
hračky na kočárek	62,00 Kč
postýlka dřevěná	760,00 Kč
matrace do postýlky	500,00 Kč
peřinky	179,00 Kč
povlečení 2x	280,00 Kč
prostěradlo 2x	200,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 30. 11. 2014

Hygiena novorozence je velmi důležitá. Dítě by mělo být každodenně koupano, pro minimalizaci rizika utopení dítěte, je vhodné používat menší dětskou vaničku. Kojencům v nízkém věku rostou velmi rychle nehty, ty jsou ostré a dítě by se s nimi mohlo poranit. Důležité je nehty pravidelně stříhat, a to nejlépe dětskými nůžkami se zaoblenou špičkou.

Tabulka 4.1.2 - Vybavení na koupání – Matka A

vybavení	cena
vanička	180,00 Kč
žínka 2x	36,00 Kč
manikúra pro miminko	76,00 Kč
hřeben a kartáč na miminko	74,00 Kč
odsávačka hlenů	60,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 30. 11. 2014

Při koupání novorozence je vhodné používat mycí přípravky určené pro dětskou pokožku. Pro důkladné čištění uší, nosní dutiny a pupíku jsou ideální vatové tyčinky. V prvních několika měsících je doporučeno pupík pravidelně po koupání dezinfikovat lihem, který je na to určený, než se pupík zcela zahojí. Pleny jsou nedílnou součástí novorozenců a stejně tak i opruzeniny, které na zadečku mohou důsledkem jejich nošení vznikat. Jako prevence se při přebalování používá Bepanthen mast. Pro správný růst kostí je kojenci každý den podáván vitamin D. Všechno drogistické zboží je nutné pravidelně dokupovat, většina z výše jmenovaného vydrží po dobu jednoho měsíce. Výdaje se tedy v měsíčních intervalech pravidelně opakují.

Tabulka 4.1.3 - Drogistické zboží 1. Měsíc – Matka A

vybavení	cena
koupel pro miminko	39,00 Kč
olejíček pro miminko	79,00 Kč
vatové tyčinky	19,00 Kč
Bepanthen na opruzeniny 100g	219,00 Kč
vigantol (vitamin D)	80,00 Kč
líh na pupík	55,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 30. 11. 2014

Nepostradatelnou součástí výbavy péče o dítě je jeho oblečení. Z jakých oděvů a kolika kusů přesně se bude vybavení skládat je individuální. Rozhodujícím faktorem je roční období, ve kterém je dítě narozeno. Vzorová matka porodila potomka v lednu, nutné

je tedy koupit veškeré doporučené vybavení ve velikosti číslo 56, a to včetně zimních oděvů a zavinovaček.

Tabulka 4.1.4 – Dětské oblečení ve velikosti 56 – Matka A

vybavení	cena
zavinovačka 2x	540,00 Kč
kojenecké body 10x	450,00 Kč
bavlněné dupačky 5x	400,00 Kč
overaly 4x	600,00 Kč
kabátky/ mikiny /svetříky 3x	420,00 Kč
čepičky 2x	66,00 Kč
ponožky 4x	168,00 Kč
zimní kombinéza	520,00 Kč
bundička 2x	370,00 Kč
teplá čepička	100,00 Kč
rukavičky	30,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 30. 11. 2014

Významným výdajem je suma finančních prostředků, která je vydána za pleny. Látkové pleny matka zvolila, kvůli úspoře. Z důvodu rychlého a snadného použití vybrala látkové pleny „All in one“ (AIO), do kterých lze zasunout navíc vkládací plenu a tím zvýšit savost. Plena je vyrobena částečně z umělých vláken, schne velmi rychle. Pro každodenní použití bylo zakoupeno 24 kusů látkových plen AIO a 9 vkládacích plen s funkčním jádrem z mikrovlákna, které absorbuje dvojnásobek své váhy. Pro cesty k lékaři či na nákup je vhodné zakoupit i balení plen jednorázových.

Tabulka 4.1.5 - Vybavení na přebalování 1. Měsíc – Matka A

vybavení	cena
látkové pleny AIO (24 ks)	5 496,00 Kč
vkládací pleny 3x (3 ks)	555,00 Kč
jednorázové pleny na 3-6 kg (68 ks)	177,00 Kč
přebalovací podložky v balení 10ks (3x)	177,00 Kč
vlhčené ubrousky 6x (60 ks)	162,00 Kč
dětský prací prášek 2,4 Kg	119,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 30. 11. 2014

K ceně plen je nutné připočítat náklady na dětský prací prášek, elektřinu a vodu spotřebovanou na praní. Dle výzkumů vyplývá, že pleny s ostatním oblečením

novorozence jsou ve většině případů prány 3x – 4x do týdne, za měsíc maximálně **16x**. Na jednu várku praní, je potřeba 150 g pracího prášku, balení o hmotnosti 2,4 kg je tedy spotřebováno za jeden měsíc. Spotřeba elektřiny na jedno praní prádla na 60 °C je cca 1,3 kWh. Cena za jednu kWh je asi 3,40 Kč. Měsíčně je praním látkových plen a dětského oblečení spotřebováno asi 20,8 kWh, náklady na energii činí **70,72 Kč** měsíčně. Průměrná pračka spotřebuje na jedno praní 50 l studené vody, za měsíc 0,8 m³ při průměrné ceně v ČR 40 Kč/m³. Náklady na studenou vodu použitou na praní prádla činí **32 Kč** měsíčně.

Vzorová matka A dítě porodila přirozenou cestou bez komplikací, a jak je již uvedeno výše, její tělo je připraveno dítě živit plnohodnotným mateřským mlékem. Novorozenci nejsou do jídelníčku zařazovány žádné příkrmy. Kojící matka během prvního měsíce spotřebovala 2 balení vložek do podprsenky v hodnotě 139 Kč za jedno balení, celkové výdaje spojené se stravou dítěte tedy činí pouhých **278 Kč**.

Souhrn výdajů:	Transport a spánek	5 439 Kč
	Koupání	426 Kč
	Drogistické zboží	491 Kč
	Oblečení	3 664 Kč
	Přebalování	6 686 Kč
	Energie, voda	103 Kč
	<u>Strava</u>	<u>278 Kč</u>
	Celkem	17 087 Kč

Celkové měsíční výdaje v prvním měsíci života dítěte činí **17 087 Kč**. Nejvyšší položkou je cena kočárku, suma cen novorozeneckého oblečení a suma finančních prostředků, které byly jednorázově investovány do látkových plen. Veškeré vybavení je nové a nepoužité, pokud by matka kupovala použité (bazarové) výrobky, je pravděpodobné, že by se konečná suma cen na vybavení výrazně snížila.

Druhý měsíc života dítěte

Novorozenec nyní váží přibližně 3,7 kg a měří asi 58 cm. Oblečení ve velikosti 56, mu začíná být těsné. Matka musí přikoupit nové ve větší velikostní variantě, potřeba jsou především kojenecké body, bavlněné dupačky a čepičky.

Tabulka 4.1.6 - Dětské oblečení ve velikosti 62 – Matka B

vybavení	cena
kojenecké body 10x	450,00 Kč
bavlněné dupačky 5x	400,00 Kč
čepičky 2x	66,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 1. 12. 2014

Dítě je plně kojeno mateřským mlékem, jediným výdajem jsou opět 2 balení vložek do podprsenky v hodnotě 139 Kč za jedno balení, celkové výdaje, které lze spojit se stravou dítěte tedy činí **278 Kč**.

I nadále matka používá především látkové pleny, které doplňuje jednorázovými (cca 2 ks/ den). Pravidelně využívá přebalovací podložky (cca 1 ks/ den) a vlhčené ubrousky. Pračku s oblečením a plenami novorozence zapíná až 16x měsíčně, náklady na prací prášek, energii a vodu se oproti minulému měsíci nemění.

Tabulka 4.1.7 - Vybavení na přebalování 2. měsíc – Matka A

vybavení	cena
jednorázové pleny na 3-6 kg (68 ks)	177,00 Kč
přebalovací podložky v balení 10ks (3x)	177,00 Kč
vlhčené ubrousky 6x (60 ks)	162,00 Kč
dětský prací prášek 2,4 Kg	119,00 Kč
energie, voda	103,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 1. 12. 2014

Kojenec je pravidelně koupán a jsou mu pravidelně čištěna ouška a pupík pomocí vatových tyčinek. Stále je nutné pupík dezinfikovat lihem a podávat dítěti vitamin D. Potřeba zakoupit drogistické zboží, které bylo v předcházejícím měsíci spotřebováno.

Tabulka 4.1.8 - Drogistické zboží 2. měsíc – Matka A

vybavení	cena
koupele pro miminko	39,00 Kč
olejíček pro miminko	79,00 Kč
vatové tyčinky	19,00 Kč
Bepanthen na opruzeniny 100g	219,00 Kč
vigantol (vitamin D)	80,00 Kč
líh na pupík	55,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 30. 11. 2014

Kojenec ve druhém měsíci života začíná vnímat svoje okolí, vhodnou pomůckou jsou hračky. Ideální je hrazička s hračkami (cena **327 Kč**) a jakékoliv drobné lehké hračky, např. chrastítko (cena **39 Kč**). Stejně tak zajímavé jsou pro takhle malé dítě i jakékoliv předměty z domácnosti (papír, lžička), trénuje uchopovací reflex a prozatím příliš nevnímá, jakou věc v ručičce drží.

Souhrn výdajů:	Oblečení	916 Kč
	Strava	278 Kč
	Přebalování	738 Kč
	Drogistické zboží	491 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>366 Kč</u>
	Celkem	2 789 Kč

Celkové měsíční výdaje na vybavení a péči o novorozence ve druhém měsíci jeho života činí **2 789 Kč**. Nejvyšší položkou je suma cen nového oblečení, suma cen pomůcek na přebalování a drogistické zboží. Do měsíčních výdajů jsou zařazeny i dětské hračky v hodnotě 366 Kč, které není nezbytně nutné pro dítě kupovat.

Třetí měsíc života dítěte

Novorozenec nyní váží přibližně 4,4 kg a měří asi 62 cm. Stále se zvyšuje objem mateřského mléka, které kojenec vypije, matka ho má však dostačující množství. Jediné, co matka ve spojitosti s krmením dítěte používá, jsou stále vložky do podprsenky. Spotřebuje cca 2 balení po 30 ks. Měsíční výdaje tedy činí **278 Kč**, shodně s předešlými měsíci.

V procesu přebalování dítěte se rovněž nic zásadního nezměnilo. Spotřeba plen na den neklesá, a proto se nesnižuje ani množství práček prádla, které je nutné měsíčně vyprat. Celkové měsíční náklady na praní, prací prášek, vlhčené ubrousky a jednorázové přebalovací podložky jsou shodné jako ve druhém měsíci života dítěte, **738 Kč**.

Obdobně jako ve druhém měsíci, je potřeba zakoupit i sadu drogistického zboží. Ze seznamu výrobků ve třetím měsíci života mizí výdaje za líh na pupík (cena 55 Kč), jinak je výčet nepostradatelného drogistického zboží beze změn.

Tabulka 4.1.9 - Drogistické zboží 3. měsíc – Matka A

vybavení	cena
koupel pro miminko	39,00 Kč
olejíček pro miminko	79,00 Kč
vatové tyčinky	19,00 Kč
Bepanthen na opruzeniny 100g	219,00 Kč
vigantol (vitamin D)	80,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 1. 12. 2014

Ve třetím měsíci života se dítě začíná více budít během dne, zatímco doba spánku v noci se prodlužuje. Dítě začíná toužit po poznávání okolního světa, a proto je důležité ho umět zabavit. Matka dítěti zakoupila hrací deku za **299 Kč**.

V tomto měsíci života dítěte je vhodné začít chodit pravidelně plavat. Kurzy plavání pro kojence od tří měsíců věku jsou však poměrně finančně náročné (lekce 30 minut od 290 Kč) a je nutné absolvovat několik doporučených lekcí. Další výdaje je nutné vynaložit na speciální dětské plavací plenky (balení 13 ks, cena 180 Kč), aby nedocházelo ke znečištění vody v bazénu, další plavací pomůcky. Proto se zkoumaná matka rozhodla, že kurzy plavání navštěvovat nebude.

Souhrn výdajů:	Strava	278 Kč
	Přebalování	738 Kč
	Drogistické zboží	436 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>299 Kč</u>
	Celkem	1 751 Kč

Celkové měsíční výdaje na vybavení a péči o novorozence ve třetím měsíci jeho života činí **1 751 Kč**. Nejvyšší položkou je suma cen za vybavení potřebné k přebalování dítěte. Do nákladů je připočtena i cena dětské hrací deky ve výši 299 Kč, která ovšem není bezpodmínečně při péči o novorozence nutná.

Čtvrtý měsíc života dítěte

Kojenec nyní váží přibližně 5 kg a měří asi 64 cm. Vzhledem k jeho růstu je pravděpodobné, že mu většina vybavení v šatní skříni bude již malá. Ideální velikostí

oblečení při výšce 64 cm je číslo 68. Nutností je v nové velikosti zakoupit kojenecké body, bavlněné dupačky, overaly, svetříky a ponožky.

Tabulka 4.1.10 - Dětské oblečení ve velikosti 68 – Matka A

vybavení	cena
kojenecké body 10x	450,00 Kč
bavlněné dupačky 5x	400,00 Kč
overaly 4x	600,00 Kč
kabátky/ mikiny /svetříky 3x	420,00 Kč
ponožky 4x	168,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 1. 12. 2014

S rostoucím množstvím pohybu dítěte, které se nyní snaží přetáčet ze zad na břicho a naopak, roste i energetická spotřeba. Vzorová matka má prozatím dostatek mateřského mléka. Výdaje za stravu dítěte se tedy nemění, **278 Kč**.

Ve čtvrtém měsíci života dítěte se výrazně nemění množství spotřeba látkových ani jednorázových plen. I přes to, že spotřeba může mírně klesat, je změna tak nepatrná, že velikost výdajů neovlivní. Matka stále kupuje jednorázové pleny, přebalovací podložky, vlhčené ubrousky, dětský prací prášek a platí náklady vznikající v důsledku praní prádla na energii a vodu. Celkové měsíční výdaje se pohybují kolem částky **738 Kč**. I finanční obnos, který je nutné vydat za potřebné drogistické zboží je beze změny. Výdaje na hygienické pomůcky činí stále **436 Kč**.

Dítě nyní velice zdárně manipuluje různými s předměty a snaží se rozpoznávat jejich tvary. Matka zakoupila hračku do vany (cena od **29 Kč**), ke stejnému účelu však poslouží i plastové hrnečky či kelímky, lžičky, brčka a jiné předměty běžně se vyskytující v domácnosti. Zábavné jsou pro dítě i dřevěné kostky různých barev a tvarů (**95 Kč**) a to i přes to, že je zatím nedokáže postavit na sebe.

Souhrn výdajů:	Oblečení	2 038 Kč
	Strava	278 Kč
	Přebalování	738 Kč
	Drogistické zboží	436 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>124 Kč</u>
	Celkem	3 614 Kč

Celkové měsíční výdaje na vybavení a péči o novorozence ve čtvrtém měsíci jeho života činí **3 614 Kč**. Nejvýraznější položku tvoří suma cen dětského oblečení ve vhodné velikosti. Rozdíl mezi příjmy a nutnými výdaji lze snížit prodejem starého již nenošeného oblečení.

Pátý měsíc života dítěte

Kojenec nyní váží přibližně 5,6 kg a měří asi 66 cm. V pátém měsíci života dítěte nastává zlomový okamžik, co se týče složení stravy v jídelníčku. Do teď dítě dostávalo jen mateřské mléko. Nyní je lékaři doporučováno začít dítěti podávat první jednosložkové zeleninové a ovocné příkrmy. Jedná se zpravidla o rozvařenou bramboru, mrkev či jablko, pyré není soleno, slazeno ani jinak kořeněno. Kojenec není na kašovitou stravu zvyklý a množství, které sní, není příliš velké. Pro úsporu finančních prostředků vaří zkoumaná matka veškerá jídla doma. Pro zjednodušení výpočtu výdajů za doma vařenou stravu nebudou součástí sumy náklady na spotřebovanou energii a ceny surovin, ze kterých bude matka pokrmy vařit, jsou pevně stanoveny v níže uvedené tabulce.

Tabulka 4.1.11 - Cena surovin

suroviny:	Kč/ kg	Kč/ ks	1 ks
brambory	9,90 Kč	1,24 Kč	125 g
mrkev	16,90 Kč	1,10 Kč	65 g
jablka	14,90 Kč	2,03 Kč	136 g
banány	34,90 Kč	5,97 Kč	171 g
brokolice	45,80 Kč	22,90 Kč	500 g
hrušky	29,90 Kč	5,84 Kč	195 g
dětská kaše	159,60 Kč	7,98 Kč	50 g
rýže	29,90 Kč	-	-
Kuřecí prsní řízky	174,90 Kč	-	-

Zdroj: iTESCO (ceny převzaty z adresy: <http://nakup.itesco.cz/cs-CZ>, dne 2. 12. 2014)

Dítě vyzkoušelo 5 prvních příkrmů z brambor (3 ks), z mrkve (2ks) a 5 jablečných pyré (4 ks). Matka zakoupila speciální dětskou jídelní sadu (cena 175 Kč) a 5 kusů bryndáků (cena za 1 ks 23 Kč). Příkrmy nebyly do jídelníčku zařazeny každý den, většinu živin a potřebné tekutiny kojenec stále získává prostřednictvím mateřského mléka, které pravidelně každý den dostává. Matka tedy stále permanentně kojí a používá vložky do podprsenky (278 Kč).

Díky částečnému zavedení kašovitě stravy mírně klesá průměrná denní spotřeba látkových plen. Zároveň dítě v současné době již zpravidla prospí celou noc, proto výrazně klesá i spotřeba jednorázových plen, které dává matka dítěti především na noc. Vhodné je kupovat větší velikost jednorázových plen (látkové mají universální velikost). Se snížením počtu plen, úměrně klesá i spotřeba vlhčených ubrousků (cca o jedno balení), pracího prášku, energie a vody na praní prádla (plen a dětského oblečení). Nyní je pračka v provozu asi 3x týdně, měsíčně tedy maximálně 13x. Za měsíc je ve výsledném součtu spotřebováno 16,9 kWh a 0,65 m³ studené vody, měsíční náklady na energii jsou celkem **57,46 Kč** a na vodu **26 Kč**. Jedno balení pracího prášku o hmotnosti 2,4 kg vydrží déle než jeden měsíc, je z něj spotřebováno v přepočtu **96, 70 Kč**.

Tabulka 4.1.12 - Přebalování 5. měsíc – Matka A

vybavení	cena
jednorázové pleny na 4-9 kg (36 ks)	105,90 Kč
přebalovací podložky v balení 10ks (3x)	177,00 Kč
vlhčené ubrousky 5x (60 ks)	135,00 Kč
dětský prací prášek 2,4 Kg (13 dávek)	96,70 Kč
energie, voda	83,46 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 2. 12. 2014

Výdaje za drogistické dětské zboží se nemění (celkem **436 Kč**), pro zábavnější koupání matka dokoupila další hračku vhodnou do vany (cena od **29 Kč**). V pátém měsíci života dítě začíná chápat souvislosti mezi jevy a opětovným zkoušením se je učí. Ideální hračkou pro toto časové období je ta, která po zmáčknutí vydá zvuk nebo se objeví světelný signál (cena od **25 Kč**).

Souhrn výdajů:	Strava	582 Kč
	Přebalování	598 Kč
	Drogistické zboží	436 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>54 Kč</u>
	Celkem	1 670 Kč

Celkové měsíční výdaje v pátém měsíci života dítěte činí **1 670 Kč**. Jejich výše je srovnatelná se třetím měsícem, rozdíl je však v tom, že nyní díky příkrmům vzrostly

výdaje na stravu, které porostou i v budoucnu. Tuto sumu navýšil především nákup jídelní soupravy a bryndáků. Naopak poklesly výdaje na látkové i jednorázové pleny.

Šestý měsíc života dítěte

V půl roce svého života váží kojeneček okolo 6,2 kg, což je přibližně dvojnásobek porodní váhy a měří asi 68 cm. Do jídelníčku kojence jsou nyní zeleninové a ovocné příkrmy zařazovány každý den. Nahrazují jednu dávku mateřského mléka denně. Ve výsledku dítě snědlo 20 příkrmů vařených z 11 ks brambor, 9 ks mrkve a 11 jablečných pyré, na které bylo použito 8 ks jablek. Zároveň bylo samozřejmě kojeno mateřským mlékem a matka spotřebovala 2 balení vložek do podprsenky (**278 Kč**).

Spotřeba množství látkových a jednorázových plen se nemění a výdaje na ně a vlhčené ubrousky, přebalovací podložky, dětský prášek, energii a vodu zůstávají ve stejné výši **598 Kč**. Nezměněné rovněž zůstávají i výdaje za drogistické zboží (**436 Kč**). V tomto časovém období mají kojenci v dutině ústní zpravidla první z mléčných zubů. Vzhledem k tomu, že dítě dostává nemléčné příkrmy, matka zakoupila zubní kartáček (cena **90 Kč**). Doporučeno je používat zubní gel pro nejmenší, který nepění a zklidňuje dásně (cena **105 Kč**). Pro zklidnění dásní je také ideální vychlazené kousátko (cena **20 Kč**).

Motorika dítěte se od jeho narození velmi vyvinula, nyní si podává hračky z jedné ruky do druhé a prohlíží si je ze všech úhlů. Vhodné jsou barevné vkládačky (cena **89 Kč**) a měkké hračky z gumových materiálů nebo molitanu, které po zmáčknutí mění tvar a vydávají pískací zvuk (cena **68 Kč**). Hračky lze nahradit předměty, které se v domácnosti běžně vyskytují, dítě se o ně nezraní a nehrozí jejich rozbití, například vařečka, lžice, plastová miska apod.

Souhrn výdajů:	Strava	318 Kč
	Přebalování	598 Kč
	Drogistické zboží	631 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>177 Kč</u>
	Celkem	1 724 Kč

Celkové měsíční výdaje na vybavení a péči o novorozence v šestém měsíci jeho života činí **1 724 Kč**. K výdajům na drogistické zboží přibyla cena zubního kartáčku a zubního gelu pro kojence. Oproti předešlému měsíci se suma výdajů příliš nezměnila.

Sedmý měsíc života dítěte

Dítě nyní začíná lézt, váží přibližně 6,7 kg a měří asi 70 cm. Batole vyrostlo a je nutné zakoupit novou výbavičku oblečení, tentokrát ve velikosti 74, které mu s velkou pravděpodobností vydrží až do devátého měsíce věku. Matka zakoupila kojenecké body, bavlněné dupačky a čepičky. Ostatní oblečení je volnější (kabátky, mikiny, svetříky, ponožky, bundičky), a proto dítěti stále sedí a není potřeba ho prozatím přikupovat. Veškeré oděvy, bude pořizovat až v další velikostní variantě.

Tabulka 4.1.13 - Dětské oblečení ve velikosti 74 – Matka A

vybavení	cena
kojenecké body 10x	450,00 Kč
bavlněné dupačky 5x	400,00 Kč
čepičky 2x	66,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 1. 12. 2014

Do jídelníčku je dítěti zařazováno stále více druhů příkrmů (brokolicové, banán), občasně dítě dostalo i dva denně a matka mu začíná do zeleninových pyré přidávat i trochu nesoleného a nekořeněného masa. Hlavní složkou jídelníčku je stále mateřské mléko, přesto dítě snědlo přibližně 23 zeleninových příkrmů z 12 ks brambor, 8 ks mrkve, půl brokolice a 13 ovocných příkrmů ze 7 ks jablek a 2 banánů, které mu matka dala v syrovém rozmačkaném stavu. Množství masa, které bylo do příkrmů přimícháno, je zanedbatelné a na celkové náklady nemá vliv. Matka stále používá vložky do podprsenky (celkové výdaje **278 Kč**).

Díky příkrmům, které dítě dostává pravidelně, se snižuje četnost jeho vyprazdňování. Nyní potřebuje cca 7 plen denně. Mírně se může snížit i četnost praní prádla, ale změna bude v konečných měsíčních nákladech zanedbatelná. Výdaje na drogistické zboží, jsou také beze změny. Matka dítěti zakoupila na hraní dětské omyvatelné leporelo, které je vhodné i do vany, v ceně **39 Kč**.

Souhrn výdajů:	Oblečení	916 Kč
	Strava	339 Kč
	Přebalování	598 Kč
	Drogistické zboží	436 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>39 Kč</u>
	Celkem	2 328 Kč

Celkové měsíční výdaje na vybavení a péči o novorozence v sedmém měsíci jeho života činí **2 328 Kč**. Nejvýraznější položku tvoří suma cen dětského oblečení ve vhodné velikosti.

Osmý měsíc života dítěte

Dítě nyní váží přibližně 7,2 kg a měří asi 72 cm. Spotřeba plen mírně klesá, výsledné údaje tato skutečnost však neovlivňuje. Drogistické zboží je nakupováno beze změn a strava batolete je čím dál tím barvitější. Masozeleninové příkrmy jsou do jídelníčku zařazovány častěji a nově matka zkouší bílý neslazený jogurt (3 x **6,90 Kč**) a dětskou mléčnou kaši (5 x jedna porce za **7,98 Kč**). Dítě je stále krmeno mateřským mlékem, dále snědlo asi 27 zeleninových příkrmů z 15 ks brambor, 8 ks mrkve, půlku brokolice a 18 ovocných příkrmů ze 6 ks jablek, 3 hrušek a 2 banánů. Zeleninové pyré je dítěti podáváno až na výjimky denně a ovocné pyré dostává zpravidla ob den.

Pro zvýšení motivace k pohybu koupila matka dítěti měkký míč (cena **30 Kč**) a plastovou hračku na kolečkách (cena **99 Kč**).

Souhrn výdajů:	Strava	419 Kč
	Přebalování	598 Kč
	Drogistické zboží	436 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>129 Kč</u>
	Celkem	1 582 Kč

Celkové měsíční výdaje na vybavení a péči o novorozence v osmém měsíci jeho života činí **1 582 Kč**. Oproti minulému měsíci jsou o poznání nižší, a to z důvodu, že tento měsíc nebylo nutné kupovat nové oblečení. Výdaje za stravu dítěte naopak v tomto měsíci mírně vzrostly.

Devátý měsíc života dítěte

Batole nyní váží přibližně 7,7 kg a měří asi 74 cm. Matka přešla na větší velikostní variantu jednorázových plen (váha 7 – 14 kg). Sestava pokrmů v jídelníčku se nemění. Hlavní složkou je stále mateřské mléko, zeleninové a ovocné příkrmy a porce dětské kaše skoro každý den. V tomto měsíci dítě dostalo 28 zeleninových příkrmů (13 ks brambor, 13 ks mrkve, půl brokolice) a 17 ovocných příkrmů (4 ks jablek, 3 ks hrušek, 3 banány). Mléčné dětské kaše snědlo celkem 25 porcí a 5 kusů neslazeného bílého jogurtu.

Opět klesla průměrná spotřeba látkových plen, nyní dítěti stačí plenu měnit 6x denně. Díky snižování spotřeby plen, může matka omezit jejich praní na 10 várek měsíčně. Celková spotřeba energie je 13 kWh, při nákladech **44,20 Kč** měsíčně. Spotřeba studené vody je 0,5 m³, měsíční výdaje činí **20 Kč**. Zároveň se snižuje i množství použitého pracího prášku a vlhčených ubrousků. Spotřeba jednorázových přebalovacích podložek se nemění. Suma výdajů za drogistické zboží je i nadále ve výši **436 Kč**.

Tabulka 4.1.14 - Přebalování 9. měsíc – Matka A

vybavení	cena
jednorázové pleny na 7-14 kg (36 ks)	105,90 Kč
přebalovací podložky v balení 10ks (3x)	177,00 Kč
vlhčené ubrousky 4x (60 ks)	108,00 Kč
dětský prací prášek 2,4 Kg (10 dávek)	74,38 Kč
energie, voda	64,20 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 3. 12. 2014

Batole v devátém měsíci svého života hbitě leze a začíná si stoupat, v jeho zájmu jsou všechny předměty, na které nyní díky vzpřímenému postoji dosáhne. Hračky, které má volně k dispozici již nejsou tolik zajímavé, proto matka tento měsíc žádnou novou hračku nezakoupila.

Souhrn výdajů:	Strava	598 Kč
	Přebalování	530 Kč
	Drogistické zboží	436 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>0 Kč</u>
	Celkem	1 564 Kč

Celkové měsíční výdaje na vybavení a péči o novorozence v devátém měsíci jeho života činí **1 564 Kč**. Oproti minulému měsíci se snížila celková suma výdajů za pomůcky na přebalování. Suma výdajů na stravu se naopak mírně zvýšila, a to především v důsledku zařazení mléčné kaše do každodenního jídelníčku dítěte.

Desátý měsíc života dítěte

Desetiměsíční kojeneček váží přibližně 8,2 kg a měří asi 75 cm. Doposud používaná velikost oblečení číslo 74 je již malá, proto matka zakoupila nové ve velikosti číslo 80. Vzhledem k tomu, že batole se narodilo v zimním měsíci (leden) a od jeho narození uplynulo deset měsíců, je potřeba zakoupit opět veškeré oblečení, shodně jako před narozením dítěte, tzn. včetně zimního vybavení.

Tabulka 4.1.15 - Dětské oblečení ve velikosti 80 – Matka A

vybavení	cena
kojenecké body 10x	450,00 Kč
bavlněné dupačky 5x	400,00 Kč
overaly 4x	600,00 Kč
kabátky/ mikiny /svetříky 3x	420,00 Kč
ponožky 4x	168,00 Kč
zimní kombinéza	520,00 Kč
bundička 2x	370,00 Kč
teplá čepička	100,00 Kč
rukavičky	30,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 3. 12. 2014

Zeleninové příkrmy dostává dítě každý den, nyní je do nich přidáváno větší množství drůbežího masa. Na 30 dávek masozeleninových příkrmů bylo spotřebováno 16 ks brambor, 11 ks mrkve, půl brokolice a cca 100 g kuřecího masa. Ovocných příkrmů dítě dostalo 20 dávek, na jejich výrobu bylo použito 7 ks jablek, 2 hrušky a 4 banány. Dále dítě dostalo 27 kaší a 3 jogurty. Matka stále používá vložky do podprsenky v hodnotě **278 Kč**.

Množstevní spotřeba plen a drogistického zboží se nemění. Dítě hbitě leze a často vylézá a slézá z překážek, dokáže vylézt na pohovku či postel. Na nohou ale nemá potřebnou stabilitu, a proto mnohdy spadne. Pro minimalizaci rizika poranění se o ostré hrany nábytku, koupila matka na hrany stolu balení 4 ks gumových chráničů (cena **40 Kč**).

Vhodnou pomůckou pro posílení svalstva nohou a podporu správné chůze dítěte je chodítko (cena 599 Kč) a skákadlo (cena 299 Kč). Vzhledem k tomu, že matka byla nucena dítěti pořídit novou soupravu oblečení, vydala velké množství finančních prostředků a na hračky jí tento měsíc nezbývá.

Souhrn výdajů:	Oblečení	3 058 Kč
	Strava	625 Kč
	Přebalování	530 Kč
	Drogistické zboží	476 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>0 Kč</u>
	Celkem	4 689 Kč

Celkové měsíční výdaje za vybavení a péči o novorozence v desátém měsíci jeho života činí **4 689 Kč**. Nejvýraznější položku tvoří suma cen dětského oblečení ve vhodné velikosti, mírně vzrostly výdaje na stravu.

Jedenáctý měsíc života dítěte

Batole nyní váží přibližně 8,6 kg a měří asi 76 cm. Velikost oblečení, velikost plen a jejich množstevní spotřeba ani celkové výdaje za drogistické zboží se v tomto měsíci nemění. Dítě je však stále zvědavější a nyní prozkoumává veškeré šuplíky, skříňky a elektrické zásuvky. Aby matka zamezila otevírání skříní, zakoupila 5 dětských pojistek, cena za jednu činila **19 Kč**. A pro bezpečnější domov poříдила 8 bezpečnostních zásepek do zásuvek v celkové ceně **32 Kč**.

Složení jídelníčku se příliš nemění, dítě dostává každý den zeleninový přírtek s větším množstvím drůbežího masa. Nyní matka také několikrát připravila pokrm z rýže. Za měsíc kojeneček dostal 30 dávek přírktu, na které bylo spotřebováno 12 ks brambor, 14 ks mrkve, půl brokolice, 200 g kuřecího masa a 150 g rýže. Ovočné přírktky dostává také skoro každý den, v tomto měsíci jich bylo přesně 23. Na jejich přípravu bylo spotřebováno 5 ks jablek, 4 hrušky a 5 banánů. Každý večer dítě dostalo dětskou mléčnou kaši. Jinak je dále plně kojeno a matka používá vložky do podprsenky ve stejném množství, jako je tomu v měsíci předcházejícím.

Matka dítěti zakoupila voskové pastelky (cena **14,90 Kč**) a pro posílení svalstva nohou plastové odrážedlo (cena **249 Kč**), na kterém bude batole nechávat jezdit prozatím v prostorách domova.

Souhrn výdajů:	Strava	662 Kč
	Přebalování	530 Kč
	Drogistické zboží	436 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>264 Kč</u>
	Celkem	1 892 Kč

Celkové měsíční výdaje na vybavení a péči o novorozence v jedenáctém měsíci jeho života činí **1 892 Kč**. Výdaje se oproti minulému měsíci výrazně snížili, a to z důvodu, že nyní nebylo potřeba kupovat nové oblečení. Ke zvýšení došlo u výdajů za stravu, důvodem je zavedení většího množství masa do příkrmů.

Dvanáctý měsíc života dítěte

Batole nyní váží přibližně trojnásobek své porodní váhy, tzn. asi 9 kg a jeho výška je 77 cm. I přes to, že dítě začíná dělat první samostatné krůčky, není vhodné ho kvůli správné tvorbě klenby nohy a řádnému došlapování prozatím obouvat. Množství plen, které jsou potřeba, se ve většině případů snižuje a matka chce začít dítě učit chodit na nočník (**cena 45 Kč**), proto přestala kupovat jednorázové pleny. Snižuje se i potřebné množství vlhčených ubrousků, nyní dostačují 3 balení. Látkové pleny matka pere stále asi 10 x měsíčně, náklady na dětský prací prášek, energii a vodu se tedy nemění. Přebalovací podložky a drogistické zboží je používáno ve stejném množství.

Tabulka 4.1.16 - Přebalování 12. měsíc – Matka A

vybavení	cena
přebalovací podložky v balení 10ks (3x)	177,00 Kč
vlhčené ubrousky 3x (60 ks)	81,00 Kč
dětský prací prášek 2,4 Kg (10 dávek)	74,38 Kč
energie, voda	64,20 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 3. 12. 2014

V prvním roce života dle doporučení lékaře matka začala dítěti podávat plně smíšenou stravu. Do jídelníčku tedy kojenci nově zařadila nekořeněná jídla, která běžně

vaří pro sebe, například polévky, kuřecí maso s bramborovou kaší či rýží nebo zeleninové rizoto. Ve většině případů však dítě stále dostává mateřské mléko, mléčnou kaši a masozeleninové a ovocné příkrmy. Tento měsíc snědlo celkem 350 g rýže, 300 g kuřecího masa, 14 ks brambor, půl brokolice, 6 ks mrkve, 9 jablek, 4 hrušky, 7 banánů a 5 bílých jogurtů (cena 6,90 Kč/ ks). A před spaním dostalo každý den mléčnou kaši. Vzhledem k tomu, že se matka rozhodla, že už od příštího měsíce nebude kojit, začíná dítě učit pít převařenou vodu a ovocný čaj z dětského hrnku (cena **39 Kč**), stále však používá vložky do podprsenky.

Matka zakoupila batoleti na hraní plastovou dětskou stavebnici za **139 Kč** a pro děti určený plastový telefon, který vydává zvuky a světelné signály, jeho cena je **99 Kč**.

Souhrn výdajů:	Strava	765 Kč
	Přebalování	442 Kč
	Drogistické zboží	436 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>238 Kč</u>
	Celkem	1 881 Kč

Celkové měsíční výdaje na vybavení a péči o batole ve dvanáctém měsíci jeho života činí **1 881 Kč**. Poklesly výdaje za jednorázové pleny a naopak opětovně vzrostly výdaje na stravu dítěte.

4.1.2.2. První rok dítěte – souhrn

Za prvních dvanáct měsíců života dítěte matka uhradila nemalé výdaje. Platila především potřebné vybavení pro péči o novorozence (přeprava, koupání), oblečení, stravu, potřeby nutné pro přebalování, drogistické zboží a hračky odpovídající věku dítěte. Z důvodu nevelkých finančních příjmů však matka musela šetřit a pro své dítě zpravidla volila nejekonomičtější a nejúspornější variantu.

Při výběru novorozeneckého vybavení a oblečení byla rozhodujícím faktorem pro nákup jeho cena (nejnižší), stejně jako u drogistického zboží. Celý rok bylo dítě plně kojeno mateřským mlékem a až od pátého měsíce věku začalo dostávat na první příkrmy. Veškerou stravu, kterou kojeneček dostal, vařila zkoumaná matka z úsporných důvodů doma. Zvolila látkové pleny, protože se dle výzkumů jedná o levnější variantu, a to i přes to, že je

nutné hradit dětský prací prášek, energii a spotřebovanou vodu na praní. Faktem je, že přes kompletní výbavu látkových plen měsíčně kupovala i pleny jednorázové, které průměrné měsíční výdaje zvyšovaly, pokud by se spoléhala jen na pleny látkové, by ušetřila více. Před nákupem hračky, matka zvažovala, zda finanční prostředky, které za ní bude nucena zaplatit, odpovídají její kvalitě a přidané hodnotě. Většinu hraček se matka snažila nahradit předmětem, který doma již měla. Dítě nenavštěvovalo kurzy kojeneckého plavání a nedostalo žádné nepovinné hrazené očkování. Nyní lze určit celkovou sumu výdajů na jednotlivé potřeby dítěte.

Tabulka 4.1.17 - Celkové výdaje na první rok dítěte - Matka A

Měsíc	Oblečení	Strava	Přebalování	Drogerie	Hračky	Vybavení	Celkem
1.	3 664 Kč	278 Kč	6 789 Kč	491 Kč	0 Kč	5 865 Kč	17 087 Kč
2.	916 Kč	278 Kč	738 Kč	491 Kč	366 Kč	-	2 789 Kč
3.	0 Kč	278 Kč	738 Kč	436 Kč	299 Kč	-	1 751 Kč
4.	2 038 Kč	278 Kč	738 Kč	436 Kč	124 Kč	-	3 614 Kč
5.	0 Kč	582 Kč	598 Kč	436 Kč	54 Kč	-	1 670 Kč
6.	0 Kč	318 Kč	598 Kč	631 Kč	177 Kč	-	1 724 Kč
7.	916 Kč	339 Kč	598 Kč	436 Kč	39 Kč	-	2 328 Kč
8.	0 Kč	419 Kč	598 Kč	436 Kč	129 Kč	-	1 582 Kč
9.	0 Kč	598 Kč	530 Kč	436 Kč	0 Kč	-	1 564 Kč
10.	3 058 Kč	625 Kč	530 Kč	476 Kč	0 Kč	-	4 689 Kč
11.	0 Kč	662 Kč	530 Kč	436 Kč	264 Kč	-	1 892 Kč
12.	0 Kč	765 Kč	442 Kč	436 Kč	238 Kč	-	1 881 Kč
Celkem	10 592 Kč	5 420 Kč	13 427 Kč	5 577 Kč	1 690 Kč	5 865 Kč	42 571 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 4. 12. 2014

V prvním roce života dítěte matka zakoupila kojenecké oblečení v celkové hodnotě **10 592 Kč** (průměrně 963 Kč za měsíc). Hned po výdajích za pleny se jedná o nejvyšší položku ve výše uvedeném souhrnu. Veškeré oblečení, které zakupovala, je nové a nenošené, pokud by však nakupovala převážně použité oblečení, suma cen by byla znatelně nižší. Za stravu matka zaplatila **5 420 Kč** (průměrně 452 Kč za měsíc), nakupovala potraviny za běžné ceny, celkové výdaje by mohly být ještě nižší, pokud by se zaměřila na slevy a akční ceny surovin. Nejvíce finančních prostředků matka vynaložila na přebalovací potřeby. V prvním měsíci zakoupila sadu látkových plen a výdaje se v průběhu roku snižovaly. Celková suma výdajů za přebalovací potřeby činí **13 427 Kč** (průměrně 1 119 Kč za měsíc). Pokud by matka nevyužívala jednorázové pleny vůbec, celkové roční

výdaje by byly o 1 449,30 Kč nižší. Každý měsíc matka přikupovala novou sadu drogistického zboží, jako jsou přípravky na koupel pro miminko, olejíček, Bepathen mast na opruzeniny, vatové tyčinky, vitamin D a v prvních dvou měsících líh na pupík. V šestém měsíci života dítěte matka zakoupila dětský zubní kartáček na první zoubky a zubní gel. Celkové roční náklady na dětské drogistické zboží činí **5 577 Kč** (průměrně 465 Kč za měsíc). Za hračky matka v prvním roce života svého dítěte zaplatila sumu **1 690 Kč** (průměrně 141 Kč za měsíc). Byly i měsíce, kdy matka dítěti novou hračku z úsporných důvodů nekoupila. Pokud by však její finanční situace byla ještě horší, dítěti by postačily předměty vyskytující se v běžné domácnosti a matka by hračky nekupovala vůbec. Všechno potřebné vybavení pro péči o novorozence matka zakoupila těsně před narozením a v prvním měsíci života dítěte, a to převážně z porodného. V průběhu roku přikupovala jen drobnosti, jako je kartáček na zuby, nočník, hrneček a jídelní sada. Za vybavení pro transport, spánek a koupání novorozence matka zaplatila **5 865 Kč**. Kupovala jen nejnnutnější pomůcky, jako je hluboký kočár, postýlka a vanička, bez mnohého se musela obejít.

Celkové roční výdaje matky A na vybavení a péči o dítě v prvním roce jeho života činí **42 571 Kč** (průměrně 3 548 Kč za měsíc).

Pokud by se zkoumaná matka rozhodla pro druhé dítě, tak by veškeré již zakoupené oblečení, hračky a ostatní vybavení podědilo po dítěti prvním. V případě, kdy by bylo její tělo opět schopno kojit novorozence mateřským mlékem, výdaje by se příliš nelišily od již výše vypočtených. Matka by pravidelně hradila pouze výdaje na stravu (5 420 Kč), drogistické zboží (5 577 Kč) a potřebné vybavení pro přebalování bez prvotní investice nákupu látkových plen (7 373 Kč). Celkové roční výdaje matky A při péči o druhé novorozené dítě v prvním roce jeho života by činily přibližně **18 370 Kč**.

Celkový roční příjem matky A po odečtu nájemného byl určen ve výši **68 295 Kč** (průměrně 5 691 Kč za měsíc) a celkové výdaje na péči o novorozence v prvním roce jeho života byly vypočítány ve výši **42 571 Kč** (průměrně 3 548 za měsíc). Příjmy od státu tedy dle zjištění pokrývají matce A výdaje na první narozené dítě a suma ve výši 25 724 Kč (průměrně 2 143 Kč) matce zůstala na její osobní potřeby.

4.1.3. Matka B

Druhá zkoumaná matka před nástupem na mateřskou dovolenou pobírala průměrnou hrubou mzdu ve výši **25 000 Kč** a její manžel dostává průměrnou hrubou měsíční mzdu ve výši **35 000 Kč**. Oba řádně platili nemocenské pojištění. Stejně jako matka A i tato matka porodila jedno živé zdravé dítě, ale pomocí císařského řezu, a proto není v současné době schopna dítě kojit mateřským mlékem a musí plně využívat umělou kojeneckou mléčnou stravu. Potomka rodiče plánovali, a proto si již předem nastrádali určitou část finančních prostředků (150 000 Kč), aby měli dost obnosu na nákup nejmodernější vybavení. Obdobně jako matka A, bydlí tato rodina v současné době taky v družstevním bytě v Praze, kde měsíční nájemné činí rovněž **6 000 Kč**.

4.1.3.1. Příjmy

Po porodu dítěte a nástupu na mateřskou dovolenou si matka požádala o **porodné** a o peněžní pomoc v mateřství (PPM). Matka porodila jedno živé dítě, ale průměrná čistá měsíční mzda domácnosti za poslední čtvrtletí (19 295 Kč + 26 185 Kč) výrazně přesahuje 2,4 násobek životního minima, což je částka **45 480 Kč > 18 504 Kč**. Matka tedy podmínky pro získání porodného nespĺnila.

Peněžní příspěvek v mateřství byl matce vypočítáván z průměrné hrubé měsíční mzdy (25 000 Kč) a byl určen ve výši **17 280 Kč**. PPM bude matka pobírat po dobu 28 týdnů, celková suma, kterou může vyčerpat je stanovena ve výši **112 896 Kč**.

Výpočet:	$25\,000 * (12 / 365) = 822 \text{ Kč}$	...denní vyměřovací základ (DVZ)
	$822 * 0,7 = 576 \text{ Kč}$	...denní PPM (70% z DVZ)
	$576 * 30 = \mathbf{17\,280 \text{ Kč}}$	...měsíční PPM
	$576 * (28 * 7) = \mathbf{112\,896 \text{ Kč}}$	...PPM na 28 týdnů

Vzhledem k tomu, že denní vyměřovací základ nepřesahuje částku 863 Kč (první redukční hranici), není potřeba částku redukovat a denní peněžní příspěvek v mateřství je vypočítáván přímo z této neredukované částky.

Celkové čisté pravidelné měsíční příjmy domácnosti poklesly na částku **43 465 Kč** (17 280 Kč + 26 185 Kč), nárok na přídavek na dítě však nemá (43 465 Kč > 18 504 Kč). Stejně tak jako na příspěvek na bydlení.

Výpočet:	Normativní náklady	9 131 Kč	
	Celkové náklady	6 000 Kč	6 000 Kč < 9 131 Kč
	Rozhodný příjem	43 465 Kč	
	Úhrada bydlení (35%)	15 213 Kč	6 000 Kč < 15 213 Kč

Normativní náklady stanovené státem jsou pro tři osoby v domácnosti určeny ve výši 9 131 Kč a jsou vyšší než celkové náklady na bydlení, proto nárok na příspěvek na bydlení domácnosti vzniká. Rodina má však povinnost na nájemné vynaložit 35% z rozhodného příjmu. V tomto případě se jedná o částku 15 213 Kč a ta několikanásobně převyšuje skutečné náklady na bydlení, proto je uznán příspěvek na bydlení ve výši **0 Kč**.

Druhá posuzovaná domácnost má tedy po dobu 28 týdnů, kdy je matka na mateřské dovolené, nárok pouze na peněžitou pomoc v mateřství ve výši **17 280 Kč**. Nárok na přídavek na dítě či na příspěvek na bydlení ze zákona nemá.

Po skončení mateřské dovolené, která trvala cca 7 měsíců (28 týdnů), následuje rodičovská dovolená. Zkoumaná domácnost se nyní rozhoduje, jak dlouho bude chtít rodičovský příspěvek a částku 220 000 Kč čerpat. Vzhledem k tomu, že matka by se ráda vrátila co nejdříve zpět do pracovního procesu, byla zvolena nejrychlejší varianta pouze na 19 měsíců. Maximální výše rodičovského příspěvku při zvolené délce čerpání je stanovena ve výši **11 500 Kč**. Vzhledem k tomu, že se jedná o maximální výši příspěvku, bude celkem matce vyplaceno jen 218 500 Kč.

Celkové čisté pravidelné měsíční příjmy domácnosti nyní v důsledku záměny peněžité pomoci v mateřství za rodičovský příspěvek ještě poklesly, a to na částku ve výši **37 685 Kč** (11 500 Kč + 26 185 Kč). Nárok na přídavek na dítě však tato domácnost stále nemá (37 685 Kč > 18 504 Kč). Stejně tak jako na příspěvek na bydlení.

Výpočet:	Normativní náklady	9 131 Kč	
	Celkové náklady	6 000 Kč	6 000 Kč < 9 131 Kč

Rozhodný příjem 37 685 Kč

Úhrada bydlení (35%) 13 190 Kč **6 000 Kč < 13 190 Kč**

Normativní náklady stanovené státem jsou pro tři osoby v domácnosti určeny ve výši 9 131 Kč a jsou vyšší než celkové náklady na bydlení, proto nárok na příspěvek na bydlení domácnosti vzniká. Rodina má však povinnost na nájemné vynaložit 35% z rozhodného příjmu. V tomto případě se jedná o částku 13 190 Kč a ta stále převyšuje skutečné náklady na bydlení, proto je uznán příspěvek na bydlení ve výši **0 Kč**.

Celkové konečné pravidelné příjmy domácnosti pro toto časové období (19 měsíců) tedy činí částku ve výši **37 685 Kč** měsíčně, a to bez nároku na přídavek na dítě a příspěvek na bydlení.

Matka tedy po porodu dítěte porodné nezíská a dalších 28 týdnů (7 měsíců) bude pobírat částku ve výši **17 280 Kč**. Zbýlých 5 měsíců v prvním roce života jejího dítěte bude částka snížena na **11 500 Kč**. Celkem tedy od státu matka získá na první rok života dítěte finanční obnos ve výši **178 460 Kč**. Není však odkázána pouze na tyto příjmy, finanční prostředky do rodinného rozpočtu velkou měrou přibývají z pracovního poměru jejího partnera (manžela) v domácnosti. Při hrubé měsíčně mzdě 35 000 Kč měsíčně, jde o čistý měsíční příjem ve výši 26 185 Kč. Velmi významná je i finanční suma ve výši **150 000 Kč**, kterou si pár (novomanželé) pro péči a výchovu dítěte v prvním roce jeho života předem naspořili. Celkem má domácnost v prvním roce života dítěte k dispozici finanční obnos ve výši **642 680 Kč**.

4.1.3.2. Výdaje

Stejně tak, jako u matky A, je pravidelným měsíčním výdajem matky B nájemné ve výši 6 000 Kč. Za první rok života dítěte domácnost matky B za nájemné zaplatí celkovou částku 72 000 Kč. Rodině zbývá na vybavení a péči o dítě v prvním roce jeho života celkem **570 680 Kč**. To je poměrně vysoká suma a rodiče tedy nemusí příliš rozmýšlet nad cenou vybavení. Dítěti i sobě dopřejí veškerý komfort a péči o něj si pomocí moderního vybavení zjednoduší. Dítě bude očkováno veškerými nepovinnými vakcínami a dostane maximum hraček, které jsou pro jeho vývoj vhodné.

Jak je již uvedeno výše, matka B nemá mateřské mléko a dítě bude tedy krmeno umělou mléčnou stravou. Aby si matka péči o novorozence maximálně zjednodušila, nebude pro něj příkrmy vařit, ale kupovat je a pro přebalování kojence bude využívat jen jednorázové pleny.

První měsíc života dítěte

V prvním měsíci života dítěte a těsně před jeho narozením je nutné zakoupit veškeré vybavení. Vzhledem k tomu, že domácnost matky B má našetřen finanční obnos ve výši **150 000 Kč**, poskytnete dítěti maximální komfort. Vybavení lze rozčlenit do několika kategorií, a to podle potřeby dítěte, kterou převážně uspokojuje.

Pro transport dítěte matka zakoupila univerzální kočárek včetně příslušenství. Na výletech je dítě nošeno v šátku nebo nosítku (klokanky). Pro maximální pohodlí byl dítěti zakoupen podhlavniček a podložka do kočárku či autosedačky. Proto, že dítě bylo narozeno v lednu (shodně jako dítě matky A), tak si matka na kočár zakoupila rukávník a dítěti teplou zavinovačku.

Tabulka 4.1.18 - Vybavení pro transport novorozence - Matka B

vybavení	cena
kočárek	39 000,00 Kč
pláštěnka na kočárek	1 000,00 Kč
slabá deka do kočárku 2x	720,00 Kč
autosedačka	součástí kočárku
podložka do kočárku/ autosedačky	3 500,00 Kč
sítka proti hmyzu na kočárek/ autosedačku	529,00 Kč
clona na kočárek/ autosedačku	520,00 Kč
rukávník na kočárek	1 400,00 Kč
zavinovačka/ fusak do autosedačky	600,00 Kč
pláštěnka na autosedačku	299,00 Kč
podhlavniček	480,00 Kč
ochrana na bezpečnostní pásy	400,00 Kč
nosítko - klokanka	3 500,00 Kč
šátek na nošení miminka	3 100,00 Kč
Celkem	55 048,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 6. 12. 2014

Matka B si potrpí na moderní vzhled své domácnosti, a proto i zakoupená dřevěná postýlka byla vybrána tak, aby se do vybaveného bytu hodila, kromě vzhledu byla při výběru zohledněna i praktičnost a druh použitého materiálu (dřeva). Z důvodu cestování byla zakoupena cestovní postýlka a pro pohodlí dítěte polohovací klín, mantinely a houpací síť do postýlky. Byla zvolena vhodná matrace a pro její ochranu byla zakoupena nepropouštěcí podložka. Dále matka zakoupila dvě kvalitní sady povlečení a prostěradel do dětské postýlky. Aby matka měla dítě neustále pod dohledem, zakoupila chůvičku s funkcí monitoru dechu, která zároveň hlídá i pohyb dítěte.

Tabulka 4.1.19 - Vybavení pro spánek novorozence - Matka B

vybavení	cena
postýlka dřevěná	15 000,00 Kč
matrace do postýlky	2 500,00 Kč
peřinky	400,00 Kč
povlečení 2x	1 400,00 Kč
prostěradlo 2x	1 000,00 Kč
cestovní postýlka	4 500,00 Kč
nepropouštěcí podložka	1 200,00 Kč
polohovací klín do postýlky	1 000,00 Kč
mantinely do postýlky	2 300,00 Kč
houpací síť do postýlky	550,00 Kč
síťka proti hmyzu na postýlku	269,00 Kč
chůvička	7 000,00 Kč
monitor pohybu	součástí chůvičky
monitor dechu	součástí chůvičky
podložka k monitoru dechu	2 500,00 Kč
Celkem	39 619,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 6. 12. 2014

Bylo zakoupeno kompletní vybavení určené pro pohodlné koupání novorozence, především tedy vanička a lehátko do vaničky. Dále cestovní vanička, speciální žínka, dětské osušky, hřeben a manikúra pro miminko, ve které jsou nůžky se zaoblenou špičkou, aby se zamezilo poranění dítěte. Pro kontrolu teploty vody i potomka matka zakoupila speciální teploměry. Pro zdraví dítěte pak odsávačku hlenů a přípravky na její očistu.

Tabulka 4.1.20 - Vybavení na koupání - Matka B

vybavení	cena
vanička	1 900,00 Kč
lehátko do vaničky	1 400,00 Kč
cestovní skládací vanička	800,00 Kč
žínka 2x	210,00 Kč
osuška 2x	2 000,00 Kč
manikúra pro miminko	300,00 Kč
hřeben a kartáč na miminko	500,00 Kč
teploměr do vaničky	650,00 Kč
teploměr dudlíkový	240,00 Kč
odsávačka hlenů	1 160,00 Kč
kartáček na čištění odsávačky	40,00 Kč
Celkem	9 200,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 6. 12. 2014

Dětská pokožka je velice citlivá a je nutné o ni pečovat. Z toho důvodu matka B zakoupila nejkvalitnější hygienické pomůcky a drogistické zboží.

Tabulka 4.1.21 - Drogistické zboží - Matka B

vybavení	cena
koupel pro miminko	550,00 Kč
olejíček pro miminko	299,00 Kč
vatové tyčinky	39,00 Kč
Bepanthen na opruzeniny 100 g	296,00 Kč
vigantol (vitamin D)	80,00 Kč
lív na pupík	55,00 Kč
prací prášek 2,4 kg	229,00 Kč
aviváž pro miminka 2 l	110,00 Kč
Celkem	1 658,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 6. 12. 2014

Matka vybírala zejména kvalitní a moderní oblečení. Vzhledem k tomu, že dítě bylo porozeno v lednu, bylo nutné zakoupit i kompletní vybavení na zimu. Prozatím nakoupila doporučené množství oděvů, do budoucna je však pravděpodobné, že některé kusy bude přikupovat a to bez nutnosti kvůli změně velikosti oblečení.

Tabulka 4.1.22 - Oblečení ve velikosti 56 - Matka B

kojenecké body 10x	8 000,00 Kč
bavlněné dupačky 5x	2 000,00 Kč
overaly 4x	2 000,00 Kč
kabátky/ mikiny /svetříky 3x	1 200,00 Kč
čepičky 2x	500,00 Kč
ponožky 4x	400,00 Kč
zimní kombinéza	2 500,00 Kč
bundička 2x	2 800,00 Kč
teplá čepička	500,00 Kč
rukavičky	500,00 Kč
spací vaky 2 x	3 000,00 Kč
zimní vak	4 000,00 Kč
zavinovačka 2x	3 200,00 Kč
Celkem	30 600,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 6. 12. 2014

Matka používá jednorázové pleny (spotřeba 10 ks/ denně) a aby se nemusela k dítěti hýbat, pořídila přebalovací pult včetně stojanu. Pro zamezení šíření zápachu domácností koupila koš na jednorázové pleny včetně výměnných kazet.

Tabulka 4.1.23 - Vybavení na přebalování - Matka B

vybavení	cena
jednorázové pleny na 3 - 6 kg (300 ks)	2 040,00 Kč
vlhčené ubrousky 6 x (60 ks)	1 296,00 Kč
přebalovací podložky v balení 3 x (10 ks)	390,00 Kč
pleny látkové 6 x	400,00 Kč
přebalovací podložka	2 700,00 Kč
přebalovací pult	7 000,00 Kč
stojan na přebalovací pult/ vaničku	2 000,00 Kč
koš na jednorázové pleny	700,00 Kč
náhradní kazeta do koše na pleny 2x	440,00 Kč
Celkem	16 966,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 6. 12. 2014

Dítě je plně krmeno umělou mléčnou stravou. V prvním měsíci života sní cca 5 balení sunaru, je však nutné koupit veškeré vybavení, které je ke krmení potřeba, jako jsou láhve, dudlíky na láhve a pro usnadnění práce ohřívač a sterilizátor láhví. Aby bylo minimalizováno riziko zašpinění oblečení, matka zakoupila 5 ks bryndáku.

Tabulka 4.1.24 - Vybavení pro krmení novorozence - Matka B

vybavení	cena
sunar 5 x (600 g)	1 645,00 Kč
dudlík na lahvičku 3x	1 140,00 Kč
láhev na mléko 3x	1 500,00 Kč
dudlík	215,00 Kč
ohřívač lahví	1 800,00 Kč
sterilizátor do mikrovlnné trouby	1 500,00 Kč
bryndák 5x	1 295,00 Kč
Celkem	9 095,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 6. 12. 2014

Matka zakoupila barevné hračky na kočárek, kolotoč nad postýlku a hrací deku s výraznými barevnými motivy. Vzhledem k tomu, že její novorozené dítě je ženského rodu, nechala mu propíchnout ouška a zakoupila náušnice.

Tabulka 4.1.25 – Hračky – Matka B

vybavení	cena
hračky na kočárek	519,00 Kč
kolotoč nad postýlku	2 000,00 Kč
hrací deka	2 550,00 Kč
chrastítka 2x	1 580,00 Kč
propíchnutí oušek	300,00 Kč
náušnice	3 000,00 Kč
Celkem	9 949,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 6. 12. 2014

Souhrn výdajů:	Transport	55 048 Kč
	Spánek	39 619 Kč
	Koupání	9 200 Kč
	Drogistické zboží	1 658 Kč
	Oblečení	30 600 Kč
	Přebalování	16 966 Kč
	Strava	9 095 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>9 949 Kč</u>
	Celkem	172 135 Kč

Celkové měsíční výdaje v prvním měsíci života dítěte činí **172 135 Kč**. Nejvyšší položkou je cena kočárku (39 000 Kč), postýlky (15 000 Kč) a suma cen zakoupeného novorozeneckého oblečení. Matka vybírala kvalitní a moderní výrobky, jejich cena pro ni nebyla důležitá. Za výše popsanou výbavu byly utraceny všechny naspořené finanční prostředky (150 000 Kč) a více než polovina měsíčního příjmu domácnosti (43 465 Kč).

Druhý měsíc života dítěte

Dítě váží přibližně 3,7 kg a měří cca 58 cm. Oblečení ve velikosti 56 již začíná být těsné, proto matka přikoupila nové ve větší velikostní variantě. Nyní ve velikosti 62.

Tabulka 4.1.26 - Dětské oblečení ve velikosti 62 - Matka B

vybavení	cena
kojenecké body 10x	8 000,00 Kč
bavlněné dupačky 5x	2 000,00 Kč
overaly 4x	2 000,00 Kč
kabátky/ mikiny /svetříky 3x	1 200,00 Kč
čepičky 2x	500,00 Kč
Celkem	13 700,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 6. 12. 2014

Spotřeba umělé mléčné stravy se zvýšila na 8 balení měsíčně. Výdaje na stravu nyní činí **2 632 Kč**. Spotřeba jednorázových plen se oproti předchozímu měsíci nezměnila, výdaje na vybavení potřebné k přebalování jsou ve stejné výši.

Tabulka 4.1.27 - Vybavení na přebalování 2. měsíc - Matka B

vybavení	cena
jednorázové pleny na 3 - 6 kg (300 ks)	2 040,00 Kč
vlhčené ubrousky 6 x (60 ks)	1 296,00 Kč
přebalovací podložky v balení 3 x (10 ks)	390,00 Kč
náhradní kazeta do koše na pleny 2x	440,00 Kč
Celkem	4 166,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 6. 12. 2014

Kojenec je každý den koupán, jsou mu čištěna ouška a pupík je ošetřován speciálně k tomu určeným lihem, stále dostává vitamin D. Matka dokoupila spotřebované drogistické zboží a pračku dětského prádla zapíná maximálně 8x měsíčně, dětský prací prášek a aviváž tedy vydrží po dobu dvou měsíců. Tento měsíc ho není nutné kupovat.

Tabulka 4.1.28 - Drogistické zboží 2. měsíc - Matka B

vybavení	cena
koupel pro miminko	550,00 Kč
olejíček pro miminko	299,00 Kč
vatové tyčinky	39,00 Kč
Bepanthen na opruzeniny 100 g	296,00 Kč
vigantol (vitamin D)	80,00 Kč
lív na pupík	55,00 Kč
Celkem	1 319,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 6. 12. 2014

Matka zakoupila hrazičku, na kterou lze zavěsit různou kombinaci hraček (cena 1 999 Kč). Ve druhém měsíci života je vhodné začít dítě očkovat, byla zvolena očkovací vakcína Rotarix (cena 1 500 Kč) proti rotavirovým nákazám a vakcína Prevenar 13 (cena 480 Kč), která dítě chrání proti pneumokokovým onemocněním.

Souhrn výdajů:	Oblečení	13 700 Kč
	Strava	2 632 Kč
	Přebalování	4 166 Kč
	Drogistické zboží	1 319 Kč
	Hračky	1 999 Kč
	<u>Očkování</u>	<u>1 980 Kč</u>
	Celkem	25 796 Kč

Celkové měsíční výdaje ve druhém měsíci života dítěte činí **25 796 Kč**. Nejvyšší položkou je suma cen oblečení ve vhodné velikosti. Značný finanční obnos bylo nutné vydat za jednorázové pleny a šetrné vlhčené ubrousky.

Třetí měsíc života dítěte

Novorozenec váží přibližně 4,4 kg a jeho výška je asi 62 cm. Tento měsíc kojeneček vypil dvojnásobek než v prvním měsíci života, tzn. 10 balení sunaru po 600 gramech. Celkové měsíční výdaje na stravu dítěte jsou **3 290 Kč**.

Stále je potřeba cca 10 plen na den, celkem tedy 300 kusů. Výdaje za pleny a pomůcky potřebné k přebalování jsou stále **4 166 Kč**.

Shodně jako ve druhém měsíci, je nutné zakoupit sadu drogistického zboží. Ze seznamu výrobků zmizel líh na pupík (cena 55 Kč), který má kojenec již řádně zahojen. Zároveň matka spotřebovala veškerý prací prášek a aviváž, proto ho musí zakoupit.

Tabulka 4.1.29 - Drogistické zboží 3. měsíc - Matka B

vybavení	cena
koupel pro miminko	550,00 Kč
olejíček pro miminko	299,00 Kč
vatové tyčinky	39,00 Kč
Bepanthen na opruzeniny 100 g	296,00 Kč
vigantol (vitamin D)	80,00 Kč
prací prášek 2,4 kg	229,00 Kč
aviváž pro miminka 2 l	110,00 Kč
Celkem	1 603,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 6. 12. 2014

Ve třetím měsíci věku života dítěte je ideální doba na první návštěvu kojeneckého kurzu plavání. Matka zvolila kurz, který se skládá ze 7 lekcí, cena za jednu činí 290 Kč. Cena celého kurzu je stanovena ve výši 2 030 Kč. Pro plavání je nutné zakoupit speciální plavací plenky, cena za balení, které obsahuje 13 kusů, je 180 Kč. Celkové výdaje za dvouměsíční kurz plavání jsou **2 210 Kč**.

Ve druhém měsíci bylo dítě naočkováno nepovinnými vakcínami, nyní je nutné zajít k lékaři pro druhou dávku. Kojenec bude opět naočkován vakcínou Rotarix (cena 1 500 Kč) a vakcínou Prevenar 13 (cena 480 Kč). Celkové měsíční výdaje za očkovací látky jsou ve výši **1 980 Kč**.

Souhrn výdajů:	Strava	3 290 Kč
	Přebalování	4 166 Kč
	Drogistické zboží	1 603 Kč
	Hračky	2 210 Kč
	<u>Očkování</u>	<u>1 980 Kč</u>
	Celkem	13 249 Kč

Celkové měsíční výdaje na vybavení a péči o novorozence ve třetím měsíci jeho života činí **13 249 Kč**. Suma výdajů oproti předešlému měsíci razantně poklesla, důvodem je, že matka tento měsíc nekupovala dětské oblečení.

Čtvrtý měsíc života dítěte

Kojenec nyní váží asi 5 kg a měří přibližně 64 cm. Dítě vyrostlo, nyní je zapotřebí velikost oblečení číslo 68. Seznam oděvů je uveden níže.

Tabulka 4.1.30 - Dětské oblečení ve velikosti 68 - Matka B

vybavení	cena
kojenecké body 10x	8 000,00 Kč
bavlněné dupačky 5x	2 000,00 Kč
overaly 4x	2 000,00 Kč
kabátky/ mikiny /svetříky 3x	1 200,00 Kč
čepičky 2x	500,00 Kč
ponožky 4x	400,00 Kč
bundička 2x	2 800,00 Kč
Celkem	16 900,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 6. 12. 2014

Matka poprvé zkouší dětskou mléčnou kaši, dítě dostalo 10 porcí, z tohoto důvodu klesá spotřeba umělé kojenecké výživy o jedno balení.

Tabulka 4.1.31 - Dětská strava 4. měsíc - Matka B

vybavení	cena
sunar 9 x (600 g)	2 961,00 Kč
dětská kaše 2 x (250 g)	79,80 Kč
Celkem	3 040,80 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 6. 12. 2014

Vzhledem k tomu, že dítěti byla do jídelníčku částečně zařazena mléčná kaše (hustší strava), mírně se snižuje množstevní spotřeba jednorázových plen. Nyní dítě potřebuje přibližně 9 plen na den. Mírně může poklesnout i spotřeba vlhčených ubrousků.

Tabulka 4.1.32 - Potřeba na přebalování 4. měsíc - Matka B

vybavení	cena
jednorázové pleny na 3 - 6 kg (270 ks)	1 836,00 Kč
vlhčené ubrousky 6 x (60 ks)	1 296,00 Kč
přebalovací podložky v balení 3 x (10 ks)	390,00 Kč
náhradní kazeta do koše na pleny 2x	440,00 Kč
Celkem	3 962,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 6. 12. 2014

Minulý měsíc byla doplněna zásoba dětského pracího prášku a aviváže, tento měsíc je tedy nutné dokoupit pouze výbavu na koupání.

Tabulka 4.1.33 - Drogistické zboží 4. měsíc - Matka B

vybavení	cena
koupel pro miminko	550,00 Kč
olejíček pro miminko	299,00 Kč
vatové tyčinky	39,00 Kč
Bepanthen na opruzeniny 100 g	296,00 Kč
vigantol (vitamin D)	80,00 Kč
Celkem	1 264,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 6. 12. 2014

Matka pro své dítě koupila plastové leporelo s jednoduchými pestrobarevnými motivy (cena 329 Kč) a voděodolně hračky do vany (cena 549 Kč). Dále zakoupila dřevěné kostky (cena 689 Kč) a jednu plastovou hračku, která vydává světelné a zvukové signály (cena 1 199 Kč). Výdaje za hračky celkem činí **2 766 Kč**.

Ve čtvrtém měsíci je nutné navštívit lékaře a nechat dítě naočkovat třetí dávkou vakcíny Prevenar 13. Výdaje za tuto dávku činí **480 Kč**.

Souhrn výdajů:	Oblečení	16 900 Kč
	Strava	3 014 Kč
	Přebalování	3 962 Kč
	Drogistické zboží	1 264 Kč
	Hračky	2 766 Kč
	<u>Očkování</u>	<u>480 Kč</u>
	Celkem	28 413 Kč

Celkové měsíční výdaje ve čtvrtém měsíci života dítěte činí **28 413 Kč**. Výdaje oproti předešlému měsíci výrazně vzrostly, důvodem je nákup oblečení ve větší velikosti. Výdaje za stravu a přebalovací pomůcky naopak mírně poklesly.

Pátý měsíc života dítěte

Kojenec nyní váží asi 5,6 kg a měří přibližně 66 cm. Doposud bylo dítě krmeno především umělou mléčnou stravou a dětskou mléčnou kaší. Nyní matka zkouší první

zeleninové a ovocné příkrmy. Pro zjednodušení a úsporu času je matka pouze kupuje. Na trhu existuje velké množství výrobců, které kojeneckou výživu produkují a stejně tak je i mnoho variant, co se chuti a složení týče. Příkrmy lze rozdělit dle složení na ovocné, zeleninové a masozeleninové. Ze začátku se kojenci podávají příkrmy označené jako „první lžička“. Jsou zpravidla jednosložkové (jablko, hruška, banán, mrkev, brambora, brokolice) a v menším balení (125 g). V pozdějším věku, se dítěti dávají příkrmy skládající se z více složek. Kombinují se různé chuti ovoce (hruška s banány, lesní ovoce), zelenina s masem (mrkev, brambory a telecí maso) a ovoce se zeleninou (jablko s mrkví). Pro jednoduchost, se matka rozhodla kupovat produkty od stejného výrobce ve všech výše zmíněných variantách.

Tabulka 4.1.34 - Ceny příkrmů

Typ příkrmu	hmotnost	Kč/ ks
První lžička - zeleninový příkrm	125 g	24,90 Kč
První lžička - ovocný příkrm	125 g	19,90 Kč
Masozeleninový příkrm	200 g	34,90 Kč
Ovocný příkrm	190 g	29,90 Kč

Zdroj: iTESCO (ceny převzaty z adresy: <http://nakup.itesco.cz/cs-CZ>, dne 12. 12. 2014)

Stejně tak, jako matka A, dala i tato matka svému dítěti v pátém měsíci jeho života ochutnat prvních 5 zeleninových příkrmů a 5 ovocných. Hlavním zdrojem živin je stále umělá mléčná strava, jejíž spotřeba opět mírně poklesla a ob den dítě dostává mléčnou kaši. Pro pohodlné krmení příkrmy matka zakoupila novou jídelní sadu v hodnotě 799 Kč.

Tabulka 4.1.35 - Strava 5. měsíc - Matka B

produkt	cena
umělá mléčná strava 8 x (600 g)	2 632,00 Kč
První lžička - zeleninový příkrm 5 x (125 g)	124,50 Kč
První lžička - ovocný příkrm 5 x (125 g)	99,50 Kč
Dětská mléčná kaše 3 x (250 g)	119,70 Kč
Dětská jídelní sada	799,00 Kč
Celkem	3 774,70 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 12. 12. 2014

Kojencova hmotnost přesáhla 5,5 kg, a proto je vhodné zvolit větší velikostní variantu jednorázových pln. Důsledkem zavedení kašovitě stravy a faktem, že dítě zpravidla prospí celou noc, mírně klesá jejich průměrná denní spotřeba. V současné chvíli

dítě spotřebuje cca 8 ks plen denně. Současně klesá i spotřeba vlhčených ubrousků. Spotřeba ostatního drogistického zboží se nemění, ale opět došel dětský prací prášek a aviváž. Výdaje za hygienické pomůcky včetně pracích potřeb činí **1 603 Kč**.

Tabulka 4.1.36 - Přebalování 5. měsíc - Matka B

vybavení	cena
jednorázové pleny na 4 - 9 kg (240 ks)	1 632,00 Kč
vlhčené ubrousky 5 x (60 ks)	1 080,00 Kč
přebalovací podložky v balení 3 x (10 ks)	390,00 Kč
náhradní kazeta do koše na pleny 2x	440,00 Kč
Celkem	3 542,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 12. 12. 2014

Tento měsíc matka dítěti zakoupila nové hračky do vany (cena 499 Kč) a novou zvukovou hračku se světelnými efekty (cena 899 Kč).

Souhrn výdajů:	Strava	3 775 Kč
	Přebalování	3 542 Kč
	Drogistické zboží	1 603 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>1 398 Kč</u>
	Celkem	10 318 Kč

Celkové měsíční výdaje na vybavení a péči o novorozence v pátém měsíci jeho života činí **10 318 Kč**. Suma výdajů oproti minulému měsíci výrazně poklesla, a to především z důvodu, že matka nenakupovala žádné dětské oblečení a nebylo nutné dítěti hradit očkovací látky. Mírně také poklesly výdaje za stravu (krom jídelní sady za 799 Kč) a na jednorázové pleny.

Šestý měsíc života dítěte

Dítě nyní váží přibližně 6,2 kg a měří 68 cm. Výšce dítěte stále odpovídá velikost oblečení číslo 68. Přes to, se matka rozhodla mu některé kusy oblečení přikoupit, a to již ve větší velikosti, takže nové oblečení kojenci vydrží až do desátého měsíce života. Druhy oděvů, které nyní matka nezakoupila, bude nutné kvůli růstu dítěte zakoupit ve větší velikostní variantě v příštím měsíci.

Tabulka 4.1.37 - Dětské oblečení ve velikosti 74 - 6. Měsíc, Matka B

vybavení	cena
kojenecké body 5x	4 000,00 Kč
bavlněné dupačky 2x	800,00 Kč
overaly 2x	1 000,00 Kč
kabátky/ mikiny /svetříky 1x	400,00 Kč
Celkem	6 200,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 12. 12. 2014

Do jídelníčku jsou častěji zařazovány příkrmy, každý den dítě dostalo buď zeleninový, nebo ovocný. Shodně s matkou A dala i matka B tento měsíc svému dítěti 20 zeleninových příkrmů a 11 ovocných. Dítě již každý den dostává dětskou mléčnou kaši a spotřeba umělé mléčné výživy klesá, a to o 2 balení na měsíc. Pro doplnění pitného režimu dítě každý den dostává minimálně 200 ml převařené pitné vody.

Tabulka 4.1.38 - Strava 6. měsíc - Matka B

produkt	cena
umělá mléčná strava 6 x (600 g)	1 974,00 Kč
První lžička - zeleninový příkrm 20 x (125 g)	498,00 Kč
První lžička - ovocný příkrm 11 x (125 g)	218,90 Kč
Dětská mléčná kaše 6 x (250 g)	239,40 Kč
Celkem	2 930,30 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 12. 12. 2014

V půl roce života mají děti v dutině ústní zpravidla několik prvních mléčných zoubků. Vzhledem k tomu, že dítě kromě umělé mléčné stravy dostává i stravu částečně pevnou, je nutné začít dítěti zuby čistit. Proto je vhodné zakoupit dětský kartáček na první zoubky (cena **228 Kč**) a zubní gel (cena **199 Kč**). Jako každý měsíc matka zakoupila drogistickou sadu na koupání dítěte, tento měsíc nebylo zapotřebí kupovat dětský prací prášek, měsíční výdaje za drogistické zboží tedy činí **1 264 Kč**. Spotřeba množství jednorázových plen a vlhčených ubrousků se v tomto měsíci výrazně nemění. Dítě potřebuje v průměru 8 plen denně, celkem tedy 240 kusů za měsíc. Výdaje zůstávají stejné jako v minulém měsíci, tzn. **3 542 Kč**.

Pro podporu růstu zubů a pro zklidnění podrážděných a bolavých dásní koupila matka dítěti 2 kousátka (cena **199 Kč/ ks**). Pro podporu motorického vývoje matka zakoupila měkkou gumovou pískací hračku (cena **299 Kč**).

Souhrn výdajů:	Oblečení	6 200 Kč
	Strava	2 930 Kč
	Přebalování	3 542 Kč
	Drogistické zboží	1 463 Kč
	Hračky	697 Kč
	<u>Zubní kartáček</u>	<u>228 Kč</u>
	Celkem	15 060 Kč

Celkové měsíční výdaje na vybavení a péči o novorozence v šestém měsíci jeho života činí **15 060 Kč**. Výdaje oproti minulému měsíci vzrostly, důvodem je nákup oblečení. Výdaje za stravu mírně poklesly, jinak beze změny.

Sedmý měsíc života dítěte

V sedmém měsíci života dítě váží přibližně 6,7 kg a jeho výška je asi 70 cm. Dítě opět povyrostlo a vzhledem k tomu, že v tomto časovém období začíná lézt, je nutné zakoupit oblečení ve větší velikosti. Matka již v minulém měsíci některé pořídila, nyní koupila zbytek výbavičky.

Tabulka 4.1.39 - Dětské oblečení ve velikosti 74 - 7. měsíc, Matka B

vybavení	cena
kojenecké body 5x	4 000,00 Kč
bavlněné dupačky 3x	1 200,00 Kč
overaly 2x	1 000,00 Kč
kabátky/ mikiny /svetříky 2x	800,00 Kč
čepičky 2x	500,00 Kč
Celkem	7 500,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 12. 12. 2014

Do jídelníčku dítěte je zařazováno stále více příkrmů, výjimečně dostane i dva denně. Matka začíná zkoušet příkrmy s obsahem masa. Dítě dostalo 19 zeleninových příkrmů, 2 masozeleninové (celkem 400 g) a 13 příkrmů z ovoce. Každý den před spaním snědlo jednu dávku mléčné kaše (50 g). Umělou mléčnou stravu kojeneček dostává zpravidla ráno a v nočních hodinách, její spotřeba je však stále 6 balení za měsíc.

Tabulka 4.1.40 - Strava 7. měsíc - Matka B

produkt	cena
umělá mléčná strava 6 x (600 g)	1 974,00 Kč
První lžička - zeleninový příkrm 19 x (125 g)	473,10 Kč
První lžička - ovocný příkrm 13 x (125 g)	258,70 Kč
Masozeleninový příkrm 2 x (200 g)	69,80 Kč
Dětská mléčná kaše 6 x (250 g)	239,40 Kč
Celkem	3 015,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 12. 12. 2014

Spotřeba jednorázových plen klesla na 7 kusů za den, současně pokleslo i množství spotřebovaných vlhčených ubrousků.

Tabulka 4.1.41 - Přebalování 7. měsíc - Matka B

vybavení	cena
jednorázové pleny na 4 - 9 kg (210 ks)	1 428,00 Kč
vlhčené ubrousky 4 x (60 ks)	864,00 Kč
přebalovací podložky v balení 3 x (10 ks)	390,00 Kč
náhradní kazeta do koše na pleny 2x	440,00 Kč
Celkem	3 122,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 12. 12. 2014

Matka doplnila veškeré spotřebované drogistické výrobky, měsíční výdaje za drogistické zboží činí **1 603 Kč**.

V tomto časovém období dítě nedostalo žádnou novou hračku a nebylo nutné hradit ani žádné nepovinné očkování.

Souhrn výdajů:	Oblečení	7 500 Kč
	Strava	3 015 Kč
	Přebalování	3 122 Kč
	Drogistické zboží	1 603 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>0 Kč</u>
	Celkem	15 240 Kč

Celkové měsíční výdaje na vybavení a péči o novorozence v sedmém měsíci jeho života činí **15 240 Kč**. Nejvyšší výdajovou položku za tento měsíc tvoří suma cen dětského oblečení. Výdaje za stravu mírně stouply a výdaje za potřeby nutné k přebalování poklesly.

Osmý měsíc života dítěte

Dítě nyní váží asi 7,2 kg a jeho výška je přibližně 72 cm. Spotřeba plen se nezměnila, výdaje na přebalování jsou tedy stále **3 122 Kč**. Zároveň není nutné kupovat dětský prací prášek a výdaje za drogistické zboží činí opět jen **1 264 Kč**.

Potrava dítěte je stále barvitější. Masozeleninové příkrmy jsou do jídelníčku zařazovány pravidelněji a nově matka zkouší bílý neslazený jogurt (cena 6,90 Kč). Celkem dítě snědlo 19 zeleninových příkrmů, 4 masozeleninové (800 g) a 18 ovocných. Mléčnou kaši dostalo každý den. Spotřeba umělé mléčné stravy klesla na 5 balení za měsíc.

Tabulka 4.1.42 - Strava 8. měsíc - Matka B

produkt	cena
umělá mléčná strava 5 x (600 g)	1 645,00 Kč
První lžička - zeleninový příkrm 19 x (125 g)	473,10 Kč
První lžička - ovocný příkrm 18 x (125 g)	358,20 Kč
Masozeleninový příkrm 2 x (200 g)	139,60 Kč
Dětská mléčná kaše 6 x (250 g)	239,40 Kč
bílý neslazený jogurt 3 x	20,70 Kč
Celkem	2 855,30 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 13. 12. 2014

Aby matka motivovala dítě k většímu množství pohybu, zakoupila mu měkký míč (cena 499 Kč) a barevnou zvuky vydávající hračku na kolečkách (cena 299 Kč).

Souhrn výdajů:	Strava	2 855 Kč
	Přebalování	3 122 Kč
	Drogistické zboží	1 264 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>798 Kč</u>
	Celkem	8 039 Kč

Celkové měsíční výdaje na vybavení a péči o novorozence v osmém měsíci jeho života činí **8 039 Kč**. Výdaje za potřeby nutné k přebalování se nezměnily, výdaje na stravu dítěte však mírně poklesly.

Devátý měsíc života dítěte

Dítě nyní váží asi 7,7 kg a jeho výška je přibližně 74 cm. Vhodná velikost oblečení je stále číslo 74, proto matka žádné tento měsíc nezakoupila. Jídelníček dítěte se oproti minulému měsíci příliš nemění. Stejně jako dítě matky A i toto dítě dostalo 18 zeleninových příkrmů, 5 masozeleninových (1 000 g) a 17 příkrmů z ovoce. Mléčné dětské kaše dítě snědlo 25 porcí a 5 kusů bílého neslazeného jogurtu. Spotřeba umělé mléčné stravy se nemění.

Tabulka 4.1.43 - Strava 9. měsíc - Matka B

produkt	cena
umělá mléčná strava 5 x (600 g)	1 645,00 Kč
První lžička - zeleninový příkrm 18 x (125 g)	448,20 Kč
První lžička - ovocný příkrm 17 x (125 g)	338,30 Kč
Masozeleninový příkrm 5 x (200 g)	174,50 Kč
Dětská mléčná kaše 5 x (250 g)	199,50 Kč
bílý neslazený jogurt 5 x	34,50 Kč
Celkem	2 805,50 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 13. 12. 2014

Opět klesla průměrná spotřeba jednorázových plen, nyní dítěti stačí plenu vyměnit 6x denně. Vzhledem ke zvyšující se hmotnosti dítěte je vhodné přejít na větší velikostní variantu plen, ideální je velikost pro děti vážící 7 – 14 kg. Průměrná spotřeba vlhčených ubrousků, jednorázových přebalovacích podložek a náplně v koši na pleny se nemění.

Tabulka 4.1.44 - Přebalování 9. měsíc - Matka B

vybavení	cena
jednorázové pleny na 7 - 14 kg (180 ks)	1 224,00 Kč
vlhčené ubrousky 4 x (60 ks)	864,00 Kč
přebalovací podložky v balení 3 x (10 ks)	390,00 Kč
náhradní kazeta do koše na pleny 2x	440,00 Kč
Celkem	2 918,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 13. 12. 2014

Výdaje za drogistické zboží mírně stouply, a to z důvodu nutnosti zakoupit dětský prací prášek a aviváž. Celkové výdaje za drogerii nyní činí **1 603 Kč**. Na hraní matka dítěti zakoupila omyvatelnou obrázkovou knížku (cena 329 Kč), se kterou je možné hrát si i při koupání, a bubínek s paličkami (cena 859 Kč).

Souhrn výdajů:	Strava	2 806 Kč
	Přebalování	2 918 Kč
	Drogistické zboží	1 603 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>1 188 Kč</u>
	Celkem	8 515 Kč

Celkové měsíční výdaje na vybavení a péči o novorozence v devátém měsíci jeho života činí **8 515 Kč**. Mírně poklesly výdaje za stravu, stejně tak, jako na přebalovací potřeby. Naopak více finančních prostředků matka vydala za drogistické zboží (dětský prací prášek a aviváž) a za hračky.

Desátý měsíc života dítěte

Dítě nyní váží přibližně 8,2 kg a jeho výška je asi 75 cm. Velikost oblečení číslo 74 je pro něj nyní příliš malá, proto je nutné zakoupit veškerou výbavičku oděvů ve velikosti číslo 80, a to včetně zimního vybavení.

Tabulka 4.1.45 - Dětské oblečení ve velikosti 80 - Matka B

vybavení	cena
kojenecké body 10x	8 000,00 Kč
bavlněné dupačky 5x	2 000,00 Kč
overaly 4x	2 000,00 Kč
kabátky/ mikiny /svetříky 3x	1 200,00 Kč
čepičky 2x	500,00 Kč
ponožky 4x	400,00 Kč
zimní kombinéza	2 500,00 Kč
bundička 2x	2 800,00 Kč
teplá čepička	500,00 Kč
rukavičky	500,00 Kč
Celkem	20 400,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 13. 12. 2014

Každý den dítě pravidelně dostává zeleninové nebo masozeleninové příkrmy. Ovocných příkrmů za tento měsíc dostalo 20 porcí. Každý večer také dostalo mléčnou kaši a ještě 3 bílé neslazené jogurty. Spotřeba umělé mléčné stravy opět poklesla, nyní je spotřeba 4 balení za měsíc.

Tabulka 4.1.46 - Strava 10. měsíc - Matka B

produkt	cena
umělá mléčná strava 4 x (600 g)	1 316,00 Kč
První lžička - zeleninový příkrm 14 x (125 g)	348,60 Kč
První lžička - ovocný příkrm 20 x (125 g)	398,00 Kč
Masozeleninový příkrm 8 x (200 g)	279,20 Kč
Dětská mléčná kaše 6 x (250 g)	239,40 Kč
bílý neslazený jogurt 3 x	20,70 Kč
Celkem	2 581,20 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 13. 12. 2014

Množství spotřebovaných jednorázových plen se oproti minulému měsíci nemění. Výdaje za pomůcky na přebalování činí **2 918 Kč**. Tento měsíc matka nezakoupila dětský prací prášek, proto výdaje za drogistické zboží jsou jen **1 264 Kč**. Dítě se v tomto časovém období naučilo vylézat a slézat z různých překážek. Stále však nemá dostatečnou rovnováhu a mnohdy spadne. Pro minimalizování rizika úrazu dítěte matka zakoupila na hrany nábytku v domácnosti gumové chrániče (cena **179 Kč**).

Pro posílení svalstva nohou a podporu vývoje správné chůze matka dítěti pořídila chodítko (cena 2 499 Kč) a skákadlo (cena 1 399 Kč).

Souhrn výdajů:	Oblečení	20 400 Kč
	Strava	2 581 Kč
	Přebalování	2 918 Kč
	Drogistické zboží	1 264 Kč
	Chrániče nábytku	179 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>3 898 Kč</u>
	Celkem	31 240 Kč

Celkové měsíční výdaje na vybavení a péči o novorozence v desátém měsíci jeho života činí **31 240 Kč**. Nejvyšší výdajovou položkou je souhrn cen dětského oblečení ve velikosti číslo 80. Suma je vysoká, koupeno bylo však již oblečení na zimu a dítěti vydrží déle než do prvního roku jeho života. Růst dítěte se totiž v tomto časovém období začíná znatelně zpomalovat. Výdaje na stravu mírně poklesly, naopak velké množství finančních prostředků bylo vydáno za hračky pro dítě. Matka usoudila, že správná chůze je pro dítě důležitá, a proto zakoupila chodítko i skákadlo.

Jedenáctý měsíc života dítěte

Dítě nyní váží asi 8,6 kg a jeho výška je přibližně 76 cm. V současné době tvoří většinu pokrmů v jídelníčku masozeleninové příkrmy (200 g), jedno balení stále vydrží na dva dny. Zeleninové příkrmy již dostává jen občasně. Matka začíná zkoušet vícesložkové ovocné příkrmy (190 g) a snižuje množství jednosložkových, ve výsledném součtu dítě snědlo 12 masozeleninových příkrmů, 6 zeleninových, 7 ovocných skládajících se z více složek a 9 ovocných jednosložkových příkrmů. V konečném součtu dítě dostalo 30 porcí se zeleninou a 23 porcí příkrmů z ovoce, stejně jako dítě matky A. Každý den dítě také dostalo jednu porci mléčné dětské kaše. Spotřeba umělé mléčné stravy se nemění.

Tabulka 4.1.47 - Strava 11. měsíc - Matka B

produkt	cena
umělá mléčná strava 4 x (600 g)	1 316,00 Kč
První lžička - zeleninový příkrm 6 x (125 g)	149,40 Kč
První lžička - ovocný příkrm 9 x (125 g)	179,10 Kč
Masozeleninový příkrm 12 x (200 g)	418,80 Kč
Ovocný příkrm 7 x (190 g)	209,30 Kč
Dětská mléčná kaše 6 x (250 g)	239,40 Kč
Celkem	2 512,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 13. 12. 2014

Opět se snížilo průměrné měsíční množství jednorázových plen, které dítě potřebuje. Nyní je plena měněna cca 5x denně, měsíčně je tedy potřeba 150 jednorázových plen. Současně klesá i spotřeba vlhčených ubrousků.

Tabulka 4.1.48 - Přebalování 11. měsíc - Matka B

vybavení	cena
jednorázové pleny na 7 - 14 kg (150 ks)	1 020,00 Kč
vlhčené ubrousky 3 x (60 ks)	648,00 Kč
přebalovací podložky v balení 3 x (10 ks)	390,00 Kč
náhradní kazeta do koše na pleny 2x	440,00 Kč
Celkem	2 498,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 13. 12. 2014

Matka zakoupila nový dětský prací prášek a aviváž, za veškeré drogistické zboží uhradila částku ve výši **1 603 Kč**. Dítě je v tomto věku velmi zvědavé, proto matka zakoupila elektrické záslepky (8 ks, cena 19 Kč/ ks) a dětské pojistky proti otevírání

šuplíků a skříněk, celkem 10 kusů (cena 99 Kč/ ks). V jedenáctém měsíci věku dítěte je nutné přeočkování vakcínou Prevenar 13 (cena 480 Kč). Matka dále nechala dítě očkovat proti meningokoku skupiny B vakcínou BEXSERO (cena 2 800 Kč).

Matka dítěti zakoupila odrážedlo (cena 1 999 Kč), natahovací hračku, která hraje (cena 499 Kč) a dětský telefon, který po zmáčknutí kláves vydává zvukové a světelné signály (cena 489 Kč).

Souhrn výdajů:	Strava	2 512 Kč
	Přebalování	2 498 Kč
	Drogistické zboží	1 603 Kč
	Pojistky, záslepky	1 151 Kč
	Očkování	3 280 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>2 987 Kč</u>
	Celkem	14 031 Kč

Celkové měsíční výdaje v jedenáctém měsíci života dítěte činí **14 031 Kč**. Nejvyšší výdajovou položkou v tomto měsíci jsou finanční prostředky, které bylo nutné uhradit za očkování dítěte. Výdaje za stravu a potřeby na přebalování poklesly.

Dvanáctý měsíc života dítěte

Dítě nyní váží asi 9 kg a jeho výška je přibližně 77 cm, pomalu začíná samostatně chodit. Pro podporu správné chůze a došlapování až na paty, není lékaři doporučováno dítěti prozatím kupovat obuv. Vhodná velikost oblečení je stále číslo 80.

Se zvyšováním množství pohybu dítěte roste i jeho energetická spotřeba. Každý den nyní dostává půl skleničky zeleninového příkrmu s obsahem masa (v různých chuťových variantách) a půl skleničky ovocného vícesložkového příkrmu. Každý večer pak dětskou mléčnou kaši a občasné bílé jogurty. Umělá mléčná výživa je podávána čím dál méně, její spotřeba klesla na 3 balení měsíčně. O to více je důležité, aby matka hlídala pitný režim dítěte. V tomto časovém období je dítě natolik zručné, že mu matka koupila dětský hrneček (cena **550 Kč**) a učí ho z něj pít. Ve většině případů však napít dostává prostřednictvím láhve s dudlíkem.

Tabulka 4.1.49 - Strava 12. měsíc - Matka B

produkt	cena
umělá mléčná strava 3 x (600 g)	987,00 Kč
Masozeleninový příkrm 15 x (200 g)	523,50 Kč
Ovocný příkrm 15 x (190 g)	448,50 Kč
Dětská mléčná kaše 6 x (250 g)	239,40 Kč
bílý neslazený jogurt 10 x	69,00 Kč
Celkem	2 267,40 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 13. 12. 2014

Matka do budoucna plánuje začít učit dítě chodit na nočník (cena **2 099 Kč**), ale zatím se to příliš nedaří. Výdaje za jednorázové pleny a pomůcky nutné k přebalování se nemění, shodně jako minulý měsíc jsou vypočítány ve výši **2 498 Kč**. Drogistické zboží matka zakoupila ve stejném složení, jako v přecházejícím měsíci, ale bez pracích prostředků, výdaje za drogistické produkty činí **1 264 Kč**.

Pro rozvoj jemné motoriky matka dítěti zakoupila dětskou plastovou stavebnici v hodnotě **1 880 Kč** a pastelky s vysunovací tuhou za **99 Kč**.

Souhrn výdajů:	Strava	2 167 Kč
	Přebalování	2 498 Kč
	Drogistické zboží	1 264 Kč
	<u>Hračky</u>	<u>1 979 Kč</u>
	Celkem	8 008 Kč

Celkové měsíční výdaje na vybavení a péči o novorozence ve dvanáctém měsíci jeho života činí **8 008 Kč**. Výdaje za stravu opět mírně poklesly.

4.1.3.3. První rok dítěte – souhrn

V prvních dvanácti měsících života dítěte je při péči o něj zapotřebí určité vybavení. Matka B s finančními prostředky nešetřila a nakupovala veškeré vybavení, které jí přišlo při péči o novorozence potřebné. Jejím cílem bylo, aby se dítě cítilo maximálně spokojeně a ona si usnadnila a urychlila péči o něj. Při nákupu vybavení nebyla rozhodujícím faktorem v žádném případě jeho cena, vždy byla posuzována kvalita, moderní vzhled a funkčnost produktu.

Tabulka 4.1.50 - Celkové výdaje na první rok dítěte - Matka B

Věk dítěte	Oblečení	Strava	Přebalování	Drogerie	Hračky	Vybavení	Očkování	Celkem
1. měsíc	30 600 Kč	9 095 Kč	16 966 Kč	1 658 Kč	9 949 Kč	103 867 Kč	-	172 135 Kč
2. měsíc	13 700 Kč	2 632 Kč	4 166 Kč	1 319 Kč	1 999 Kč	-	1 980 Kč	25 796 Kč
3. měsíc	0 Kč	3 290 Kč	4 166 Kč	1 603 Kč	2 210 Kč	-	1 980 Kč	13 249 Kč
4. měsíc	16 900 Kč	3 041 Kč	3 962 Kč	1 264 Kč	2 766 Kč	-	480 Kč	28 413 Kč
5. měsíc	0 Kč	2 976 Kč	3 542 Kč	1 603 Kč	1 398 Kč	799 Kč	-	10 318 Kč
6. měsíc	6 200 Kč	2 930 Kč	3 542 Kč	1 463 Kč	697 Kč	228 Kč	-	15 060 Kč
7. měsíc	7 500 Kč	3 015 Kč	3 122 Kč	1 603 Kč	0 Kč	-	-	15 240 Kč
8. měsíc	0 Kč	2 855 Kč	3 122 Kč	1 264 Kč	798 Kč	-	-	8 039 Kč
9. měsíc	0 Kč	2 806 Kč	2 918 Kč	1 603 Kč	1 188 Kč	-	-	8 515 Kč
10. měsíc	20 400 Kč	2 581 Kč	2 918 Kč	1 264 Kč	3 898 Kč	179 Kč	-	31 240 Kč
11. měsíc	0 Kč	2 512 Kč	2 498 Kč	1 603 Kč	2 987 Kč	1 151 Kč	3 280 Kč	14 031 Kč
12. měsíc	0 Kč	2 267 Kč	2 498 Kč	1 264 Kč	1 979 Kč	-	-	8 008 Kč
Celkem	95 300 Kč	40 001 Kč	53 420 Kč	17 511 Kč	29 869 Kč	106 224 Kč	7 720 Kč	350 045 Kč
Průměr	7 942 Kč	3 333 Kč	4 452 Kč	1 459 Kč	2 489 Kč	8 852 Kč	643 Kč	29 170 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 13. 12. 2014

V prvním roce života dítěte matka B zakoupila kojenecké oblečení v celkové hodnotě **95 300 Kč** (průměrně 7 942 Kč za měsíc). Hned po výdajích za vybavení se jedná o nejvyšší položku v uvedeném souhrnu na předešlé stránce. Oblečení je nové, nenošené a matka vždy vybírala nejkvalitnější materiály a produkty známých výrobců. Za stravu pro dítě matka zaplatila celkem **40 001 Kč** (průměrně 3 333 Kč za měsíc). Je to způsobeno tím, že matka dítě nekojila mateřským mlékem, ale kupovala kvalitní umělou mléčnou stravu. Nemalé množství finančních prostředků také vydala na výbavu, která je na krmení novorozence potřeba (láhve, dudlíky na láhve, sterilizátor a ohřívač láhví apod.). Velký podíl výdajů byl dán za kupované příkrmy, pokud by matka vařila stravu v domácnosti, byly by výdaje o poznání nižší. Větší množství finančních prostředků než na stravu dítěte vynaložila matka na jednorázové pleny a potřeby nutné k přebalování. Nejvíce výdajů vzniklo v prvním měsíci života dítěte, kdy matka kupovala přebalovací pult včetně nastavitelného stojanu a přebalovací podložky. Celkové roční výdaje za jednorázové pleny a potřeby nutné k přebalování činí **53 420 Kč** (průměrně 4 452 Kč za měsíc). Velký podíl finančních prostředků byl vynaložen na úhradu vlhčených ubrousků. Každý měsíc matka obnovovala sadu dětského drogistického zboží, aby předešla podráždění pokožky novorozence, vybírala především ověřené a dražší výrobky. V šestém měsíci života dítěte matka zakoupila dětský zubní kartáček na první zoubky a zubní nepěňivý gel. Celkové roční náklady na dětské drogistické zboží činí **17 511 Kč** (průměrně 1 459 Kč za měsíc). Za hračky pro dítě matka zaplatila částku v celkové výši **29 869 Kč** (průměrně 2 489 Kč za měsíc). Skoro každý měsíc zakoupila novou hračku, ve třetím měsíci navštěvovala kurz kojeneckého plavání. Veškeré hračky, které matka zakoupila, jsou vhodné pro děti do 3 let a jsou atestovány na látky dětem škodlivé. Matka kupovala kvalitní a moderní vybavení, které jí péči o novorozence usnadnilo a co nejvíce urychlilo. Celkové roční výdaje na toto vybavení činí částku ve výši **106 224 Kč** (průměrně 8 852 Kč měsíčně). Nejvyšší výdajovou položkou je cena kočáru (39 000 Kč), jehož součástí je také dětská autosedačka a cena dětské dřevěné postýlky (15 000 Kč). Matka také dbala na zdraví svého dítěte, a proto jej preventivně nechala naočkovat veškerými nepovinnými vakcínami (Rotarix, Prevenar 13 a BEXSERO). Celkové a zároveň maximální výdaje na očkování v prvním roce života dítěte činí **7 720 Kč** (průměrně 643 Kč za měsíc).

Celkové roční výdaje matky B na vybavení a péči o dítě v prvním roce jeho života činí **350 045 Kč** (průměrně 29 170 Kč za měsíc).

Pokud by se zkoumaná matka B rozhodla pro druhé dítě, pravděpodobně by veškeré již zakoupené oblečení, hračky a ostatní vybavení podědilo po prvním dítěti. V případě, kdy by nebylo její tělo opět schopno kojit novorozence mateřským mlékem, výdaje by se příliš nelišily od již výše vypočtených. Matka by pravidelně hradila výdaje na stravu (40 001 Kč), jednorázové pleny a další potřeby nutné k přebalování (53 420 Kč), drogistické zboží (17 511 Kč) a očkování (7 720 Kč). Celkové roční výdaje domácnosti matky B při péči o druhé novorozené dítě v prvním roce jeho života by činily přibližně částku ve výši **118 652 Kč**.

Celkový roční příjem domácnosti matky B po odečtu nájemného byl vypočítán na částku ve výši **570 680 Kč** (průměrně 47 557 Kč za měsíc) a celkové výdaje na péči o novorozence v prvním roce jeho života byly stanoveny ve výši **350 045 Kč** (průměrně 29 170 Kč za měsíc). Příjmy domácnosti matky B tedy dle zjištění pokrývají výdaje na první narozené dítě a suma ve výši 220 636 Kč (průměrně 18 386 Kč za měsíc) výdaje domácnosti na toto dítě převyšuje.

4.1.4. Porovnání výdajů vzorových matek

Vzorová matka A je samoživitelkou a z důvodu velmi nízkým finančním příjmům byla nucena výdaje na péči o dítě v prvním roce jeho života co nejvíce minimalizovat. Naopak matka B má stálého partnera (manžela), který pracuje a měla finančních prostředků dostatek. Cena výrobků či služeb, které pro dítě pořizovala, pro ni nebyla podstatná, výši výdajů nikterak neomezovala. Obě výše zmíněné matky pro své dítě kupovaly výhradně nové vybavení.

Matka A kupovala jen nezbytně nutné vybavení pro transport, spánek a koupání novorozence, výrobky kupovala za nejnižší ceny na trhu, celkové roční výdaje za vybavení matky A činí **5 865 Kč**. Naopak matka B se zabývala kvalitou a funkčností různého vybavení, zakoupila vše, co ji přišlo pro péči o dítě v prvním roce života vhodné bez ohledu na cenu. Celkové roční výdaje za vybavení matky B činí **106 224 Kč**.

Zkoumaná matka A kupovala minimální doporučené množství oblečení, pokud se změnila velikost jejího dítěte, inovovala oděvy, které mu byly těsné. Tato matka se

nezabývala barevnou kombinací ani módností, použité materiály však hlídala. Hlavním rozhodujícím faktorem pro nákup oblečení byla jeho cena. Celkové roční výdaje matky A za oblečení činí **10 592 Kč**. Hlavním rozhodujícím faktorem matky B pro nákup oblečení byl použitý materiál, pověst značky výrobce a celkový vzhled. I přes to, že matka B nebyla výrazně omezena finančním rozpočtem domácnosti, nakupovala spíše méně kvalitního oblečení za vyšší ceny. Celkové roční výdaje matky B za dětské oblečení činí **95 300 Kč**.

Matka A své dítě do dvanáctého měsíce věku plně kojila mateřským mlékem. Od pátého měsíce mu do jídelníčku začala zařazovat v domácnosti vařené nemléčné příkrmy, které postupem času začaly množstevně převládat a výdaje za stravu začaly stoupat. Celkové roční výdaje matky A na stravu činí **5 420 Kč**. Matka B své dítě již od narození krmila umělou mléčnou stravou, musela tedy zakoupit i vybavení potřebné pro krmení novorozence. Spotřeba sunaru se s růstem dítěte postupně zvyšovala, a to až do pátého měsíce věku, kdy mu do jídelníčku obdobně jako matka A, začala zařazovat nemléčné příkrmy. Matka B však veškerou nemléčnou stravu kupovala. Množství příkrmů, které matka B svému dítěti zakoupila, odpovídá množství nemléčných příkrmů, které dostalo dítě matky A. Celkové roční výdaje matky B na kojeneckou stravu činí **40 001 Kč**.

Matka A zvolila pro péči o své dítě látkové pleny, které částečně kombinovala s plenami jednorázovými. V prvním měsíci života dítěte zakoupila doporučené množství látkových plen a vkládacích plen pro zvýšení savosti. Do celkových ročních výdajů matky A na pleny a přebalovací pomůcky jsou započítány i ceny dětského pracího prášku, energie a studené vody spotřebované při praní, tyto výdaje činí **13 427 Kč**. Matka B používala výhradně pleny jednorázové. Její dítě spotřebovalo v průměru stejné množství plen jako dítě matky A, matka B však kupovala jednorázové pleny ve vyšší cenové kategorii, stejně jako vlhčené ubrousky. V prvním měsíci života dítěte matka B investovala nemalý finanční obnos do přebalovacího pultu se stojanem a dalšího vybavení. Celkové roční výdaje matky B na pleny a přebalovací pomůcky činí **53 420 Kč**.

Při péči o hygienu dítěte matka A zvolila úspornou variantu a vybírala dětskou kosmetiku za minimální ceny. Každý měsíc sadu drogistického zboží obnovovala. Celkové roční výdaje matky A za drogistické produkty činí **5 577 Kč**. Naopak matka B o pokožku svého dítěte pečovala atestovanými výrobky ve vyšší cenové kategorii. Stejně jako matka

A sadu produktů pravidelně každý měsíc dokupovala. Součástí výdajů za drogistické zboží je cena dětského práškového prášku a aviváže. Celkové roční výdaje matky B na drogistické zboží činí **17 511 Kč**.

Hračky v prvním roce života svého dítěte matka A kupovala jen občasně. Pokud se pro nákup hračky rozhodla, musela mít proto zjevný důvod. Většinu hraček totiž dokázala nahradit předměty, které se již v její domácnosti vyskytovaly. Celkové roční výdaje matky A za dětské hračky činí **1 690 Kč**. Matka B naopak kupovala hračky skoro každý měsíc. Domnívala se, že čím víc hraček bude dítě mít, tím více z okolního světa pozná a rychlost jeho fyziologického i psychologického vývinu bude vyšší. Za největší finanční obnos jich však nakoupila v prvním měsíci života dítěte (kolotoč nad postýlku, hračky na kočárek, hrací deka). Celkové roční výdaje matky B za hračky činí **29 869 Kč**.

Matka A neměla dostatek finančních prostředků, aby mohla nechat své dítě naočkovat nepovinnými vakcínami. Celkové výdaje matky A za očkování dítěte činí **0 Kč**. Naopak matka B nechala dítě naočkovat proti rotavirovým nákazám, proti pneumokokovým onemocněním a proti meningokoku skupiny B. Celkové roční výdaje matky B za očkování dítěte v prvním roce jeho života činí **7 720 Kč**.

Tabulka 4.1.51 - Celkové výdaje na první rok dítěte - Matka A, Matka B

	Matka A	Matka B
Oblečení	10 592 Kč	95 300 Kč
Strava	5 420 Kč	40 001 Kč
Přebalování	13 427 Kč	53 420 Kč
Drogerie	5 577 Kč	17 511 Kč
Hračky	1 690 Kč	29 869 Kč
Vybavení	5 865 Kč	106 224 Kč
Očkování	0 Kč	7 720 Kč
Celkem	42 571 Kč	350 045 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, dne 14. 12. 2014

Celkové roční výdaje matky A na vybavení a péči o dítě v prvním roce jeho života činí **42 571 Kč**. A celkové roční výdaje matky B na vybavení a péči o dítě v prvním roce jeho života činí **350 045 Kč**.

4.2. Dotazníkové šetření

4.2.1. Cíle výzkumu

Cílem dotazníkového šetření je zjistit, jaký názor má veřejnost na rodičovství a výdaje s ním spojené. Existují dva dotazníky s velmi podobným až shodným souborem otázek, kdy jeden je předkládán respondentům, kteří zatím potomky nemají a je zjišťováno, v kolika letech a zda vůbec potomky chtějí a pokud ano, tak jak si hodlají počínat v péči o ně. Důležité jsou zejména informace o vybavení, které by chtěli pro své první dítě v prvním roce jeho života pořizovat a zda pro ně bude rozhodujícím faktorem kvalita, cena či kompromis mezi nimi.

Druhý dotazník je předkládán respondentům, kteří již potomka mají, a je zjišťováno, v jakém věku si první dítě pořídili a zda bylo plánované či nikoliv. Výsledkem je zpětné zhodnocení jejich počínání při péči o své první narozené dítě, a zda by dnes udělali něco jinak. I tento dotazník obsahuje informace o pořizovaném vybavení, a zda byla rozhodujícím faktorem pro koupi kvalita, cena či kompromis mezi nimi.

Hlavním cílem dotazníkového šetření je zhodnocení a porovnání názorů bezdětných respondentů s respondenty, kteří již potomky mají.

4.2.2. Výběr respondentů a způsob sběru dat

Cílová skupina respondentů je definována ve dvou kategoriích. První požadovanou skupinou dotazovaných jsou bezdětní obyvatelé ČR, kteří v blízké době plánují na svět přivést své první dítě a již mají představu, jaké vybavení budou pro dítě pořizovat a co je pro ně při péči o novorozence důležité.

Druhá skupina dotazovaných je charakterizována jako obyvatelé ČR, kteří již dítě mají, a zároveň jejich první narozené dítě není starší 5 let, aby byla získána relativně aktuální data. Pro vymezení požadovaných kategorií jsou použity filtrační otázky.

Dotazník je zpracován v elektronické podobě a sběr dat probíhal od 28. října 2014 do 7. listopadu 2014 prostřednictvím internetového serveru VypInTo.cz. Odkaz na elektronickou anketu byl šířen zejména pomocí sdílení elektronického odkazu na sociálních sítích, rozesílán prostřednictvím emailové korespondence a propagován na diskuzních fórech, která řeší problematiku rodičovství a péče o dítě.

4.2.3. Struktura dotazníku

Dotazník je rozdělen do tří hlavních částí. V první části se vyskytují **filtrační** otázky, kde je na výběr odpověď jen „ANO“ či „NE“. První a nejdůležitější z nich je otázka, zda má dotazovaný dítě či nikoliv. Tato otázka rozděluje respondenty na jednotlivé větve dotazníku, a to buď na soubor otázek pro bezdětné či na soubor otázek pro rodiče. Následuje další filtrační otázka na každé z větví, která pustí dále jen potřebné respondenty, pro ostatní bude dotazník ukončen. Mezi požadované respondenty patří ti, kteří potomka buď nemají a do budoucna aspoň jednoho chtějí nebo respondenti, kteří dítě mají, ale jeho věk nepřesáhl 5 let včetně. Jestliže má dotazovaný více než jedno dítě, je podmínkou, aby nejstarší z nich nebylo starší než 5 let.

Po filtračních otázkách následují velmi podobné až shodné otázky na obou větvích (pro bezdětné i pro rodiče), týkající se péče o dítě v prvním roce jeho života. Otázky v této části dotazníku jsou několika typů. Nejčastěji se zde vyskytuje otázka s odpovědí ANO/NE popř. ANO/NE/NEVÍM, dále pak se seznamem odpovědí, kde je možno označit právě jednu odpověď, otázky se seznamem odpovědí, kde je nutné označit minimálně jednu odpověď, maticové otázky a také otázky s volnou odpovědí.

V poslední třetí hlavní části dotazníku se vyskytují identifikační (segmentační) otázky, kde dotazovaný určil své pohlaví, věk, vzdělání a současné zaměstnání. Na konci diplomové práce (*Příloha č. 1*) je uvedena struktura celého dotazníku. Součástí příloh je i grafické vyhodnocení segmentačních otázek (*Příloha č. 2*).

4.2.4. Výsledky dotazníkového šetření

Dotazník byl vyplněn celkem 323 respondenty, z toho bylo 118 bezdětných a 205 respondentů, kteří již potomka mají. Z **bezdětných** respondentů v budoucnu plánuje alespoň jednoho potomka **113** z nich a 5 respondentů potomka neplánuje (pro ně byl dotazník v této části ukončen). Z celkového počtu **rodičů** má dítě do 5 let věku včetně **150** z nich a 55 dotázaných má potomka již ve věku vyšším (pro ně byl dotazník v této části ukončen). Cílové skupině dotazovaných odpovídá 113 bezdětných respondentů a 150 respondentů, kteří již potomka mají, celkem tedy **263 dotázaných**.

Věk rodiče při narození prvního dítěte

Bezdětní byli dotázáni, v kolika letech své první dítě plánují. Rodičům byla položena otázka, zda bylo jejich první dítě plánované a v kolika letech jej plánovali. Plánované děti se narodily **84 %** dotázaných (126) a jen **16 %** novorozenců (24) předem plánovaných nebylo. Tato skutečnost poukazuje na zodpovědnost dnešních rodičů, velké množství z nich zvažuje, zda se o dítě dokáže plnohodnotně postarat. Nejvíce dotázaných odpovědělo, že potomka plánují ve věku od 25 do 29 let, u rodičů je však toto procento o něco nižší, naopak častější odpovědí je pro ně věk od 20 do 24 let. Věk, ve kterém je plánováno narození prvního dítěte, se tedy mírně zvyšuje. Důvodem může být vyšší procento vysokoškolsky vzdělané populace a také fakt, že práce a kariérní růst, je v dnešní době důležitější pro větší množství žen.

Tabulka 4.2.1 - Plánovaný věk rodiče při narození prvního dítěte

Věk	bezdětní	rodiče
dříve než ve 20	0,00 % 0	2,67 % 4
20 - 24	4,42 % 5	23,33 % 35
25 - 29	63,72 % 72	48,67 % 73
30 - 34	28,32 % 32	23,33 % 35
35 a později	3,54 % 4	2,00 % 3

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování

Svatba před narozením potomka

Bezdětným byla položena otázka, zda chtějí, aby se jejich první dítě narodilo až po svatbě. Po svazku manželském touží **47,79 %** (54) z nich, stejné množství respondentů však odpovědělo, že je pro ně svatba před narozením prvního dítěte nepodstatná. Vstoupit do svazku manželského neplánuje 2,65 % (3) dotázaných a 1,77 % (2) určitě nechce dítě až po svatbě a plánuje jeho narození dříve.

Rodiče odpovídali na otázku, zda bylo jejich první dítě narozeno po svatbě či nikoliv. Většina dětí (95) se narodila do manželství (**63,33 %**), 11 se jich narodilo před svatbou (**7,33 %**) a **29,33 %** (44) rodičů je stále neoddáno (svobodných).

Tyto výsledky poukazují na skutečnost, že manželství je pro mnohé důležité, spatřují v něm zdroj jistoty a zázemí pro výchovu potomka. Jiní však ve svazku manželském výhody nenalézají, a proto po něm vyloženě netouží.

Novorozenecké vybavení

Tímto tématem se v dotazníkovém šetření zabírají hned čtyři maticové otázky, které jsou položeny bezdětným a následně i rodičům. Je vypsán vzorek základního vybavení pro péči o dítě v prvním roce jeho života a dotázaní vybírají, které vybavení chtějí pro svého potomka používat (používali) a následně zda jej budou kupovat (kupovali) nové, použité (bazarové) či již nyní vědí, že jej dostanou (dostali). Druhá maticová otázka se týká téhož vybavení, dotazovaní však hodnotí, zda pro ně při výběru konkrétního druhu zboží bude (byla) cena, kvalita či kompromis mezi nimi. Princip třetí a čtvrté otázky je stejný, otázky jsou však směřovány na speciální (postradatelné) vybavení.

Z vyhodnocení odpovědí dotázaných vyplývá (*Příloha č. 3*), že představa budoucích rodičů je velmi podobná skutečnosti. Veškeré základní vybavení je nakupováno především nové a nepoužité. Použité se kupuje zejména novorozenecké oblečení a kočárek. Nejčastěji se dědí dětská postýlka, novorozenecké oblečení a vanička.

Rozhodujícím faktorem pro nákup základního vybavení je především jeho kvalita a kompromis mezi kvalitou a cenou. Rodiče dali přednost nižší ceně před kvalitou pouze při nákupu dětské vaničky.

U speciálního vybavení se odpovědi bezdětných a rodičů lišili častěji (*Příloha č. 3*). Nejvíce se vyskytujícím rozdílem je situace, kdy bezdětní postradatelné vybavení zakoupit chtějí (zpravidla nové), zatímco rodiče shledali konkrétní výrobek nepotřebným a nezakoupili jej. Konkrétně se jedná o monitor dechu dítěte, podložku do kočárku, šátek na nošení novorozence, sterilizátor lahví a odsávačku mléka. Obecně lze tvrdit, že bezdětní prozatím nemají představu, jaké konkrétní zboží je pro péči o novorozence nutné, a proto uvažují nad nákupem většiny z uvedeného seznamu.

Rozhodujícím faktorem pro dotázané je při nákupu speciálního vybavení zpravidla kompromis mezi kvalitou a cenou. Pro rodiče je rozhodujícím faktorem nízká cena u sítky proti hmyzu na kočárek, pláštěnky na kočárek a teploměru do vany. Naopak vysokou kvalitu vyžadují u klokanky a šátku na nošení dítěte, monitoru dechu dítěte, u ohříváče lahví a odsávačky mléka.

Obecně lze tedy konstatovat, že pro budoucí i současné rodiče, je důležité především zdraví jejich dítěte a při koupi základního i speciálního vybavení pro péči o novorozence není prvotním rozhodujícím faktorem nízká cena produktu, nýbrž kompromis mezi kvalitou a cenou.

Strava dítěte v prvním roce jeho života

Bezdětným byla položena otázka, jak dlouho by mělo být jejich první narozené dítě kojeno mateřským mlékem. Pokud to fyzický stav matky umožní, bude **63,72 %** (72) respondentů krmit své dítě do 1 roku života. Pouhých **19,47 %** (22) novorozenců bude kojeno méně než 6 měsíců od narození a **16,81 %** (19) dotázaných, by rádo krmilo své dítě mateřským mlékem déle než 1 rok. Žádný z respondentů neuvažuje o variantě, že by jeho první narozené dítě nebylo kojeno mateřským mlékem, pokud to nebude nezbytně nutné. Další otázka byla zaměřena na nemléčné příkrmy. Bezdětní měli zodpovědět otázku, zda budou první jídla dítěte spíše kupovat či vařit v domácím prostředí. Výhradně stravu vařenou doma bude dítěti podávat **32,74 %** (37) respondentů. Pouhých **4,42 %** (5) dotázaných má v plánu první jídla pro dítě převážně kupovat a **62,83 %** (71) bude kombinovat obě výše uvedené varianty. Hlavním důvodem pro vaření pokrmů v domácnosti však není jeho výsledná cena (**26,55 %**), ale zdraví dítěte. Pro většinu dotázaných (**92,04 %**) je důležitá především kvalita a složení dětských pokrmů.

Rodičům byl položen dotaz, čím bylo jejich první dítě po narození krmeno. Celkem **70,67 %** (106) novorozeňat bylo kojeno mateřským mlékem, pouhých **9,33 %** (14) především umělou mléčnou stravou (tělo matky nebylo schopno vytvořit mateřské mléko) a **20 %** (30) dotázaných pro výživu svého prvního dítěte kombinovalo obě výše zmíněné varianty. Důvodem byla pravděpodobně nízká výživová hodnota a sytící schopnost mateřského mléka. Rodiče taktéž odpovídali na otázku, jaká první jídla svému dítěti podávali. Pokrmy vařené doma dostalo **39,33 %** (59) novorozenců, především kupované příkrmy pak **9,33 %** (14) dětí. Obou výše zmíněných variant využívalo **51,33 %** (77) rodičů. Shodně jako bezdětní i rodiče vařili příkrmy doma kvůli zdraví dítěte (**84,67 %**) a ne z důvodu levnější výsledné ceny (**26,67 %**).

Ve vybraném vzorku respondentů je poměrně nízké procento (9,33 %) těch, kteří své dítě nekojili mateřským mlékem. Naopak velké množství dotázaných bude své dítě mateřským mlékem kojit (kojilo), a to až do 1 roku jeho života či déle. Je evidentní, že zdraví dítěte a kvalita jeho stravy, jsou pro budoucí i stávající rodiče výrazně důležitější, než množství finančních prostředků a času, které bude nutné na kvalitní stravu a její přípravu vynaložit.

Pleny v prvním roce života dítěte

Respondenti byli dotázáni, jaké pleny budou pro své první dítě používat. Celkem **58,41 %** (66) bezdětných odpovědělo, že bude využívat výhradně pleny na jedno použití a jen **7,96 %** (9) budoucích rodičů má v plánu používat pleny látkové. Kombinaci obou variant zvolilo **33,63 %** (38) bezdětných. Hlavním důvodem pro používání látkových plen je zdraví dítěte (**100 %**), ekologické dopady a výsledně nižší náklady na tyto pleny jsou důvodem k používání shodně jen pro **22,22 %** bezdětných.

Stejná otázka byla položena i rodičům. Celkem **79,17 %** (114) z nich používalo výhradně jednorázové pleny, látkové pleny využívalo jen **6,25 %** (9) dotázaných rodičů a kombinaci obou zmíněných variant zvolilo **14,58 %** (21) respondentů. Důvodem používání látkových plen bylo opakovaně zpravidla zdraví dítěte (**88,89 %**). Z důvodu nižší výsledné ceny látkové pleny zvolilo **33,33 %** a kvůli důsledkům na životní prostředí jen **22,22 %**.

Dle výsledků je evidentní, že budoucí i současní rodiče dávají přednost jednorázovým plenám. Z maticových otázek výše, které jsou vyhodnoceny na konci diplomové práce (*Příloha č. 3*) vyplývá, že dotázaní budou pořizovat jednorázové pleny v ideálním poměru mezi cenou a kvalitou (bezdětní **60,2 %**, rodiče **42,6 %**). Rozhodujícím faktorem pro nákup jednorázových plen současných rodičů je však i jejich kvalita, odpovědělo tak **48,7 %**. Ti, kteří zvolili variantu plen látkových, tak učinili však ve prospěch zdraví dítěte, nikoliv kvůli výdajové stránce či ekologii.

Očkování v prvním roce života dítěte

Nepovinná očkování novorozenců jsou v poslední době velmi často debatovaným tématem. Někteří jsou zastánci názoru, aby se děti nechaly preventivně naočkovat proti veškerým hrožícím nemocem, a věří, že očkovací vakcíny jsou vyrobeny tak, že jejich dítě bude maximálně ochráněno proti všem chorobám, na které dostalo protilátky. Jiní zastávají názor, že jakékoliv očkování není přirozené a každé tělo na něj může reagovat odlišně. Věří, že novorozenec je očkovací vakcínou naopak oslaben a hrozí velké množství vedlejších účinků, které mohou jeho drobné tělo nenávratně poškodit. Rozhodujícím faktorem při úvaze nad očkovací vakcínou je i jeho cena, nepovinná očkování totiž nejsou plně hrazena státem (zdravotními pojišťovnami).

Respondenti odpovídali na otázku, zda svému dítěti v prvním roce jeho života zaplatí (zaplatili) některá nepovinná očkování a z jakého důvodu se tak rozhodli. Budoucí

(**43,36 %**) i současní rodiče (**52,78 %**) se shodli, že svému dítěti zaplatí (zaplatili) jen některá nepovinná očkování, hlavním důvodem je **zdraví** dítěte. Jen **22,12 %** bezdětných plánuje své dítě naočkovat veškerými vakcínami, současných rodičů se stejným názorem je jen **9,03 %**. Naopak žádné očkování svému dítěti kvůli ochraně zdraví nepodá **15,93 %** bezdětných a ke stejnému rozhodnutí se již přiklonilo **31,94 %** rodičů. Cena vakcín není pro bezdětné ani rodiče důvodem, aby se rozhodli své dítě nepovinnými vakcínami nenaočkovat.

Tabulka 4.2.2 - Očkování v prvním roce života dítěte

odpověď:	bezdětní		rodiče	
ANO, všechna dostupná (6.000 Kč)	22,12%	25	9,03%	14
ANO, ale jen některá - důvodem je cena	3,54%	4	2,78%	4
ANO, ale jen některá - důvodem je zdraví dítěte	43,36%	49	52,78%	79
NE, důvodem je cena	0,00%	0	3,47%	5
NE, důvodem je zdraví dítěte	15,93%	18	31,94%	48
NEVÍM	15,04%	17	-	-

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování

Příjmy domácnosti v prvním roce života dítěte

Po narození dítěte je nutné, aby jeden z rodičů zanechal zaměstnání a o dítě pečoval. Aby tento rodič nezůstal bez finančních prostředků (může se jednat i o matku samoživitelku), lze získat nárok na jednorázové či pravidelné dávky státní podpory. Jedná se především o porodné, peněžitou pomoc v mateřství a rodičovský příspěvek. Následující soubor dotazníkových otázek se zabývá právě touto problematikou. Bezdětní byli dotazováni, zda mají již v současné době alespoň přibližné podvědomí o tom, jak se výše uvedené dávky vypočítávají a zda se domnívají, že jsou stanoveny v odpovídající výši. Současným rodičům byly kladeny otázky, zda konkrétní dávku státní podpory využili a obdobně jako u bezdětných, zda se domnívají, že je její výpočet spravedlivý a částky alespoň přibližně odpovídají výši výdajů, které je nutné na péči o dítě v prvním roce života vynaložit.

První soubor otázek v této kategorii se týkal porodného. Celkem **67,26 %** (76) bezdětných prozatím neví, v jaké výši je porodné přiznáváno a za jakých podmínek. O této jednorázové dávce má tedy podvědomí jen **32,74 %** (37) budoucích rodičů a **86,49 %** (32) z nich se domnívá, že výše porodného není adekvátní nákladům pro výbavu pro novorozence. Kdyby mohli výši porodného ovlivnit, tak by ho **84,38 %** (27) z těchto

zvýšilo a **13,51 %** (5) zcela zrušilo. Jedním z důvodů, proč by mělo být zrušeno (*Příloha č. 4*) je, že by se mělo přiznávat „*Porodné všem bez rozdílu nebo nikomu. (Vyplň to, 2014)*“.

Nárok na tuto jednorázovou dávku vznikl **33,33 %** (50) rodičů, ostatním **66,67 %** (100) nárok na porodné nevznikl. Obdobně jako bezdětní se i **73,33 %** (110) rodičů domnívá, že porodné není v odpovídající výši, **74,55 %** (82) by porodné zvýšilo a **25,45 %** (28) by jej zrušilo. Dle volných odpovědí respondentů (*Příloha č. 4*) je zřejmé, že jim systém přidělování porodného přijde nespravedlivý, protože na něj v současné době mají nárok jen sociálně slabší rodiny. Pokud rodina (matka) nemá dostatek finančních prostředků na výchovu dítěte, tak by dle názoru současných rodičů na svět přivést potomka neměla, porodné tuto situaci vyřeší jen krátkodobě a jedná se o zbytečný výdaj státního rozpočtu.

Druhým tématem souboru otázek byl mateřský příspěvek. Celkem **53,98 %** (61) bezdětných odpovědělo, že zná jeho přibližný výpočet, ale **59,02 %** (36) z nich se domnívá, že není spravedlivý. Pokud by měli možnost ovlivnit jeho výši, **80,56 %** (29) by ho zvýšilo, **13,89 %** (5) sjednotilo a shodně **0,31 %** (1) by ho snížilo a zrušilo. Oproti tomu **52,67 %** (79) rodičů odpovědělo, že výše a výpočet peněžního příspěvku v mateřství spravedlivý je. Celkem **47,33 %** (71) současných rodičů se domnívá, že výpočet by měl být upraven, **75 %** (54) z nich by výslednou částku zvýšilo a **25 %** (18) by výši mateřského příspěvku v ČR sjednotilo.

Třetí soubor otázek se týká rodičovského příspěvku. Celkem **51,33 %** (58) bezdětných prozatím přibližnou výši této dávky nezná, **48,67 %** (55) již ano. Pouhých **10,91 %** (6) budoucích rodičů se domnívá, že výše rodičovského příspěvku je dostačující, **89,09 %** (49) odpovědělo, že rodičovský příspěvek v potřebné výši není. Obdobný názor mají i současní rodiče, jen **26 %** (39) dotázaných je s výší rodičovského příspěvku spokojeno, **74 %** (111) však nikoliv.

Vzhledem k tomu, že dotazovaní nejsou ve většině případů spokojeni s množstvím finančních prostředků (FP), které mohou v prvním roce života dítěte od státu získat, byla jim položena otázka, zda se domnívají, že je v dnešní době nutné si nějaké finanční prostředky (FP) v tomto časovém období přivydělávat. Překvapivě **51,33 %** (58) bezdětných a **71,33 %** (107) rodičů odpovědělo, že **ne**, pokud je součástí rodinného rozpočtu příjem partnera. Minimálně 3 tisíce Kč měsíčně by si přivydělávalo **19,47 %** (22) bezdětných a **14,67 %** (22) rodičů, minimálně 6 tisíc Kč měsíčně **18,58 %** (21) bezdětných

a 6,67 % (10) rodičů, minimálně 9 tisíc Kč měsíčně jen **9,73 %** (11) bezdětných a **5,33 %** (8) rodičů. Pouze jeden (0,88 %) bezdětný a 3 (2 %) dotázaní rodiče jsou přesvědčeni, že FP poskytované státem jsou v dostačující výši, přes to si na vybavení pro péči o první dítě předem nenašetřilo speciální finanční obnos **41,33 %** (62) rodičů, bezdětní budou v tomto směru dle odpovědi zodpovědnější.

Tabulka 4.2.3 - Množství našetřených finančních prostředků na výbavu pro péči o dítě

Množství FP	bezdětní		rodiče	
ŽÁDNÉ	12,39%	14	41,33%	62
ANO, méně než 5 tis. Kč	5,31%	6	3,33%	5
ANO, 5 - 10 tis. Kč	14,16%	16	12,67%	19
ANO, 11 - 20 tis. Kč	24,78%	28	12,00%	18
ANO, více než 21 tis. Kč	30,09%	34	30,67%	46
NEVÍM	13,27%	15	-	-

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování

4.2.5. Souhrn výsledků dotazníkového šetření

V minulosti bylo hlavním cílem většiny obyvatel ČR založit rodinu, tzn. vdát (oženit) se a mít potomky. Dle výsledků dotazníkového šetření je však zřejmé, že se doba a cíle občanů mění. Budoucí i současní rodiče si potomka plánují ve vyšším věku, prioritou je zpravidla vzdělání a kariérní růst, a uzavření manželství pro ně není oproti dřívějším zvykům tolik podstatné. Po svatbě touží **47,49 %** bezdětných respondentů, ale pro stejné množství dotázaných není manželství před porodem dítěte zásadní.

Nejvýznamnější příjmy rodiče, který se rozhodl dočasně zanechat zaměstnání, může v prvním roce života dítěte tvořit porodné, peněžní příspěvek v mateřství a rodičovský příspěvek. Dle dotázaných je však porodné pouze pro sociálně slabší rodiny a nárok na něj byl přiznán jen třetině dotázaných rodičů. Dále se domnívají, že porodné není v dostatečné výši a náklady na vybavení pro péči o novorozence pokrývá jen částečně. Obdobně se vyjadřují i o stanovené výši rodičovského příspěvku, kde maximální částka je ve výši 220 tisíc Kč a rodič si sám volí, jak dlouho ji bude čerpat. Peněžní příspěvek v mateřství se vypočítává z průměrného čistého měsíčního výdělku matky, která dítě porodila, tento výpočet shledává spravedlivým jen **52,67 %** z nich. Obecně lze tedy tvrdit, že respondenti se domnívají, že finanční prostředky, které lze od státu v tomto časovém období získat, jsou v nedostačující výši a domácnosti se spoléhají především na finanční

příjem pracujícího partnera, jen nepatrné procento (2 %) dotázaných je přesvědčeno, že státní podpora je dostačující. I přes to, že **86 %** rodičů své dítě plánovalo, **41,33 %** z nich si na vybavení pro něj nenašetřilo žádné finanční prostředky. Naopak **30 %** budoucích (i současných) rodičů má v plánu před porodem dítěte na výbavu pro něj našetřit (našetřilo) více než 21 tisíc Kč.

Rodiny (matky), které se v budoucnu rozhodnou nebo se již rozhodli na svět přivést potomka, jsou zodpovědné a vědí, že toto rozhodnutí ovlivní výdaje rodinného rozpočtu. Nejvýznamnější jednorázovou výdajovou položkou je vybavení pro péči o dítě, které je nutné zakoupit v prvních měsících jeho života. Dle dotazníkového šetření je pro respondenty důležité především zdraví jejich dítěte, vybavení budou pořizovat (nakupovali) zpravidla nové a rozhodujícím faktorem při nákupu zmíněného vybavení je (byl) zejména kompromis mezi kvalitou a cenou, nikoliv nízká cena.

Zdraví dítěte je pro respondenty důležité také při výběru stravy dítěte. Nadpoloviční většina matek chce novorozence kojit (kojila) mateřským mlékem až do jednoho roku jeho života. Jen **9,33 %** matek bylo nuceno své dítě krmit umělou mléčnou stravou již od narození. První nemléčné příkrmy výhradně kupovalo taktéž jen **9,33 %** rodičů, pokrmy vařené pouze doma dostávalo **33,39 %** novorozenců. Nejčastější odpovědí je však kombinace domácích a kupovaných jídel. Kupovaná jsou vhodná na cesty a v časové tísní, naopak vařené v domácnosti jsou dle dotázaných mnohem zdravější. Důvodem pro vaření nemléčných dětských příkrmů doma tedy není jejich nízká cena, ale kvalita výsledného produktu.

Obdobně je tomu tak i s používáním plen, dotazovaní budoucí rodiče dávají přednost jednorázovým plenám, faktorem nákupu je kompromisu mezi kvalitou a cenou. Respondenti, kteří již potomka mají, však vybírali jednorázové pleny především podle jejich kvality. Ekologické dopady a nižší cena nejsou důvodem, pro nákup látkových plen, většina z dotázaných tedy využívala (bude využívat) pleny jednorázové ve vyšší cenové kategorii.

Zdraví dítěte je pro budoucí i současné rodiče přednější než cena i v situaci, kdy jsou nuceni se rozhodnout, jaké nepovinné vakcíny svému dítěti nechají naočkovat. Děti tedy z tohoto důvodu převážně dostali (dostanou) jen některé očkovací vakcíny.

5. Závěr

Hlavním cílem této diplomové práce bylo analyzovat a následně vyčíslit výdaje, které jsou nutné pro zdravý vývoj dítěte v prvním roce jeho života. Důležitým faktorem při výpočtu těchto výdajů byla výše příjmů matky nebo rodiny, která o dítě pečuje, ty byly vyčísleny v teoretické části práce spolu s objasněním základních pojmů týkajících se této problematiky. Vzhledem k tomu, že v dnešní ekonomice existují značné rozdíly v příjmech domácností, bylo nutné výdajovou stránku dítěte zkoumat z různých hledisek. Z tohoto důvodu byly podrobně zkoumány dvě matky žijící ve stejném městě, ale za výrazně odlišných ekonomických podmínek. Matka A byla samoživitelkou s poměrně nízkými příjmy, zatímco matka B byla finančně velmi dobře zaopatřena a to především díky existenci partnera (manžela), který do rodinného rozpočtu přinášel pravidelně každý měsíc svoji mzdu (plat), jejíž výše nebyla narozením dítěte nijak ovlivněna. Vzorová matka A byla z důvodu velmi nízkým finančním příjmům nucena výdaje na péči o dítě v prvním roce jeho života co nejvíce minimalizovat. Naopak matka B díky stálému partnerovi (manželovi), měla finančních prostředků dostatek a cena výrobků či služeb, které pro dítě pořizovala, pro ni nebyla podstatná, výši výdajů nikterak neomezovala. Obě výše zmíněné matky pro své dítě kupovaly výhradně nové vybavení.

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, jaký názor má veřejnost na rodičovství a výdaje s ním spojené. Byl vypracován dotazník, dělicí se na dvě větve s velmi podobným až shodným souborem otázek, kdy jedna větev byla určena respondentům, kteří zatím potomky nemají a bylo zjišťováno, v kolika letech a zda vůbec potomky chtějí a pokud ano, tak jak si hodlají počínat v péči o ně. Důležité byly zejména otázky týkající se vybavení, které by chtěli pro své první dítě v prvním roce jeho života pořizovat a zda pro ně bude rozhodujícím faktorem kvalita, cena či kompromis mezi nimi. Druhá část dotazníku byla předkládána respondentům, kteří již potomka mají, a bylo zjištěno, v jakém věku si první dítě pořídili a zda bylo plánované či nikoliv. I tento dotazník obsahoval informace o pořizování vybavení, a zda byla rozhodujícím faktorem pro koupi kvalita, cena či kompromis mezi nimi. Dotazníkové šetření bylo vyhodnoceno a byly porovnány názory bezdětných respondentů s respondenty, kteří již potomky mají.

Matka A kupovala jen nezbytně nutné vybavení za nejnižší ceny na trhu, celkové roční výdaje za vybavení matky A činily **5 865 Kč**. Naopak matka B zkoumala kvalitu a funkčnost různého vybavení, zakoupila vše, co ji přišlo pro péči o dítě v prvním roce života vhodné bez ohledu na cenu. Roční výdaje za vybavení matky B činily **106 224 Kč**. Dle dotazníkového šetření je pro respondenty důležité především zdraví jejich dítěte, vybavení budou pořizovat (nakupovali) zpravidla nové a rozhodujícím faktorem při jeho nákupu je (byl) zejména kompromis mezi kvalitou a cenou, nikoliv nízká cena. Průměrné roční výdaje na výbavu pro novorozence by se tedy měly pohybovat kolem **56 000 Kč**.

Zkoumaná matka A kupovala minimální doporučené množství oblečení a hlavním rozhodujícím faktorem pro nákup oblečení byla jeho cena. Celkové roční výdaje matky A za oblečení činily **10 592 Kč**. Hlavním rozhodujícím faktorem matky B pro nákup oblečení byla jeho kvalita a módnost. I přes to, že matka B nebyla výrazně omezena finančním rozpočtem domácnosti, nakupovala spíše méně oblečení za vyšší ceny. Celkové roční výdaje matky B za dětské oblečení činily **95 300 Kč**. Dotazovaní budou pořizovat (nakupovali) opět převážně nové oblečení a rozhodujícím faktorem pro jeho nákup byl taktéž kompromis mezi kvalitou a cenou. Průměrné roční výdaje na dětské oblečení by se tedy měly pohybovat kolem částky ve výši **53 000 Kč**.

Matka A své dítě do dvanáctého měsíce věku plně kojila mateřským mlékem. Od pátého měsíce mu do jídelníčku začala zařazovat v domácnosti vařené nemléčné příkrmy, které postupem času začaly množstevně převládat a výdaje za stravu začaly stoupat. Celkové roční výdaje matky A na kojeneckou stravu činily **5 420 Kč**. Matka B své dítě již od narození krmila umělou mléčnou stravou, musela tedy zakoupit i vybavení potřebné pro krmení novorozence z láhve. Spotřeba sunaru se s růstem dítěte postupně zvyšovala, a to až do pátého měsíce jeho věku, kdy mu do jídelníčku obdobně jako matka A, začala zařazovat nemléčné příkrmy. Matka B však veškerou nemléčnou stravu kupovala již v hotové podobě a dítěti ji jen ohřívala. Množství ovocných, zeleninových a masozeleninových příkrmů, které matka B svému dítěti zakoupila, odpovídá množství nemléčných příkrmů, které dostalo dítě matky A. Celkové roční výdaje matky B na stravu činily **40 001 Kč**. Zdraví dítěte je pro respondenty důležité také při výběru stravy dítěte. Nadpoloviční většina matek chce novorozence kojit (kojila) mateřským mlékem až do

jednoho roku jeho života a nemléčné příkrmy vařené doma kombinovat s variantou kupovaných. Průměrné roční výdaje za nemléčnou stravu (kombinace kupované a vařené v domácnosti) dítěte by se měly pohybovat kolem částky **7 000 Kč**.

Matka A zvolila pro péči o své dítě látkové pleny, které částečně kombinovala s plenami jednorázovými. Do celkových ročních výdajů matky A na pleny a přebalovací pomůcky byly započítány i ceny dětského pracího prášku, energie a studené vody spotřebované při praní, tyto výdaje činily **13 427 Kč**. Matka B používala výhradně pleny jednorázové. Její dítě spotřebovalo v průměru stejné množství plen jako dítě matky A, matka B však kupovala jednorázové pleny ve vyšší cenové kategorii, stejně jako vlhčené ubrousky. V prvním měsíci života dítěte matka B zakoupila přebalovací pult se stojanem a další vybavení. Celkové roční výdaje matky B na pleny a přebalovací pomůcky činily **53 420 Kč**. Soubor dotázaných se shodl, že používal (bude používat) jednorázové pleny ve vyšší kvalitě, zakoupí i přebalovací pult, koš na tyto pleny však nikoliv. Průměrné roční výdaje by se měly pohybovat kolem **40 000 Kč**.

Při péči o hygienu dítěte matka A zvolila úspornou variantu a vybírala dětskou kosmetiku za minimální ceny. Každý měsíc sadu drogistického zboží obnovovala. Celkové roční výdaje matky A za drogistické produkty činily **5 577 Kč**. Naopak matka B o pokožku svého dítěte pečovala atestovanými výrobky na tento typ pleti a opět zvolila jednu z nejdražších značek drogistického zboží pro nemluvnata na trhu. Stejně jako matka A sadu produktů pravidelně každý měsíc dokupovala. Celkové roční výdaje matky B na drogistické zboží činily **17 511 Kč**. Tato otázka se v dotazníkovém šetření nevyskytovala, průměrné roční výdaje činí přibližně **11 000 Kč**.

Hračky v prvním roce života svého dítěte matka A kupovala jen občasně. Celkové roční výdaje matky A za dětské hračky činily jen **1 690 Kč**. Matka B naopak kupovala hračky skoro každý měsíc. Za největší finanční obnos jich však nakoupila v prvním měsíci života dítěte (kolotoč nad postýlku, hračky na kočárek, hrací deka). Celkové roční výdaje matky B za hračky činily **29 869 Kč**. Tato otázka se v dotazníkovém šetření rovněž nevyskytovala, průměrné roční výdaje jsou **15 000 Kč**.

Matka A neměla dostatek finančních prostředků, aby mohla nechat své dítě naočkovat nepovinnými vakcínami. Celkové roční výdaje matky A za očkování dítěte tedy činily **0 Kč**. Naopak matka B své dítě nechala naočkovat proti rotavirovým nákazám, proti pneumokokovým onemocněním a proti meningokoku skupiny B. Celkové roční výdaje matky B za očkování dítěte v prvním roce jeho života činily **7 720 Kč**. Současným i budoucím rodičům, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, záleží především na zdraví dítěte, a proto by své dítě naočkovali jen některými nepovinnými vakcínami, průměrné výdaje na nepovinná očkování v prvním roce života dítěte činí přibližně **3 500 Kč**.

Celkové roční výdaje matky A na vybavení a péči o dítě v prvním roce jeho života činily **42 571 Kč**. A celkové roční výdaje matky B na vybavení a péči o dítě v prvním roce jeho života činily **350 045 Kč**. Tyto pomyslné hranice minimálního a maximálního množství finančních prostředků, které je nutné za péči o novorozence v prvním roce jeho života vydat, byly upraveny a přiblíženy skutečnosti za pomoci výsledků dotazníkového šetření. Výsledná suma výdajů na první rok života dítěte se tedy pohybuje kolem částky ve výši **167 500 Kč** ročně, po odečtení prvotní investice do vybavení potřebného pro péči o novorozence se jedná o průměrnou částku **9 292 Kč** měsíčně.

Pokud by se zkoumaná matka A rozhodla pro druhé dítě, tak by veškeré již zakoupené oblečení, hračky a ostatní vybavení podědilo po dítěti prvním. V případě, kdy by bylo její tělo opět schopno kojit novorozence mateřským mlékem, výdaje by se příliš nelišily od již výše vypočtených. Celkové roční výdaje na druhé dítě by činily přibližně částku ve výši **18 370 Kč**. Pokud by se pro druhé dítě rozhodla taktéž matka B za obdobných podmínek, dítěti by hradila jen stravu, jednorázové pleny, drogistické zboží a očkování. Celkové roční výdaje matky B na druhé dítě by činily cca **118 652 Kč**. Tyto pomyslné hranice byly však upraveny dle výsledků dotazníkového šetření, výdaje na druhé narozené dítě by se tedy měly pohybovat kolem částky ve výši **61 500 Kč**.

Závěrem lze konstatovat, že došlo ke splnění hlavních i dílčích cílů práce, tedy k analýze a vyčíslení výdajů v prvním roce života dítěte.

6. Seznam použitých zdrojů

6.1. Seznam literatury

- BURDOVÁ, Eva, SCHMIED, Zdeněk a ŽENÍŠKOVÁ, Marta. Těhotenství, mateřská a rodičovská dovolená. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2088. 159 s. ISBN 978-80-7357-371-3.
- MACKONOCHE, Alison. *První rok vašeho dítěte měsíc po měsíci*. České vyd. 1. Praha: Svojtka a Vašut, 1997. 96 s. ISBN 80-7180-330-8.
- NEVORAL, Jiří a PAULOVÁ, Magdalena. *Výživa kojenců*. 2. vyd. Praha: Státní zdravotní ústav, 2007. 28 s. ISBN 978-80-7071-286-3
- ŠRÉDL, Karel. *Ekonomika pro pedagogy: (ekonomika a rodina)*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2001. 217 s. ISBN 80-7290-038-2.

6.2. Seznam internetových zdrojů

- Baby online. *Dítě: 1. rok* [online]. [cit. 2014-11-12]. Dostupné z: <http://www.babyonline.cz/dite-1-rok>
- Baby online. *Jidelniček pro děti do 1 roku* [online]. [cit. 2014-11-30]. Dostupné z: <http://www.babyonline.cz/maminka/recepty/deti-do-1-roku/=v/2560>
- Brána k dětem. *Látkové pleny v praxi* [online]. [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: <http://www.branakdetem.cz/clanek/latkove-pleny-v-praxi-29>
- Česká správa sociálního zabezpečení. *Peněžitá pomoc v mateřství* [online]. [cit. 2013-12-07]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/nemocenske-pojisteni/davky/penezita-pomoc-v-materstvi.htm>
- Česká správa sociálního zabezpečení. *Vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství* [online]. [cit. 2013-12-03]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/nemocenske-pojisteni/davky/vyrovnavaci-prispevek-v-tehotenstvi-a-materstvi.htm>
- Česká vakcinologická společnost ČLS JEP. *Očkování v ČR* [online]. [cit. 2014-10-23]. Dostupné z: <http://www.vakcinace.eu/ockovani-v-cr>
- Ekolist. *Odvrácená strana plenek* [online]. [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: <http://ekolist.cz/cz/zelena-domacnost/rady-a-navody/odvracena-strana-plenek>
- Ekonomikon. *Maslowova pyramida potřeb* [online]. [cit. 2013-11-12]. Dostupné z: <http://www.ekonomikon.cz/ekonomika/maslowova-pyramida>

- eMimino. *Seznam věcí pro miminko* [online]. [cit. 2014-10-26]. Dostupné z: <http://www.emimino.cz/diskuse/seznam-veci-pro-miminko-61993/>
- eMimino. *Váha a růstu kojence* [online]. [cit. 2014-11-12]. Dostupné z: <http://www.emimino.cz/encyklopedie/vaha-rust-kojence/>
- eMimino. *Výbavička pro miminko* [online]. [cit. 2014-10-26]. Dostupné z: <http://www.emimino.cz/denicky/vybavicka-na-miminko-5325/>
- eMimino. *Základní vybavička pro miminko* [online]. [cit. 2014-10-26]. Dostupné z: <http://www.emimino.cz/diskuse/zakladni-vybavicka-pro-miminko-59370/>
- IDNES. *Nejlevnější nákup není výhrou* [online]. [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: http://data.idnes.cz/soubory/ekonomika/A050121_VEN_PLENKY.HTM
- Internetový portál MPSV. *Přídavek na dítě* [online]. [cit. 2013-12-12]. Dostupné z: <http://socialni-davky-2013.eu/pridavky-na-dite-2013/>
- Internetový portál MPSV. *Příspěvek na bydlení* [online]. [cit. 2013-12-17]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/soc/ssp/obcane/prisp_na_bydleni
- Kojenecká výživa. *Recepty podle měsíců* [online]. [cit. 2014-11-30]. Dostupné z: <https://www.kojeneckavyziva.cz/cs-CZ/Vyziva-ditete/Recepty-4plus-mesicu>
- Látkové pleny. *All in one + kapsové* [online]. [cit. 2014-11-30]. Dostupné z: <http://www.obchod-latkovepleny.cz/plena-aio-batolini-classic-cervena-se-suchym-zipem/d-71067/>
- Látkové pleny. *Vkládací pleny* [online]. [cit. 2014-11-30]. Dostupné z: <http://www.obchod-latkovepleny.cz/mioboost-vkladaci-pleny-z-funkcniho-materialu3-ks/d-70939/>
- Máma a já. *12. Měsíc života dítěte* [online]. [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.mamaaja.cz/index.cfm?module=Calculator&page=Evolution&EvolutionID=61>
- Máma a já. *Měsíc po měsíci v 1. roce života* [online]. [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.mamaaja.cz/index.cfm?module=Calculator&page=Evolution&EvolutionID=52>
- Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Nemocenské pojištění: Výpočet peněžité pomoci v mateřství* [online]. [cit. 2013-12-07]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/13622>
- Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Příjmy a životní úroveň: Životní a existenční minimum* [online]. [cit. 2013-12-06]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/11852>

- Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Rodičovský příspěvek* [online]. [cit. 2013-12-07]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/soc/ssp/obcane/rodicovsky_prisp
- Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění* [online]. [cit. 2013-12-07]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=z187_2006_1
- Moje rodina a já. *6 kroků a 3 zlatá pravidla při výběru správné velikosti plenek* [online]. [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: http://www.rodinaaja.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=2895:6-krok-a-3-zlata-pravidla-pi-vybru-spravne-velikosti-plenek&catid=119:svt-nejmenich&Itemid=538
- Mudr. Bělorová. *Mýty a omyly v očkování* [online]. [cit. 2014-10-23]. Dostupné z: <http://mudrbelorova.euweb.cz/mytyomyly.html>
- Mudr. Ticháčková. *Nepovinná očkování* [online]. [cit. 2014-10-24]. Dostupné z: http://www.mudrtichackova.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=52&Itemid=60
- Mudr. Vondráková. *Nepovinná očkování* [online]. [cit. 2014-10-24]. Dostupné z: <http://www.mudrvondrakova.cz/ockovani/53-meningokokova-onemocneni2>
- Naše porodnice. *Vybavička pro miminko* [online]. [cit. 2014-10-26]. Dostupné z: <http://www.naseporodnice.cz/vybavicka-pro-miminko.php>
- Plavání miminek. *Proč plavat?* [online]. [cit. 2014-11-12]. Dostupné z: <http://www.plavani-miminek.cz/>
- Plavání žabička. *Plavání kojenců a batolat.* [online]. [cit. 2014-11-12]. Dostupné z: <http://www.plavani-zabicka.cz/plavani-kojencu-a-batolat/informace-o-kurzech>
- Pro mrňousky. *Výbava pro novorozence* [online]. [cit. 2014-10-26]. Dostupné z: <http://www.promrnousky.cz/clanky/vybavicka-pro-miminko>
- Rehabilitace. *Správná váha a výška kojence* [online]. [cit. 2014-11-12]. Dostupné z: <http://www.rehabilitace.info/zdravi-deti/spravna-vaha-a-vyska-ditete-kojence/>
- ROSTECKÝ, Jiří. Mladý Podnikatel. In: *Motivace aneb Co nás nutí ráno vstát z postele...* [online]. [cit. 2013-11-12]. Dostupné z: <http://mladypodnikatel.cz/motivace-aneb-co-nas-nuti-rano-vstat-z-postele-t714>
- Sociální dávky. *Porodné* [online]. [cit. 2013-12-05]. Dostupné z: <http://socialni-davky-2013.eu/socialni-davky-porodne-2013/>
- Sociální dávky. *Příspěvek na bydlení* [online]. [cit. 2013-12-17]. Dostupné z: <http://socialni-davky-2013.eu/prispevek-na-bydleni-2013/>

- Tabulka velikostí. [online]. [cit. 2014-10-27]. Dostupné z: <http://www.tabulkavelikosti.cz/deti>
- Vyplň to. *První rok života dítěte (výsledky průzkumu)* [online]. [cit. 2014-11-07]. Dostupné z: <http://prvni-rok-zivota-ditete.vyplnto.cz>
- Zákony online. *Zákon o rodině: Zákon č. 94/1963 Sb.* [online]. [cit. 2013-12-03]. Dostupné z: <http://ley.cz/?s15&q15=all>
- Zákony online. *Zákon o státní sociální podpoře: Zákon č. 402/2001 Sb.* [online]. [cit. 2013-12-03]. Dostupné z: <http://ley.cz/?s15&q15=all>
- Zákony pro lidi. *Zákon č. 258/2000 Sb, o ochraně veřejného zdraví* [online]. [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-258>
- Zákony pro lidi. *Zákon č.110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu* [online]. [cit. 2013-12-03]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-110>
- Zákony pro lidi. *Zákoník práce, předpis č. 262/2006 Sb* [online]. [cit. 2013-12-03]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>

6.3.Zákony

- Česko. Zákoník práce, předpis č. 262/2006 Sb.
- Česko. Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině
- Česko. Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu
- Česko. Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění
- Česko. Zákon č. 402/2001 Sb., o státní sociální podpoře

7. Přílohy

Seznam příloh:

- Příloha č. 1: Dotazník
- Příloha č. 2: Vyhodnocení segmentačních otázek
- Příloha č. 3: Nákup novorozeneckého vybavení
- Příloha č. 4: Důvody pro zrušení porodného

Příloha č. 1 – Dotazník

1) Máte dítě/ děti?

- a) ANO – přesun na otázku číslo 28
- b) NE*

2) *Chtěl/a byste alespoň jedno dítě?

- a) ANO*
- b) NE

3) *V kolika letech plánujete Vaše první dítě?

- a) dříve než ve 20
- b) 20 - 24
- c) 25 - 29
- d) 30 - 34
- e) 35 a později

4) Chcete, aby se Vaše první dítě narodilo až po svatbě?

- a) určitě ANO
- b) je to pro mne nepodstatné
- c) neplánuji se vdávat/ ženit
- d) určitě NE

5) Níže je uveden stručný seznam vybavení, které je potřebné pro péči o novorozence. Zvolte, zda a v jakém stavu máte v plánu jednotlivé vybavení pořizovat. (oblečení, kočárek, autosedačka, postýlka, matrace, peřinky, vanička, teploměr, manikúra, odsávačka hlenů)

- a) nové
- b) použité (bazarové)
- c) zděděné/ darované (zdarma)
- d) nebudu pořizovat

6) Níže je uveden stručný seznam vybavení, které je potřebné pro péči o novorozence. Rozhodněte, co pro Vás bude rozhodujícím faktorem při pořizování těchto výrobků (sunar, jednorázové pleny, oblečení, kočárek, autosedačka, postýlka, matrace, peřinky, vanička, teploměr, manikúra, odsávačka hlenů):

- a) cena
- b) kompromis mezi cenou a kvalitou
- c) kvalita
- d) nebudu pořizovat

7) Zvolte, zda a v jakém stavu máte v plánu jednotlivé vybavení pořizovat (cestovní postýlka, nepropouštěcí podložka, polohovací klín, mantinely, houpací síť, síťka proti hmyzu, síťka na kočárek, monitor dechu, podložka do kočárku, pláštěnka, rukávník na kočárek, klokanka, šátek na dítě, teploměr do vany, přebalovací pult, koš na pleny, ohřívač lahví, sterilizátor lahví, odsávačka mléka, kojící polštář).

- a) nové
- b) použité (bazarové)
- c) zděděné/ darované (zdarma)
- d) nebudu pořizovat

8) Rozhodněte, co pro Vás bude rozhodujícím faktorem při pořizování těchto výrobků (cestovní postýlka, nepropouštěcí podložka, polohovací klín, mantinely, houpací síť, síťka proti hmyzu, síťka na kočárek, monitor dechu, podložka do kočárku, pláštěnka, rukávník na kočárek, klokanka, šátek na dítě, teploměr do vany, přebalovací pult, koš na pleny, ohřívač lahví, sterilizátor lahví, odsávačka mléka, kojící polštář).:

- a) cena
- b) kompromis mezi cenou a kvalitou
- c) kvalita
- d) nebudu pořizovat

9) Znáte současnou výši porodného a podmínky, za kterých je porodné státem přiznáváno?

- a) ANO*
- b) NE

- 10) *Myslíte si, že je výše porodného adekvátní nákladům na výbavu pro novorozence?
- a) ANO
 - b) NE*
- 11) *Porodné bych:
- a) zvýšil/a
 - b) snížil/a
 - c) zrušil/a*
- 12) *Z jakého důvodu byste porodné zrušil/a?
- 13) Znáte přibližnou výši mateřského příspěvku? (orientační výpočet)
- a) ANO*
 - b) NE
- 14) *Myslíte si, že výpočet mateřského příspěvku je spravedlivý?
- a) ANO
 - b) NE*
- 15) *Mateřský příspěvek bych:
- a) zvýšil/a
 - b) snížil/a
 - c) zrušil/a*
 - d) pro všechny sjednotil/a
- 16) *Z jakého důvodu byste mateřský příspěvek zrušil/a?
- 17) Znáte přibližnou výši rodičovského příspěvku? (orientační výpočet)
- a) ANO*
 - b) NE
- 18) *Myslíte si, že příjmy z rodičovského příspěvku jsou pro péči o novorozence dostačující?
- a) ANO
 - b) NE

19) Myslíte si, že je v dnešní době nutné si na mateřské dovolené přivydělávat finanční prostředky?

- a) NE, pokud je součástí rodinného rozpočtu příjem partnera
- b) NE, finanční prostředky poskytované státem jsou v dostačující výši
- c) ANO, minimálně 3 tisíce měsíčně
- d) ANO, minimálně 6 tisíc měsíčně
- e) ANO, minimálně 9 tisíc měsíčně

20) Budete na vybavení pro Vaše první dítě předem šetřit finanční prostředky?

- a) NE, nebudu
- b) ANO, méně než 5 tis. Kč
- c) ANO, 5 - 10 tis. Kč
- d) ANO, 11 - 20 tis. Kč
- e) ANO, více než 21 tis. Kč
- f) NEVÍM

21) Jak dlouho by mělo být Vaše první dítě kojeno mateřským mlékem?

- a) Vůbec*
- b) méně než 6 měsíců
- c) do 1 roku
- d) déle než 1 rok

22) *Z jakého důvodu nechcete, aby Vaše první dítě bylo kojeno?

23) Příkrmy (první jídla dítěte) budete spíše:

- a) kupovat již hotové
- b) vařit doma (levnější, časově náročnější)*
- c) kombinace obou variant*

24) *Z jakého důvodu chcete vařit příkrmy doma?

- a) důvodem je nižší cena
- b) budu přesně vědět, jaké suroviny jídlo obsahuje
- c) jiné

- 25) Jaké pleny budete zejména používat?
- a) na jedno použití
 - b) látkové*
 - c) kombinace obou variant
- 26) *Z jakého důvodu chcete používat zejména látkové pleny?
- a) důvodem je nižší cena
 - b) důvodem je zdraví dítěte
 - c) ekologie
- 27) Zaplatil/a byste Vašemu dítěti v prvním roce jeho života nějaké nepovinné očkování?
- a) ANO, všechna dostupná (6.000 Kč)
 - b) ANO, ale jen některá - důvodem je cena
 - c) ANO, ale jen některá - důvodem je zdraví dítěte
 - d) NE, důvodem je cena
 - e) NE, důvodem je zdraví dítěte
 - f) NEVÍM

Část pro rodiče:

- 28) Je Vašemu prvnímu dítěti méně než 5 let včetně?
- a) ANO
 - b) NE
- 29) Bylo Vaše první dítě plánované?
- a) ANO
 - b) NE
- 30) V kolika letech jste Vaše první dítě plánoval/a?
- a) dříve než ve 20
 - b) 20 - 24
 - c) 25 - 29
 - d) 30 - 34
 - e) 35 a později

31) Bylo Vaše první dítě narozeno po svatbě?

- a) ANO
- b) NE, narodilo se před svatbou
- c) NE, dosud nejsem ve svazku manželském

32) Níže je uveden stručný seznam vybavení, které je potřebné pro péči o novorozence. Zvolte, zda a v jakém stavu jste jednotlivé vybavení pro Vaše první dítě pořizoval/a (oblečení, kočárek, autosedačka, postýlka, matrace, peřinky, vanička, teploměr, manikúra, odsávačka hlenů)

- a) nové
- b) použité (bazarové)
- c) zděděné/ darované (zdarma)
- d) nepořizoval/a

33) Níže je uveden stručný seznam vybavení, které je potřebné pro péči o novorozence. Zvolte, co pro Vás bylo rozhodujícím faktorem při pořizování těchto výrobků pro Vaše první dítě (sunar, jednorázové pleny, oblečení, kočárek, autosedačka, postýlka, matrace, peřinky, vanička, teploměr, manikúra, odsávačka hlenů):

- a) cena
- b) kompromis mezi cenou a kvalitou
- c) kvalita
- d) nepořizoval/a jsem

34) Zvolte, zda a v jakém stavu jste jednotlivé vybavení pro Vaše první dítě pořizoval/a (cestovní postýlka, nepropouštěcí podložka, polohovací klín, mantinely, houpací síť, síťka proti hmyzu, síťka na kočárek, monitor dechu, podložka do kočárku, pláštěnka, rukávník na kočárek, klokanka, šátek na dítě, teploměr do vany, přebalovací pult, koš na pleny, ohřívač lahví, sterilizátor lahví, odsávačka mléka, kojící polštář).

- a) nové
- b) použité (bazarové)
- c) zděděné/ darované (zdarma)
- d) nepořizoval/a jsem

35) Rozhodněte, co pro Vás bylo rozhodujícím faktorem při pořizování těchto výrobků pro Vaše první dítě (cestovní postýlka, nepropouštěcí podložka, polohovací klín, mantinely, houpací síť, síťka proti hmyzu, síťka na kočárek, monitor dechu, podložka do kočárku, pláštěnka, rukávník na kočárek, klokanka, šátek na dítě, teploměr do vany, přebalovací pult, koš na pleny, ohřívač lahví, sterilizátor lahví, odsávačka mléka, kojící polštář).:

- a) cena
- b) kompromis mezi cenou a kvalitou
- c) kvalita
- d) nepořizoval/a jsem

36) Měl/a jste po porodu prvního dítěte nárok na porodné?

- a) ANO
- b) NE

37) Myslíte si, že je výše porodného adekvátní nákladům na výbavu pro novorozence?

- c) ANO
- d) NE*

38) *Porodné bych:

- a) zvýšil/a
- b) snížil/a
- c) zrušil/a*

39) *Z jakého důvodu byste porodné zrušil/a?

40) Myslíte si, že je výpočet mateřského příspěvku spravedlivý?

- a) ANO
- b) NE*

41) *Mateřský příspěvek bych:

- a) zvýšil/a
- b) snížil/a
- c) zrušil/a*
- d) pro všechny sjednotil/a

42) *Z jakého důvodu byste mateřský příspěvek zrušil/a?

- 43) Myslíte si, že je výše rodičovského příspěvku dostačující?
- a) ANO
 - b) NE
- 44) Byla jste/ Vaše partnerka nucena si na mateřské dovolené přivydělávat finanční prostředky?
- a) NE, v rodinném rozpočtu jsme měli dost finančních prostředků díky příjmu partnera (rodiny)
 - b) NE, finanční prostředky poskytované státem jsou v dostačující výši
 - c) ANO, minimálně 3 tis. Kč
 - d) ANO, minimálně 6 tis. Kč
 - e) ANO, minimálně 9 tis. Kč
- 45) Měl/a jste na vybavení pro Vaše první dítě předem našetřené finanční prostředky?
- a) NE, neměl/a
 - b) ANO, méně než 5 tis. Kč
 - c) ANO, 5 - 10 tis. Kč
 - d) ANO, 11 - 20 tis. Kč
 - e) ANO, více než 21 tis. Kč
- 46) Vaše první dítě bylo po narození krmeno:
- a) mateřským mlékem*
 - b) umělou výživou
 - c) kombinací obou variant*
- 47) *Jak dlouho bylo Vaše první dítě kojeno mateřským mlékem?
- a) méně než 6 měsíců
 - b) do 1 roku
 - c) déle než 1 rok
- 48) Příkrmy v prvním roce života Vašeho dítěte byly zejména:
- a) kupované již hotové
 - b) vařené doma
 - c) kombinace obou variant

- 49) Z jakého důvodu jste vařil/a příkrmy doma?
- a) důvodem je nižší cena
 - b) vím přesně, jaké suroviny jídlo obsahuje
 - c) jiné
- 50) Jaké pleny jste pro Vaše první dítě používal/a nejčastěji?
- a) na jedno použití
 - b) látkové*
 - c) kombinace obou variant
- 51) *Z jakého důvodu jste používal/a látkové pleny?
- a) důvodem je nižší cena
 - b) důvodem je zdraví dítěte
 - c) ekologie
- 52) Zaplatil/a jste Vašemu dítěti v prvním roce jeho života nějaké nepovinné očkování?
- a) ANO, všechna dostupná (6.000 Kč)
 - b) ANO, ale jen některá - důvodem je cena
 - c) ANO, ale jen některá - důvodem je zdraví dítěte
 - d) NE, důvodem je cena
 - e) NE, důvodem je zdraví dítěte

Segmentační otázky

1) Vaše pohlaví:

- a) Žena
- b) Muž

2) Váš věk:

- a) Méně než 20
- b) 20 - 24
- c) 25 - 29
- d) 30 - 34
- e) 40 a více

3) Nejvyšší dosažené vzdělání:

- a) Základní
- b) Odborné (výuční list)
- c) Střední (maturita)
- d) Vyšší odborné
- e) Vysokoškolské

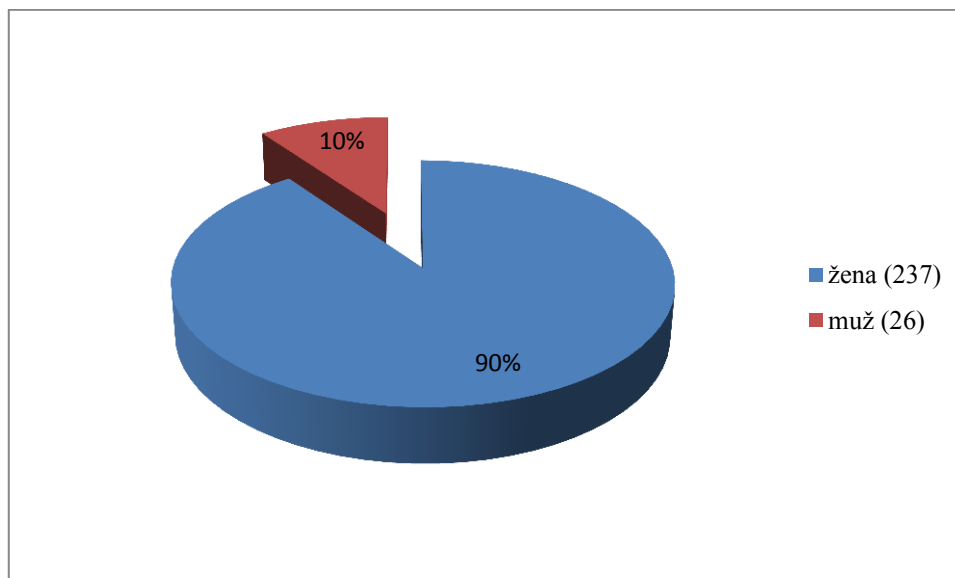
4) V současné době:

- a) Studuji
- b) Pracuji
- c) Jsem na mateřské/ rodičovské dovolené

Příloha č. 2 – Vyhodnocení segmentačních otázek

1) Vaše pohlaví:

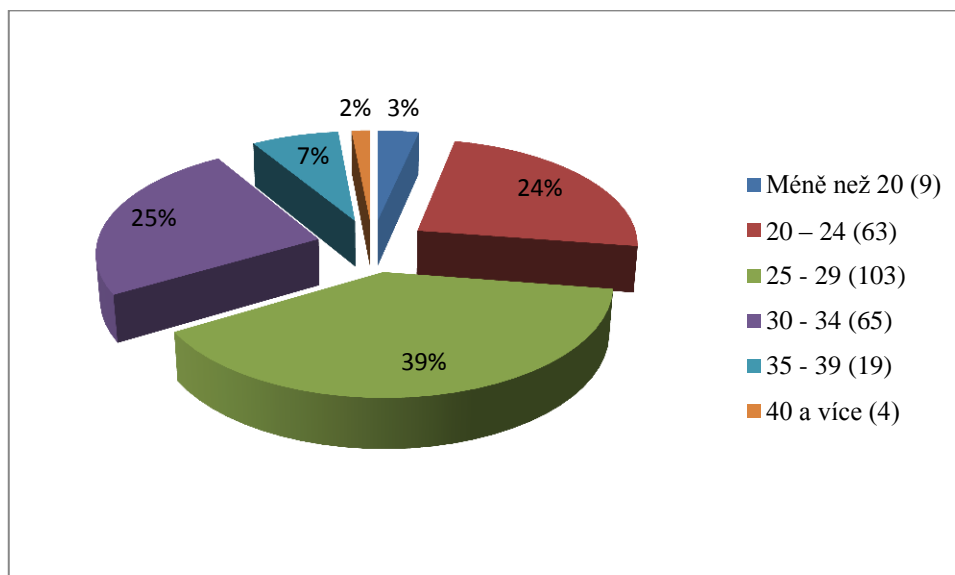
Obrázek 7.1 - Zastoupení respondentů dle pohlaví

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování

2) Váš věk:

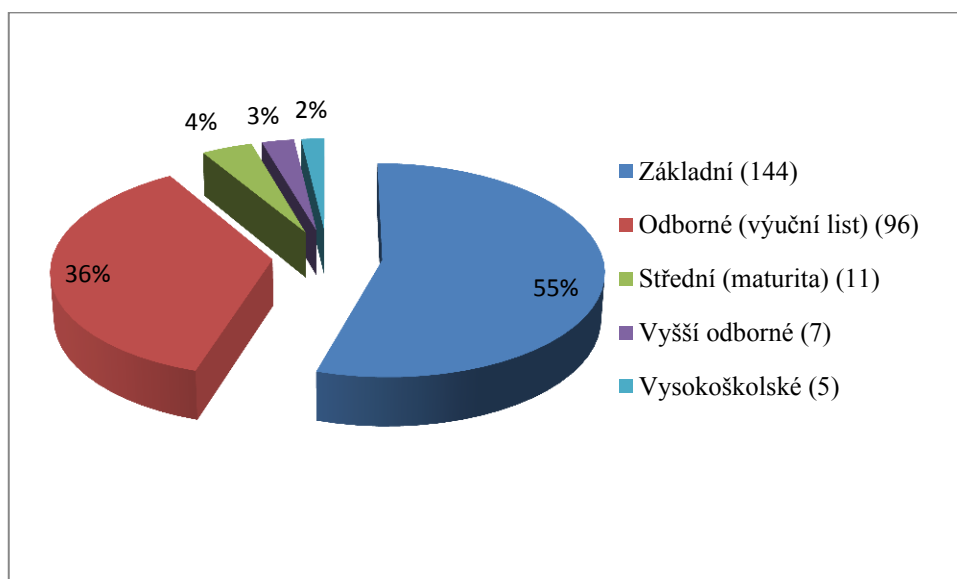
Obrázek 7.2 - Zastoupení respondentů dle věku

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování

3) Nejvyšší dosažené vzdělání:

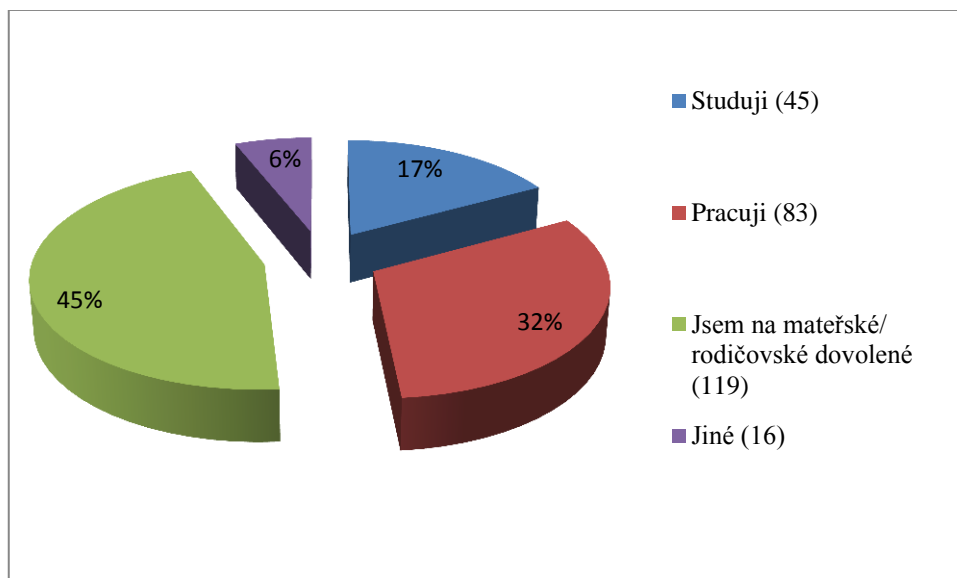
Obrázek 7.3 - Zastoupení respondentů dle nejvyššího dosaženého vzdělání

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování

4) V současné době:

Obrázek 7.4 - Zastoupení respondentů dle současného zaměstnání

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování

Příloha č. 3 – Nákup novorozeneckého vybavení

Vyhodnocení otázky číslo 5 a 32:

Tabulka 6.3.1 - Základní novorozenecké vybavení

Základní vybavení	nové		použité		zdarma		nepotřebné	
	bezdětní	rodiče	bezdětní	rodiče	bezdětní	rodiče	bezdětní	rodiče
oblečení	45,1%	39,3%	17,7%	33,3%	37,2%	27,3%	0,0%	0,0%
kočárek	65,5%	58,7%	23,0%	33,3%	10,6%	7,3%	0,9%	0,7%
autosedačka	61,9%	60,7%	18,6%	22,0%	16,8%	16,0%	2,7%	1,3%
postýlka	40,7%	50,7%	21,2%	12,0%	35,4%	37,3%	2,7%	0,0%
matrace	91,1%	82,0%	2,7%	2,7%	5,3%	15,3%	0,9%	0,0%
peřinky	81,4%	71,3%	5,3%	5,3%	11,5%	18,7%	1,8%	4,7%
vanička	47,0%	56,7%	15,9%	7,3%	32,7%	28,7%	4,4%	7,3%
teploměr	73,5%	86,7%	3,5%	1,3%	13,3%	3,3%	9,7%	8,7%
manikúra	67,3%	78,7%	1,8%	0,0%	9,7%	1,3%	21,2%	20,0%
odsávačka hlenů	77,0%	87,3%	2,7%	0,7%	9,7%	4,7%	10,6%	7,3%

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování

Vyhodnocení otázky číslo 6 a 33:

Tabulka 6.3.2 - Základní novorozenecké vybavení - Faktor nákupu

Základní vybavení	cena		kompromis		kvalita		nepotřebné	
	bezdětní	rodiče	bezdětní	rodiče	bezdětní	rodiče	bezdětní	rodiče
sunar	2,7%	0,7%	35,4%	20,7%	48,6%	32,0%	13,3%	46,6%
jednorázové pleny	12,4%	4,0%	60,2%	42,6%	17,7%	48,7%	9,7%	4,7%
oblečení	18,6%	19,9%	64,6%	66,2%	16,8%	13,9%	0,0%	0,0%
kočárek	8,0%	15,0%	57,5%	58,0%	33,6%	26,3%	0,9%	0,7%
autosedačka	4,4%	5,3%	31,0%	32,7%	61,9%	60,7%	2,7%	1,3%
postýlka	15,0%	22,0%	66,4%	59,3%	15,9%	18,7%	2,7%	0,0%
matrace	7,1%	5,3%	35,4%	37,7%	56,6%	57,0%	0,9%	0,0%
peřinky	20,3%	16,0%	53,1%	50,7%	24,8%	28,6%	1,8%	4,7%
vanička	40,3%	46,6%	47,3%	34,1%	8,0%	12,0%	4,4%	7,3%
teploměr	25,5%	20,7%	41,5%	38,6%	23,3%	32,0%	9,7%	8,7%
manikúra	22,1%	22,0%	39,9%	33,3%	16,8%	24,7%	21,2%	20,0%
odsávačka hlenů	13,3%	18,0%	53,1%	35,3%	23,0%	39,4%	10,6%	7,3%

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování

Vyhodnocení otázky číslo 7 a 34:

Tabulka 6.3.3 - Speciální novorozenecké vybavení

speciální vybavení	nové		použité		zdarma		nepotřebné	
	bezdětní	rodiče	bezdětní	rodiče	bezdětní	rodiče	bezdětní	rodiče
cestovní postýlka	17,7%	35,3%	15,9%	17,3%	34,5%	14,7%	31,9%	32,7%
nepropouštěcí podložka	70,8%	66,0%	4,4%	0,7%	12,4%	4,0%	12,4%	29,3%
polohovací klín	22,1%	10,7%	7,1%	1,3%	15,9%	2,7%	54,9%	85,3%
mantinely	35,4%	48,0%	13,3%	10,0%	28,3%	18,0%	23,0%	24,0%
houpací síť	10,6%	1,3%	1,8%	0,7%	8,0%	0,7%	79,6%	97,3%
síťka na postýlku	26,5%	9,3%	6,2%	2,0%	14,2%	5,3%	53,1%	83,3%
síťka na kočárek	36,3%	45,3%	13,3%	9,3%	14,2%	10,7%	36,3%	34,7%
monitor dechu	38,9%	28,0%	18,6%	16,7%	15,9%	13,3%	26,5%	42,0%
podložka do kočárku	39,8%	26,0%	14,2%	5,3%	15,9%	1,3%	30,1%	67,3%
pláštěnka	56,6%	62,0%	19,5%	14,0%	15,0%	10,7%	8,8%	13,3%
rukávník na kočárek	33,6%	41,3%	8,8%	1,3%	16,8%	2,0%	40,7%	55,3%
klokanka	36,3%	28,7%	11,5%	11,3%	11,5%	10,7%	40,7%	49,3%
šátek na dítě	36,3%	14,7%	6,2%	9,3%	8,0%	2,7%	49,6%	73,3%
teploměr do vany	36,3%	44,7%	8,8%	2,0%	19,5%	9,3%	35,4%	44,0%
přebalovací pult	39,8%	60,0%	15,9%	7,3%	19,5%	13,3%	24,8%	19,3%
koš na pleny	22,1%	20,0%	10,6%	2,0%	8,0%	3,3%	59,3%	74,7%
ohřívač lahví	28,3%	16,7%	20,4%	3,3%	11,5%	5,3%	39,8%	74,7%
sterilizátor lahví	46,0%	19,3%	11,5%	4,0%	4,4%	7,3%	38,1%	69,3%
odsávačka mléka	69,6%	38,0%	0,9%	10,7%	4,5%	12,0%	25,0%	39,3%
kojící polštář	43,8%	39,3%	2,7%	6,0%	4,5%	10,7%	49,1%	44,0%

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování

Vyhodnocení otázky číslo 8 a 35:

Tabulka 6.3.4 - Speciální novorozenecké vybavení - Faktor nákupu

speciální vybavení	cena		kompromis		kvalita		nepotřebné	
	bezdětní	rodiče	bezdětní	rodiče	bezdětní	rodiče	bezdětní	rodiče
cestovní postýlka	8,0%	20,6%	49,5%	32,0%	10,6%	14,7%	31,9%	32,7%
nepropouštěcí podložka	19,5%	27,3%	46,7%	27,3%	21,4%	16,1%	12,4%	29,3%
polohovací klín	7,1%	5,3%	30,1%	6,0%	8,0%	3,4%	54,9%	85,3%
mantinely	18,6%	29,3%	47,8%	32,6%	10,6%	14,0%	23,0%	24,0%
houpací síť	1,8%	0,7%	12,4%	2,0%	6,2%	0,0%	79,6%	97,3%
síťka na postýlku	16,8%	6,0%	23,0%	9,4%	7,1%	1,3%	53,1%	83,3%
síťka na kočárek	21,2%	29,3%	35,4%	28,7%	7,1%	7,3%	36,3%	34,7%
monitor dechu	6,2%	5,3%	26,5%	19,4%	40,8%	33,3%	26,5%	42,0%
podložka do kočárku	12,4%	5,3%	45,1%	20,1%	12,4%	7,3%	30,1%	67,3%
pláštěnka	24,8%	41,3%	58,4%	36,0%	8,0%	9,4%	8,8%	13,3%
rukávník na kočárek	17,7%	12,7%	34,5%	22,7%	7,1%	9,3%	40,7%	55,3%
klokanka	1,8%	4,7%	33,6%	18,0%	23,9%	28,0%	40,7%	49,3%
šátek na dítě	1,8%	2,0%	30,0%	10,7%	18,6%	14,0%	49,6%	73,3%
teploměr do vany	17,7%	28,6%	36,3%	20,1%	10,6%	7,3%	35,4%	44,0%
přebalovací pult	12,4%	27,0%	56,6%	41,0%	6,2%	12,7%	24,8%	19,3%
koš na pleny	15,9%	8,7%	21,3%	11,9%	3,5%	4,7%	59,3%	74,7%
ohřívač lahví	13,3%	8,0%	33,6%	7,3%	13,3%	10,0%	39,8%	74,7%
sterilizátor lahví	9,7%	7,3%	31,9%	14,0%	20,3%	9,4%	38,1%	69,3%
odsávačka mléka	11,5%	8,7%	36,9%	22,7%	26,6%	29,3%	25,0%	39,3%
kojící polštář	7,1%	15,3%	37,6%	28,0%	6,2%	12,7%	49,1%	44,0%

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování

Příloha č. 4 – Důvody pro zrušení porodného

Volné odpovědi bezdětných:

- *My si pořizujeme děti, my bychom se o ně měli umět postarat. Ne čekat, že nám někdo bude přispívat.*
- *Porodné všem bez rozdílu nebo nikomu.*
- *přijde mi to nesmysl platit za život někoho*
- *Věřím, že stát by se do podobných věcí vůbec neměl míchat, ačkoli lidsky a strategicky pro porodné mám určité pochopení. Ostatně jde o poměrně nový výdobytek (20. stol.) a lidé, i chudí, také měli děti, že.*

Volné odpovědi rodičů:

- *ABY HO NEDOSTAL NIKDO, POKUD HO NEMA DOSTAT KAZDEJ, PROC JA JAKO PRACUJICI S MANZELEM NEMAME NAROK NA PORODNI CO PLATIME DANE A VSE A NEKDO KDO NEPRACUJE, HO DOSTANE. O CO JE HORSI ME DITE?? BUD HO MA DOSTAT KAZDEJ NEBO NIKDO*
- *Bud' by ho měli dostat všichni, nebo nikdo. Nevím, proč jsem trestaná za to, že chodím do práce a vydělávám a mám pak menší příjmy, než někdo, kdo shrábne veškeré sociální a jiné dávky a nikdy nepracoval.*
- *Bud' by na porodné měly mít nárok všechny matky, nebo žádná.*
- *Dle mě naprosto zbytečná soc. dávka, na kterou stejně málokdo dosáhne.*
- *Dostanou ho stejně jenom socky, což je nespravedlivé. Náklady na dítě má každá rodina. Tím, že stát podporuje porodným socky, tak získá akorát další socky. Je to opravdu ta skupina lidí, kterou chce stát podporovat, a která má státu přinést lepší budoucnost?*
- *Je pouze pro určitou skupinu matek, pro které výrazně pokryje všechny náklady a ještě jim zbude, ty kterým by náklady nepokrylo porodné ani nedostanou.*
- *Nechápu smysl této dávky ""jen pro některé"" když rodičkou jsou všechny "*
- *Kdo chce dítě, pořídí si ho i bez porodného. Výše porodného nepomůže.*
- *když si chce někdo pořídít dítě tak to má mít spočítaný a ne spoléhat na peníze od státu*

- *Na porodné mají nárok jen lidé s nízkými příjmy. Kdybych byla bez dostačujících příjmů, nepořizovala bych si dítě. Je pro mě diskriminační, že zodpovědný (plánující) rodič nemá na podporu nárok. Ať tedy dostávají příspěvek do začátku všichni nebo nikdo.*
- *Nechci podporovat socky. Nám také nikdo nic nedá. Když porodné, tak pro všechny.*
- *Nelíbí se mi, že porodné je určené rodinám s malými příjmy. Tito lidé budou vždy závislí na sociálních dávkách a bylo by lepší, že pro živění dítěte je dobré něco udělat a ne jen natahovat ruku. Porodné když už by měly dostávat všechny matky. Současný systém je velmi nespravedlivý vůči maminkám, které na sobě pracovaly a chodily či chodí poctivě do práce.*
- *není nutné*
- *Podle mě špatně nastavený systém přiznání nároku na porodné, stejně jako u dávek státní sociální podpory. V současném stavu věci tedy porodné buď plošně, nebo žádné.*
- *Pokud na porodné mají mít nárok jen osoby, které se přiživují jen na statě, tak ať ho nedostává nikdo. Nejsme bohatí, ale byli jsme oba pracující a tak máme smůlu, jako spousta rodin.*
- *Porodné bych buď zrušila, nebo změnila způsob jeho vyplácení.*
- *Porodné jako sociální dávka nemá význam. Rozhodnutí mít dítě záleží na rodičích, není to situace, do které by se člověk dostal bez vlastního zavinění, a tudíž by nemělo být povinností státu řešit tuto životní situaci. Náhradu mzdy řeší mateřská /rodičovský příspěvek. Porodné jsou v podstatě "peníze navíc za nic"*
- *Pořídít dítě si má jen ten, kdo na něj má.*
- *protože jeho vyplácení je hrubě diskriminační*
- *Protože na něj dosahují pouze extra sociální slabí a nepracující. Nárok na peníze od státu by měl mít ten, který do toho státu něco vkládá - formou daní. Nepřijde mi fér, že platím daně jak blázen a potom nemám nárok na porodné a ženské, co doma si válí šunky, dostanou peníze. Není to fér.*
- *Průměrný člověk na něj nedosáhne a většina těch, kteří ho mají, tak stejně žijí jen z dávek, spíš bych je podporovala ve snaze pracovat, než plodit další děti, na které nemám.*

- *sociálně slabé rodiny by měly mít děti, jen pokud si je můžou dovolit, aby byla zaručena rovnost*
- *v době, kdy se porodné vyplácí, již musí být celá výbavička pořízená a zaplacená, dle mého názoru by měla být zvýšena spíše peněžitá pomoc v mateřství a rodičovský příspěvek, porodné, jako jednorázová dávka, je sice fajn příspěvek do rodinného rozpočtu ale z mého úhlu pohledu nemá úplně zásadní přínos*
- *Využívání peněz sociálně slabšími občany*
- *Vzhledem k tomu, že ve většině případů na něj dosáhnou pouze lidé, kteří se válí doma a nic nedělají a ani nechtějí jít pracovat. Je to zbytečné vyhazování peněz.*
- *Z důvodu špatného systému přidělování - není správné, aby porodné dostávaly matky, které záměrně nikdy nepracovaly, ačkoli mohly. Takto stát jen ještě více podporuje "příživníky".*
- *zbytečný náklad státního rozpočtu, vše se dá jednak pořídit levně a druhak to tu maminku stejně nevytrhne.*